Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013

Warszawa, marzec 2014

Spis treści

Skonsolidowany rachunek zysków i strat 3

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów ..4

Skonsolidowane sprawozdanie sytuacji finansowej 5

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym 6

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych 8

Noty objaśniające 10

1. Informacje ogólne 10
2. Skład Grupy 11
3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego 13
4. Istotne zasady rachunkowości 13
5. Zarządzanie ryzykiem 39
6. Działalność powiernicza 75
7. Działalność maklerska 75
8. Informacje dotyczące segmentów działalności 77
9. Przychody i koszty z tytułu odsetek 80
10. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat 81
11. Przychody z tytułu dywidend 82
12. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu 82
13. Zyski (straty) na sprzedaży 82
14. Ogólne koszty administracyjne 83
15. Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych 83
16. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto 84
17. Utrata wartości 85
18. Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych 87
19. Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych 87
20. Podatek dochodowy 87
21. Zysk netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający na jedną akcję 91
22. Dywidendy zaproponowane do wypłaty 92
23. Kasa i operacje z Bankiem Centralnym 92
24. Należności od banków 94
25. Aktywa oraz zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu 95
26. Aktywa oraz zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu) ...96
27. Kredyty i pożyczki udzielone klientom 101
28. Należności z tytułu leasingu finansowego 102
29. Rachunkowość zabezpieczeń 104
30. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe 110
31. Reklasyfikacja papierów wartościowych 112
32. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana 113
33. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych 117
34. Wartości niematerialne 117
35. Rzeczowe aktywa trwałe 119
36. Nieruchomości inwestycyjne 122
37. Inne aktywa 123
38. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań 124
39. Zobowiązania wobec innych banków 125
40. Zobowiązania wobec klientów 125
41. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych 126
42. Rezerwy 127
43. Pozostałe zobowiązania 128
44. Programy określonych świadczeń 128
45. Płatności na bazie akcji 129
46. Leasing operacyjny 134
47. Zobowiązania warunkowe 135
48. Kapitał zakładowy 139
49. Pozostałe kapitały, zysk z lat ubiegłych i roku bieżącego 140
50. Informacje dodatkowe do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych 141
51. Transakcje z jednostkami powiązanymi 141
52. Transakcje repo oraz reverse repo 156
53. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFŚS") 158
54. Zdarzenia po dacie bilansu 158

Załączniki do sprawozdania finansowego I

Załącznik nr 1 I

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską i weszły w życie od 1 stycznia 2013 roku. ..I

Załącznik nr 2 III

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym. III

Załącznik nr 3 VI

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską. VI

Załącznik nr 4 VIII

Słowniczek VIII

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

(w tys. zł)

	NOTA	2013			2012 PRZEKSZTAŁCONY		
		DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA	DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	RAZEM	DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA	DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	RAZEM
Przychody z tytułu odsetek	9	6 680 942	93 348	6 774 290	8 246 934	190 878	8 437 812
Koszty z tytułu odsetek	9	-2 237 054	-31 674	-2 268 728	-3 446 849	-63 789	-3 510 638
Wynik z tytułu odsetek		**4 443 888**	**61 674**	**4 505 562**	**4 800 085**	**127 089**	**4 927 174**
Przychody z tytułu prowizji i opłat	10	2 635 887	19 175	2 655 062	2 622 097	41 095	2 663 192
Koszty z tytułu prowizji i opłat	10	-504 215	-8 003	-512 218	-526 257	-15 062	-541 319
Wynik z tytułu prowizji i opłat		**2 131 672**	**11 172**	**2 142 844**	**2 095 840**	**26 033**	**2 121 873**
Przychody z tytułu dywidend	11	**6 756**	**-**	**6 756**	**8 759**	**-**	**8 759**
Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	12	**467 407**	**-2 350**	**465 057**	**500 495**	**9 641**	**510 136**
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	29	**-17 423**	**-**	**-17 423**	**-35 751**	**-**	**-35 751**
Zyski (straty) na sprzedaży:	13	**305 139**	**-**	**305 139**	**279 220**	**-21**	**279 199**
kredytów i innych należności finansowych		-67	-	-67	758	-	758
aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności		308 355	-	308 355	278 765	-21	278 744
zobowiązań finansowych		-3 149	-	-3 149	-303	-	-303
Dochody z działalności operacyjnej		**7 337 439**	**70 496**	**7 407 935**	**7 648 648**	**162 742**	**7 811 390**
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	17	**-658 435**	**-5 215**	**-663 650**	**-635 474**	**-33 980**	**-669 454**
kredytów i innych należności finansowych		-650 899	-5 215	-656 114	-608 642	-33 980	-642 622
zobowiązań pozabilansowych		-7 536	-	-7 536	-26 832	-	-26 832
Wynik z działalności finansowej		**6 679 004**	**65 281**	**6 744 285**	**7 013 174**	**128 762**	**7 141 936**
Ogólne koszty administracyjne	14	**-3 100 022**	**-42 459**	**-3 142 481**	**-3 185 348**	**-77 609**	**-3 262 957**
wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze		-1 860 030	-21 145	-1 881 175	-1 870 168	-39 829	-1 909 997
pozostałe koszty administracyjne		-1 239 992	-21 314	-1 261 306	-1 315 180	-37 780	-1 352 960
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	15	**-343 662**	**-2 696**	**-346 358**	**-362 378**	**-6 460**	**-368 838**
Wynik z tytułu pozostałych rezerw		**13 661**	**-**	**13 661**	**-15 327**	**-**	**-15 327**
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	16	**102 212**	**1 210**	**103 422**	**94 193**	**200**	**94 393**
Koszty z działalności operacyjnej		**-3 327 811**	**-43 945**	**-3 371 756**	**-3 468 860**	**-83 869**	**-3 552 729**
Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych	18	**59 425**	**-**	**59 425**	**52 866**	**-**	**52 866**
Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	19	**22 276**	**-**	**22 276**	**22 261**	**-**	**22 261**
Zysk brutto		**3 432 894**	**21 336**	**3 454 230**	**3 619 441**	**44 893**	**3 664 334**
Podatek dochodowy	20	**-655 386**	**-3 854**	**-659 240**	**-703 694**	**-8 288**	**-711 982**
Zysk netto		**2 777 508**	**17 482**	**2 794 990**	**2 915 747**	**36 605**	**2 952 352**
1.Przypadający na akcjonariuszy Banku		2 767 297	17 482	2 784 779	2 906 196	36 605	2 942 801
2.Przypadający na udziały niedające kontroli		10 211	-	10 211	9 551	-	9 551
Zysk na akcję (w złotych na akcję)							
podstawowy za okres	21	10,54	0,07	10,61	11,19	0,03	11,22
rozwodniony za okres	21	10,54	0,07	10,61	11,19	0,03	11,22

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 158 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

(w tys. zł)

	NOTA	2013	2012 PRZEKSZTAŁCONY
Zysk netto		**2 794 990**	**2 952 352**
1. Przypadający na akcjonariuszy Banku		2 784 779	2 942 801
2. Przypadający na udziały niedające kontroli		10 211	9 551
Inne składniki całkowitych dochodów			
Pozycje, które są lub mogą zostać przeniesione do rachunku zysków i strat:			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		25 565	-46 619
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-558 622	761 876
Skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne		34 832	-40 119
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów	20	94 634	-127 650
Pozycje, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych		-41 524	2 674
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	20	7 890	-508
Inne składniki całkowitych dochodów (netto)		**-437 225**	**549 654**
Całkowite dochody razem		**2 357 765**	**3 502 006**
1. Przypadające na akcjonariuszy Banku		2 347 554	3 492 455
2. Przypadające na udziały niedające kontroli		10 211	9 551

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 158 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

(w tys. zł)

	NOTA	31.12.2013	31.12.2012 PRZEKSZTAŁCONY	01.01.2012 PRZEKSZTAŁCONY
AKTYWA				
Kasa, należności od Banku Centralnego	23	4 191 229	9 207 285	4 886 093
Weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym		230	159	100
Należności od banków	24	7 547 785	4 053 848	5 586 057
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	25	188 377	600 543	849 711
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	26	1 996 934	2 649 097	2 156 274
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	27	101 012 515	94 840 591	92 588 741
Należności z tytułu leasingu finansowego	28	2 931 248	2 717 931	2 862 760
Instrumenty zabezpieczające	29	250 186	367 890	408 906
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	30	34 995 737	28 735 442	29 119 637
1. Dostępne do sprzedaży		33 033 967	25 887 659	25 324 803
2. Utrzymywane do terminu wymagalności		1 961 770	2 847 783	3 794 834
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	32	45 864	2 374 173	2 931 575
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	33	176 002	168 436	186 252
Wartości niematerialne	34	626 571	669 387	703 355
Rzeczowe aktywa trwałe	35	1 589 636	1 670 544	1 772 940
Nieruchomości inwestycyjne	36	31 131	33 221	63 928
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		995 766	874 337	933 205
1. Aktywa z tytułu bieżącego podatku dochodowego		100 446	8 481	1 950
2. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	20	895 320	865 856	931 255
Inne aktywa	37	1 942 501	1 791 816	1 356 177
AKTYWA RAZEM		**158 521 712**	**150 754 700**	**146 405 711**
PASYWA				
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	23	985	-	356 386
Zobowiązania wobec innych banków	39	6 417 657	7 782 672	5 544 210
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	25	309 742	246 578	-
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	26	2 051 501	2 620 798	2 507 199
Zobowiązania wobec klientów	40	119 796 706	107 992 608	108 436 964
Instrumenty zabezpieczające	29	1 007 884	1 226 781	1 738 549
Różnice z zabezpieczenia wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej przypadające na pozycje zabezpieczane		2 084	11 328	-17 475
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	41	3 063 737	4 758 736	3 043 919
Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	32	-	891 007	999 985
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		5 016	82 634	198 997
1. Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		1 753	76 648	194 560
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	20	3 263	5 986	4 437
Rezerwy	42	393 537	359 506	313 880
Pozostałe zobowiązania	43	1 958 692	1 518 400	2 110 562
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		**135 007 541**	**127 491 048**	**125 233 176**
Kapitały				
Kapitał zakładowy	48	262 470	262 470	262 382
Pozostałe kapitały	49	20 564 611	20 011 970	18 021 854
Wynik z lat ubiegłych i roku bieżącego	49	2 592 802	2 896 975	2 802 832
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom Banku)		**23 419 883**	**23 171 415**	**21 087 068**
Udziały niedające kontroli		94 288	92 237	85 467
KAPITAŁY RAZEM		**23 514 171**	**23 263 652**	**21 172 535**
PASYWA RAZEM		**158 521 712**	**150 754 700**	**146 405 711**

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 158 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

(w tys. zł)

	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU											
		POZOSTAŁE KAPITAŁY										
	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	RÓŻNICE KURSOWE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK DZIAŁAJĄCYCH ZA GRANICĄ	POZOSTAŁE	WYNIK Z LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU RAZEM	UDZIAŁY NIEDAJĄCE KONTROLI	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM
Nota	48	49							49			
Kapitał na 1.01.2013 (po przekształceniach)	**262 470**	**20 011 970**	**9 137 221**	**1 737 850**	**8 364 152**	**508 021**	**-128 768**	**393 494**	**2 896 975**	**23 171 415**	**92 237**	**23 263 652**
Opcje menadżerskie	**-**	**-9 860**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-9 860**	**-**	**-9 860**	**-33**	**-9 893**
Realizacja opcji (emisja akcji)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena opcji menadżerskich	-	-9 860	-	-	-	-	-	-9 860	-	-9 860	-33	-9 893
Całkowite dochody	**-**	**-445 164**	**-**	**-**	**-**	**-457 904**	**12 740**	**-**	**2 792 718**	**2 347 554**	**10 211**	**2 357 765**
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych (netto)	-	-33 634	-	-	-	-33 634	-	-	-	-33 634	-	-33 634
Wycena portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	-452 484	-	-	-	-452 484	-	-	-	-452 484	-	-452 484
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających (netto)	-	28 214	-	-	-	28 214	-	-	-	28 214	-	28 214
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	-	12 740	-	-	-	-	12 740	-	7 939	20 679	-	20 679
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	-	2 784 779	2 784 779	10 211	2 794 990
Podział wyniku za rok ubiegły	**-**	**707 080**	**-**	**200 000**	**489 405**	**-**	**-**	**17 675**	**-2 909 204**	**-2 202 124**	**-8 127**	**-2 210 251**
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-2 202 124	-2 202 124	-8 127	-2 210 251
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały	-	707 080	-	200 000	489 405	-	-	17 675	-707 080	-	-	**-**
Pozostałe	**-**	**300 585**	**-**	**-**	**216 643**	**-**	**117 266**	**-33 324**	**-187 687**	**112 898**	**-**	**112 898**
Sprzedaż aktywów netto spółki zależnej PJSC UniCredit Bank	-	297 757	-	-	213 815	-	117 266	-33 324	-184 356	113 401	-	113 401
Pozostałe korekty konsolidacyjne	-	2 828	**-**	**-**	2 828	**-**	**-**	**-**	-3 331	-503	-	-503
Kapitał na 31.12.2013	**262 470**	**20 564 611**	**9 137 221**	**1 937 850**	**9 070 200**	**50 117**	**1 238**	**367 985**	**2 592 802**	**23 419 883**	**94 288**	**23 514 171**

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 158 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (cd.)

(w tys. zł)

	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU											
		POZOSTAŁE KAPITAŁY										
	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	RÓŻNICE KURSOWE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK DZIAŁAJĄCYCH ZA GRANICĄ	POZOSTAŁE	WYNIK Z LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU RAZEM	UDZIAŁY NIEDAJĄCE KONTROLI	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM
Nota	48	49							49			
Kapitał na 1.01.2012 (z poprzedniego sprawozdania)	**262 382**	**18 035 191**	**9 126 501**	**1 537 850**	**7 153 186**	**-65 432**	**-98 976**	**382 062**	**2 973 890**	**21 271 463**	**85 467**	**21 356 930**
Wpływ zmiany polityki rachunkowości w zakresie ujmowania przychodów z tytułu bancassurance (Nota 4.2)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	-184 395	-184 395	-	-184 395
Wpływ zmiany polityki rachunkowości w związku z zastosowaniem znowelizowanego MSR 19 oraz wynikających z niego zmian po raz pierwszy (Nota 4.2)	-	-13 337	-	-	-	-13 337	-	-	13 337	-	-	-
Kapitał na 1.01.2012 (po przekształceniach)	**262 382**	**18 021 854**	**9 126 501**	**1 537 850**	**7 153 186**	**-78 769**	**-98 976**	**382 062**	**2 802 832**	**21 087 068**	**85 467**	**21 172 535**
Opcje menadżerskie	**88**	**3 893**	**10 720**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-6 827**	**-**	**3 981**	**23**	**4 004**
Realizacja opcji (emisja akcji)	88	10 720	10 720	-	-	-	-	-	-	10 808	-	10 808
Wycena opcji menadżerskich	-	-6 827	-	-	-	-	-	-6 827	-	-6 827	23	-6 804
Całkowite dochody	-	**556 998**	**-**	**-**	**-**	**586 790**	**-29 792**	**-**	**2 935 457**	**3 492 455**	**9 551**	**3 502 006**
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych (netto)	**-**	2 166	-	-	-	2 166	-	-	-	2 166	-	2 166
Wycena portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (netto)	**-**	617 120	-	-	-	617 120	-	-	-	617 120	-	617 120
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających (netto)	**-**	-32 496	-	-	-	-32 496	-	-	-	-32 496	-	-32 496
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	**-**	-29 792	-	-	-	-	-29 792	-	-7 344	-37 136	-	-37 136
Zysk netto za okres	**-**	-	-	-	-	-	-	-	2 942 801	2 942 801	9 551	2 952 352
Podział wyniku za rok ubiegły	**-**	**1 429 225**	**-**	**200 000**	**1 210 966**	**-**	**-**	**18 259**	**-2 841 314**	**-1 412 089**	**-2 804**	**-1 414 893**
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 412 089	-1 412 089	-2 804	-1 414 893
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały	-	1 429 225	-	200 000	1 210 966	-	-	18 259	-1 429 225	-	-	-
Kapitał na 31.12.2012 (po przekształceniach)	**262 470**	**20 011 970**	**9 137 221**	**1 737 850**	**8 364 152**	**508 021**	**-128 768**	**393 494**	**2 896 975**	**23 171 415**	**92 237**	**23 263 652**

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 158 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

(w tys. zł)

	NOTA	2013	2012 PRZEKSZTAŁCONY
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej - metoda pośrednia			
Zysk netto		**2 784 779**	**2 942 801**
Korekty razem:		**4 121 076**	**-2 844 062**
Amortyzacja	15	346 358	368 838
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych		-59 425	-53 263
(Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej		-313 359	-283 117
Dywidendy otrzymane		-6 756	-8 759
Odsetki otrzymane		-6 162 657	-7 202 439
Odsetki zapłacone		2 484 233	3 410 338
Podatek dochodowy		713 122	712 490
Podatek dochodowy zapłacony		-782 587	-893 970
Zmiana stanu należności od banków		-217 658	487 022
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pozostałych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		416 902	286 673
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		652 163	-492 823
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz weksli uprawnionych do redyskonta w Banku Centralnym		-1 325 322	3 606 656
Zmiana stanu należności z tytułu leasingu finansowego		-213 317	144 829
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych		-19 097	-361 105
Zmiana stanu pozostałych aktywów		1 844 001	121 494
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		-1 492 729	1 635 779
Zmiana stanu zobowiązań przeznaczonych do obrotu		63 164	246 578
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych oraz pozostałych zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej		-569 297	113 599
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		9 655 181	-3 467 900
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		-246 266	-78 786
Zmiana stanu rezerw		34 031	45 626
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		-679 609	-1 181 822
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		**6 905 855**	**98 739**
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		**434 015 024**	**284 325 762**
Zbycie działalności zaniechanej po potrąceniu zbytych środków pieniężnych		627 248	-
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		432 511 919	283 594 901
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		6 371	7 789
Inne wpływy inwestycyjne		869 486	723 072
Wydatki z działalności inwestycyjnej		**-439 262 333**	**-282 017 073**
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych	30	-438 962 156	-281 768 420
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	34, 35	-300 177	-248 653
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		**-5 247 309**	**2 308 689**

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 158 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych (cd.)

(w tys. zł)

	NOTA	2013	2012 PRZEKSZTAŁCONY
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z działalności finansowej		**3 667 197**	**5 338 559**
Emisja dłużnych papierów wartościowych	41	3 667 197	5 327 751
Emisja akcji zwykłych		-	10 808
Wydatki z działalności finansowej		**-7 524 671**	**-5 086 734**
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-5 322 547	-3 674 645
Dywidendy i inne wpłaty na rzecz właścicieli		-2 202 124	-1 412 089
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		**-3 857 474**	**251 825**
Przepływy pieniężne netto razem		**-2 198 928**	**2 659 253**
w tym: zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		4 924	-261 587
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		**-2 198 928**	**2 659 253**
Środki pieniężne na początek okresu		**12 814 790**	**10 155 537**
Środki pieniężne na koniec okresu	50	**10 615 862**	**12 814 790**

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 10 do 158 oraz Załączniki przedstawione na stronach od I do VII stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające

(w tys. zł)

Niniejsze noty objaśniające stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

1. Informacje ogólne

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Pekao S.A. („Grupa") jest Bank Pekao S.A. (zwany dalej: „Spółka dominująca", „Jednostka dominująca", „Bank") z siedzibą Centrali w Warszawie, ul. Grzybowska 53/57, 00-950 Warszawa. Bank został wpisany do rejestru handlowego w dniu 29 października 1929 roku na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie i funkcjonuje nieprzerwanie do dnia dzisiejszego.

Bank Pekao S.A. jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000014843.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000010205.

Czas trwania Spółki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Grupa Kapitałowa Banku Pekao S.A. stanowi część Grupy Kapitałowej Banku UniCredit S.p.A. z siedzibą w Rzymie, Włochy.

Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie. Papiery wartościowe Banku znajdujące się w obrocie na rynkach regulowanych są klasyfikowane w sektorze bankowym.

Skonsolidowane sprawozdanie Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za okres zakończony 31 grudnia 2013 roku obejmuje dane finansowe Banku oraz dane finansowe jednostek zależnych, stanowiących „Grupę", a także dane jednostek stowarzyszonych wycenionych metodą praw własności.

Bank Pekao S.A. jest uniwersalnym bankiem komercyjnym oferującym szeroki zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług określonych w statucie Banku. Bank prowadzi operacje zarówno w złotych polskich, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie na krajowym i zagranicznych rynkach finansowych. Ponadto, poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi działalność maklerską, leasingową, faktoringową oraz świadczy inne usługi finansowe.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Bank Pekao S.A. jako jednostka dominująca oraz następujące spółki zależne:

NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	ZAKRES DZIAŁALNOŚCI	PROCENTOWY UDZIAŁ GRUPY W KAPITALE/W GŁOSACH	
			31.12.2013	31.12.2012
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	Warszawa	Bankowa	100,00	100,00
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	Warszawa	Maklerska	100,00	100,00
Pekao Leasing Sp. z o.o. (*)	Warszawa	Usługi leasingowe	36,49	36,49
Pekao Leasing Holding S.A., w tym:	Warszawa	Usługi leasingowe	80,10	80,10
Pekao Leasing Sp. z o.o.	*Warszawa*	*Usługi leasingowe*	*50,87*	*50,87*
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	Lublin	Usługi faktoringowe	100,00	100,00
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	Warszawa	Zarządzanie funduszami emerytalnymi	65,00	65,00
Centrum Kart S.A.	Warszawa	Finansowa pomocnicza	100,00	100,00
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	Warszawa	Agent transferowy	100,00	100,00
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	Kraków	Usługi call- center	100,00	100,00
Pekao Property S.A., w tym:	Warszawa	Działalność deweloperska	100,00	100,00
Metropolis Sp. z o.o.	*Warszawa*	*Działalność deweloperska*	-	*100,00*
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.	*Warszawa*	*Działalność deweloperska*	-	*100,00*
Property Sp. z o.o. /w likwidacji/, w tym:	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00
FPB - Media Sp. z o.o.	*Warszawa*	*Działalność deweloperska*	*100,00*	*100,00*
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo gospodarcze	100,00	100,00
Pekao Telecentrum Sp. z o.o./w likwidacji/	Warszawa	Usługowa	100,00	100,00
Public Joint Stock Company UniCredit Bank, w tym:	Kijów, Ukraina	Bankowa	-	100,00
BDK Consulting Ltd.	*Łuck, Ukraina*	*Usługi konsultingowe, hotelowe i transportowe*	-	*99,99*

(*) Łączny udział Grupy w kapitale własnym spółki Pekao Leasing Sp. z o. o. wynosi 87,36% (udział bezpośredni Banku 36,49%, udział pośredni przez Pekao Leasing Holding S.A. 50,87%).

Na dzień 31 grudnia 2013 roku wszystkie spółki zależne zostały objęte konsolidacją.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Jednostki stowarzyszone

Grupa Banku Pekao S.A. posiada udziały w następujących jednostkach stowarzyszonych:

NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	ZAKRES DZIAŁALNOŚCI	PROCENTOWY UDZIAŁ GRUPY W KAPITALE/W GŁOSACH	
			31.12.2013	31.12.2012
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o. (*)	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	50,00	50,00
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	Warszawa	Zarządzanie aktywami	49,00	49,00
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	Warszawa	Izba rozliczeniowa	34,44	34,44
CPF Management	Tortola, British Virgin Islands	Doradcza i biznesowa – spółka nie prowadzi działalności	40,00	40,00
Polish Banking System S.A. /w likwidacji/	Warszawa	Spółka w likwidacji	48,90	48,90
PPU Budpress Sp. z o.o. /w likwidacji/	Żyrardów	Spółka w likwidacji	36,20	36,20

(*) Grupa nie sprawuje kontroli nad tą spółką ze względu na zapisy zawarte w umowie spółki.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa nie posiada udziałów w jednostkach współkontrolowanych.

Zmiany w strukturze Grupy

Sprzedaż udziałów spółki PJSC UniCredit Bank
W dniu 16 lipca 2013 roku Bank sprzedał na rzecz UniCredit S.p.A. (podmiot dominujący Banku) 653 507 670 akcji zwykłych spółki zależnej PJSC UniCredit Bank o wartości nominalnej 1 UAH każda akcja, stanowiących 100% kapitału zakładowego i uprawniających Bank do wykonywania 100% głosów na Walnym Zgromadzeniu tej Spółki. W wyniku tej transakcji Bank stracił kontrolę nad spółką PJSC UniCredit Bank. Rozliczenie sprzedaży PJSC UniCredit Bank zostało ujęte w kapitałach Banku oraz Grupy.

Połączenie spółek
W dniu 3 czerwca 2013 roku nastąpiło połączenie spółki Pekao Property S.A. z jej spółkami zależnymi Metropolis Sp. z o.o. oraz Jana Kazimierza Development Sp. z o.o. W tym dniu Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o połączeniu tych spółek oraz wykreśleniu spółek Metropolis Sp. z o.o. i Jana Kazimierza Development Sp. z o.o. z Krajowego Rejestru Sądowego oraz z ksiąg Spółki Pekao Property S.A. Spółka Pekao Property S.A. posiadała 100% udziałów w każdej z przejmowanych spółek.

W poprzednich okresach sprawozdawczych, wymienione wyżej spółki były objęte konsolidacją przez Bank Pekao S.A.

Celem połączenia spółek było ograniczenie kosztów działalności łączonych spółek.

Opisana wyżej transakcja, zakwalifikowana jako transakcja połączenia jednostek pod wspólną kontrolą, została ujęta według wartości księgowej, zgodnie z polityką rachunkowości stosowaną w ramach Grupy UniCredit .

W wyniku połączenia spółek developerskich cały majątek spółek Metropolis Sp. z o.o. oraz Jana Kazimierza Development Sp. z o.o. został przeniesiony na spółkę Pekao Property S.A.

Spółka Pekao Property S.A. jako jednostka przejmująca rozpoznała aktywa i pasywa każdej przejmowanej jednostki według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednolicenia zasad rachunkowości przejmowanych spółek. Wartość firmy ani ujemna wartość firmy nie została rozpoznana.

Wyłączeniu podlegała wartość kapitału zakładowego przejmowanej spółki równa wartości udziału posiadanego przez jednostkę przejmującą. Wyłączeniu podlegały również wzajemne należności i zobowiązania, przychody i koszty wzajemnych operacji dokonanych przed dniem połączenia oraz zyski i straty operacji gospodarczych dokonanych przed połączeniem między łączącymi się spółkami, zawarte w wartościach podlegających łączeniu pozycji aktywów i pasywów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa i zobowiązania ujęte na dzień połączenia
Poniżej zaprezentowano aktywa i pasywa, które w dniu 3 czerwca 2013 roku zostały przeniesione ze spółek Metropolis Sp. z o.o. i Jana Kazimierza Development Sp. z o.o. do spółki Pekao Property S.A.:

NAZWA POZYCJI	JANA KAZIMIERZA DEVELOPMENT SP. Z O.O.	METROPOLIS SP. Z O.O.
Aktywa		
Środki pieniężne	1 921	513
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	696	143
Pozostałe aktywa	57 110	21 349
Aktywa razem	**59 727**	**22 005**
Pasywa		
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	53 426	16 747
Pozostałe zobowiązania	1 652	1 269
Kapitał własny razem	4 649	3 989
w tym: wynik roku bieżącego	*43*	*-167*
Pasywa razem	**59 727**	**22 005**

3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu10 marca 2014 roku.

4. Istotne zasady rachunkowości

4.1 Oświadczenie o zgodności

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe („sprawozdanie finansowe") Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a w zakresie nieregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r, poz. 330 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.2 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Informacje ogólne
Skonsolidowane sprawozdanie Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku obejmuje dane finansowe Banku , dane finansowe jednostek zależnych stanowiących „Grupę" oraz dane jednostek stowarzyszonych wycenione metodą praw własności.

Sprawozdanie zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Grupę działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji. Zmiany standardów i interpretacji, które weszły w życie od 1 stycznia 2013 roku nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, poza rozszerzeniem zakresu ujawnień i zmianami struktury prezentacji (Załącznik nr 1 do Sprawozdania).

Sprawozdanie nie uwzględnia zmian standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym (Załącznik nr 2 oraz Załącznik nr 3 do Sprawozdania).

W ocenie Grupy zmiany standardów i interpretacji nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, za wyjątkiem standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe".
Nowe przepisy są częścią zmian zastępujących dotychczasowy standard MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena". Główne zmiany wynikające z nowego standardu to między innymi:

- nowy podział na kategorie aktywów finansowych,
- nowe kryteria kwalifikacji aktywów do grupy aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu,
- nowe zasady rozpoznawania zmian wyceny do wartości godziwej inwestycji w kapitałowe instrumenty finansowe,
- likwidacja konieczności wyodrębniania wbudowanych instrumentów pochodnych z aktywów finansowych.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie.
Standard będzie jeszcze rozszerzony o części dotyczące zasad wyceny wg zamortyzowanego kosztu oraz zasad stosowania rachunkowości zabezpieczeń.
Grupa jest w trakcie szacowania wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na sprawozdanie finansowe, aczkolwiek ze względu na specyfikę działalności Grupy, przewiduje się, iż zmiany te będą miały istotny wpływ na wycenę i prezentację instrumentów finansowych Grupy.
Rzeczywisty wpływ pierwszego zastosowania MSSF 9 będzie możliwy do oszacowania po opublikowaniu ostatecznej, kompletnej wersji standardu.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone w oparciu o następujące zasady wyceny:

- według wartości godziwej dla: instrumentów pochodnych, aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane przez rachunek zysków i strat oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej,
- według zamortyzowanego kosztu dla pozostałych aktywów finansowych, w tym dla kredytów i pożyczek oraz pozostałych zobowiązań finansowych,
- według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej,
- aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przedstawione poniżej zasady rachunkowości zostały zastosowane do wszystkich zaprezentowanych okresów sprawozdawczych.

Zasady te zostały zastosowane jednolicie przez poszczególne jednostki Grupy.

Zmiany zasad rachunkowości i prezentacja danych finansowych

W 2013 roku Grupa wprowadziła niżej opisane zmiany zasad rachunkowości. Wprowadzenie tych zmian spowodowało konieczność doprowadzenia do porównywalności z okresem bieżącym danych porównawczych zaprezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

a) Przychody i koszty dotyczące sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi („bancassurance")

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa dokonała zmiany stosowanych zasad rachunkowości w zakresie ujmowania przychodów z tytułu wynagrodzenia za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi Grupy.

Dotychczas takie przychody Grupa ujmowała w rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Zgodnie ze zmienioną polityką rachunkowości Grupa dokonuje podziału należnego wynagrodzenia z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi na odrębne elementy, tj. dzieląc należne wynagrodzenie w proporcji, odpowiednio, wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa, w stosunku do sumy tych wartości. Ustalając wartość godziwą poszczególnych elementów wynagrodzenia Grupa opiera się w jak największym stopniu na danych rynkowych.

Poszczególne elementy wynagrodzenia Grupy za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi są ujmowane w rachunku zysków i strat według następujących zasad:

- wynagrodzenie z tytułu instrumentu finansowego – jako element efektywnej stopy procentowej, stanowiąc część przychodów z tytułu odsetek,
- wynagrodzenie z tytułu wykonania usługi pośrednictwa – jednorazowo w momencie sprzedaży produktu ubezpieczeniowego, stanowiąc część przychodów z tytułu prowizji.

Dodatkowo Grupa dokonuje szacunku części wynagrodzenia, która będzie zwracana w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego (np. z tytułu rezygnacji przez Klienta z ubezpieczenia, wcześniejszej spłaty kredytu). Szacunek rezerwy na zwroty oparty jest na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach w przeszłości oraz przewidywaniach, co do trendu zwrotów w przyszłości.

W efekcie zastosowania zmienionej polityki rachunkowości w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2013 r. Grupa ujmowała jako przychód rozpoznawany jednorazowo 12% uzyskanych przychodów z działalności bancassurance związanej z kredytami gotówkowymi oraz 30% przychodów z działalności bancassurance związanej z kredytami hipotecznymi. Pozostała część przychodów z działalności bancassurance rozliczana jest w czasie jako element efektywnej stopy procentowej przez okres życia odpowiednich kredytów.

Wprowadzone zmiany polityki rachunkowości w zakresie ujmowania przychodów z tytułu wynagrodzenia za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi, właściwiej odzwierciedlają treść ekonomiczną transakcji oraz charakterystykę produktów oferowanych przez Grupę.

Dokonane z tego tytułu przekształcenia danych porównawczych za rok 2012 spowodowały zmniejszenie zysku netto za rok 2012 o kwotę 10 735 tysięcy złotych oraz zmniejszenie łącznej wartości kapitałów własnych na 31 grudnia 2012 roku o kwotę 195 130 tysięcy złotych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

b) Zyski i straty aktuarialne

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa dokonała zmiany stosowanych zasad rachunkowości w zakresie prezentacji zysków i strat aktuarialnych związanych z wyceną zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń. Zgodnie z zapisami zmienionego MSR 19 „Świadczenia pracownicze" Grupa wprowadziła zasadę ujmowania zysków i strat aktuarialnych dotyczących zmian w założeniach aktuarialnych w innych całkowitych dochodach, a nie jak dotychczas w rachunku zysków i strat.
Dokonane z tego tytułu przekształcenia danych porównawczych za rok 2012 spowodowały zmniejszenie zysku netto za rok 2012 o kwotę 2 166 tysięcy złotych oraz zwiększenie pozostałych kapitałów (kapitału z aktualizacji wyceny) o taką samą kwotę. Zmiana nie miała wpływu na łączną wartość kapitałów własnych na 31 grudnia 2012 roku.

Wpływ zmian wynikających z doprowadzenia danych do porównywalności na poszczególne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów oraz skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe zestawienia.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	31.12.2012 (PRZED PRZEKSZTAŁCENIAMI)	PRZEKSZTAŁCENIA	31.12.2012 (PO PRZEKSZTAŁCENIACH)	01.01.2012 (PRZED PRZEKSZTAŁCENIAMI)	PRZEKSZTAŁCENIA	01.01.2012 (PO PRZEKSZTAŁCENIACH)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	95 081 492	-240 901	94 840 591	92 816 389	-227 648	92 588 741
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	820 085	45 771	865 856	888 002	43 253	931 255
Pozostałe pozycje aktywów	55 048 253	-	55 048 253	52 885 715	-	52 885 715
AKTYWA RAZEM	**150 949 830**	**-195 130**	**150 754 700**	**146 590 106**	**-184 395**	**146 405 711**

PASYWA						
Zobowiązania						
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	**127 491 048**	**-**	**127 491 048**	**125 233 176**	**-**	**125 233 176**

KAPITAŁY						
Kapitał zakładowy	262 470	-	262 470	262 382	-	262 382
Pozostałe kapitały	20 023 141	-11 171	20 011 970	18 035 191	-13 337	18 021 854
Wynik z lat ubiegłych i roku bieżącego	3 080 934	-183 959	2 896 975	2 973 890	-171 058	2 802 832
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom Banku)	**23 366 545**	**-195 130**	**23 171 415**	**21 271 463**	**-184 395**	**21 087 068**
Udziały niedające kontroli	92 237	-	92 237	85 467	-	85 467
Kapitały razem	**23 458 782**	**-195 130**	**23 263 652**	**21 356 930**	**-184 395**	**21 172 535**
PASYWA RAZEM	**150 949 830**	**-195 130**	**150 754 700**	**146 590 106**	**-184 395**	**146 405 711**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	2012 DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA I ZANIECHANA RAZEM (PRZED PRZEKSZTAŁCENIAMI)	PRZEKSZTAŁCENIA	2012 DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA I ZANIECHANA RAZEM (PO PRZEKSZTAŁCENIACH)
Przychody z tytułu odsetek	8 316 057	121 755	8 437 812
Koszty z tytułu odsetek	-3 510 638	-	-3 510 638
Wynik z tytułu odsetek	**4 805 419**	**121 755**	**4 927 174**
Przychody z tytułu prowizji i opłat	2 798 200	-135 008	2 663 192
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-541 319	-	-541 319
Wynik z tytułu prowizji i opłat	**2 256 881**	**-135 008**	**2 121 873**
Przychody z tytułu dywidend	**8 759**	**-**	**8 759**
Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	**510 136**	**-**	**510 136**
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	**-35 751**	**-**	**-35 751**
Zyski (straty) na sprzedaży:	**279 199**	**-**	**279 199**
kredytów i innych należności finansowych	758	-	758
aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności	278 744	-	278 744
zobowiązań finansowych	-303	-	-303
Dochody z działalności operacyjnej	**7 824 643**	**-13 253**	**7 811 390**
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	**-669 454**	**-**	**-669 454**
kredytów i innych należności finansowych	-642 622	-	-642 622
zobowiązań pozabilansowych	-26 832	-	-26 832
Wynik z działalności finansowej	**7 155 189**	**-13 253**	**7 141 936**
Ogólne koszty administracyjne	**-3 260 283**	**-2 674**	**-3 262 957**
wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	-1 907 323	-2 674	-1 909 997
pozostałe koszty administracyjne	-1 352 960	-	-1 352 960
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	**-368 838**	**-**	**-368 838**
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	**-15 327**	**-**	**-15 327**
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	**94 393**	**-**	**94 393**
Koszty z działalności operacyjnej	**-3 550 055**	**-2 674**	**-3 552 729**
Zysk (strata) z jednostek stowarzyszonych	**52 866**	**-**	**52 866**
Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	**22 261**	**-**	**22 261**
Zysk brutto	**3 680 261**	**-15 927**	**3 664 334**
Podatek dochodowy	-715 008	3 026	-711 982
Zysk netto	**2 965 253**	**-12 901**	**2 952 352**
1.Przypadający na akcjonariuszy Banku	2 955 702	-12 901	2 942 801
2.Przypadający na udziały niedające kontroli	9 551	-	9 551

ZYSK NA AKCJĘ (W ZŁOTYCH NA AKCJĘ)			
podstawowy za okres	11,26		11,22
rozwodniony za okres	11,26		11,22

Wprowadzone zmiany zasad rachunkowości dotyczyły rachunku zysków i strat z działalności kontynuowanej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	2012 (PRZED PRZEKSZTAŁCENIAMI)	PRZEKSZTAŁCENIA	2012 (PO PRZEKSZTAŁCENIACH)
Zysk netto	**2 965 253**	**-12 901**	**2 952 352**
1.Przypadający na akcjonariuszy Banku	2 955 702	-12 901	2 942 801
2.Przypadający na udziały niedające kontroli	9 551	-	9 551
Inne składniki całkowitych dochodów			
Pozycje, które są lub mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-46 619	-	-46 619
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	761 876	-	761 876
Skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne	-40 119	-	-40 119
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które są lub mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	-127 650	-	-127 650
Pozycje, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych	-	2 674	2 674
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	-	-508	-508
Inne składniki całkowitych dochodów (netto)	**547 488**	**2 166**	**549 654**
Całkowite dochody razem	**3 512 741**	**-10 735**	**3 502 006**
1.Przypadający na akcjonariuszy Banku	3 503 190	-10 735	3 492 455
2.Przypadający na udziały niedające kontroli	9 551	-	9 551

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	2012 (PRZED PRZEKSZTAŁCENIAMI)	PRZEKSZTAŁCENIA	2012 (PO PRZEKSZTAŁCENIACH)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej - metoda pośrednia			
Zysk netto	**2 955 702**	**-12 901**	**2 942 801**
Korekty razem:	**-2 856 963**	**12 901**	**-2 844 062**
Amortyzacja	368 838	-	368 838
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych	-53 263	-	-53 263
(Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej	-283 117	-	-283 117
Dywidendy otrzymane	-8 759	-	-8 759
Odsetki otrzymane	-7 202 439	-	-7 202 439
Odsetki zapłacone	3 410 338	-	3 410 338
Podatek dochodowy	715 008	-2 518	712 490
Podatek dochodowy zapłacony	-893 970	-	-893 970
Zmiana stanu należności od banków	487 022	-	487 022
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pozostałych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	286 673	-	286 673
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych	-492 823	-	-492 823
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom oraz weksli uprawnionych do redyskonta w Banku Centralnym	3 593 403	13 253	3 606 656
Zmiana stanu należności z tytułu leasingu finansowego	144 829	-	144 829
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych	-361 105	-	-361 105
Zmiana stanu pozostałych aktywów	119 328	2 166	121 494
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	1 635 779	-	1 635 779
Zmiana stanu zobowiązań przeznaczonych do obrotu	246 578	-	246 578
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych oraz pozostałych zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej	113 599	-	113 599
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	-3 467 900	-	-3 467 900
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-78 786	-	-78 786
Zmiana stanu rezerw	45 626	-	45 626
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	-1 181 822	-	-1 181 822
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	98 739	-	98 739
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	**2 308 689**	**-**	**2 308 689**
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	**251 825**	**-**	**251 825**
Przepływy pieniężne netto razem	**2 659 253**	**-**	**2 659 253**
w tym : zmiana środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-261 587	-	-261 587
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	**2 659 253**	**-**	**2 659 253**
Środki pieniężne na początek okresu	**10 155 537**	**-**	**10 155 537**
Środki pieniężne na koniec okresu	**12 814 790**	**-**	**12 814 790**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.3 Konsolidacja

Zasady konsolidacji
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje dane finansowe Banku Pekao S.A. oraz dane finansowe jego jednostek zależnych na dzień 31 grudnia 2013 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są na ten sam dzień sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej oraz według tych samych zasad rachunkowości we wszystkich istotnych aspektach.

Wszystkie salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są również eliminowane, chyba że, dostarczają dowodów na trwałą utratę wartości, która powinna zostać ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Inwestycje w jednostki zależne
Jednostki zależne to jednostki, w stosunku do których Bank w sposób pośredni lub bezpośredni sprawuje kontrolę. Kontrola to zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Sprawowaniu kontroli zwykle towarzyszy posiadanie większości liczby głosów w organie stanowiącym danej jednostki. Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę do dnia ustania kontroli.

Na dzień nabycia jednostki zależnej (objęcia kontroli), aktywa i pasywa spółki zależnej wyceniane są w wartości godziwej. Nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt nabycia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto jednostki zależnej (tzw. ujemna wartość firmy), różnicę ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Powyższa zasada nie dotyczy transakcji nabycia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą, których aktywa i pasywa ujmuje się według ich wartości księgowej.

Ujmowanie transakcji pod wspólną kontrolą według wartości księgowych
Transakcje połączenia jednostek pod wspólną kontrolą są wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF. W tej sytuacji, zgodnie z zaleceniem zawartym w MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów", wobec braku szczegółowych uregulowań wewnątrz MSSF, Bank Pekao S.A. przyjął politykę rachunkowości stosowaną powszechnie do wszystkich transakcji połączeń pod wspólną kontrolą w ramach Grupy UniCredit, której Bank jest członkiem, polegającą na ujmowaniu takich transakcji według wartości księgowych.

Przyjęte zasady rachunkowości są następujące:
Jednostka przejmująca rozpoznaje aktywa i pasywa jednostki nabywanej według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednolicenia zasad rachunkowości nabywanej jednostki. Wartość firmy oraz ujemna wartość firmy nie są rozpoznawane.

Ewentualna różnica między wartością księgową przejmowanych aktywów netto, a wartością godziwą kwoty zapłaty, jest rozpoznawana w kapitale własnym Grupy. Przy zastosowaniu metody bazującej na wartościach księgowych, dane porównawcze dotyczące prezentowanych okresów historycznych nie są przekształcane.

Jeśli z transakcją związane jest nabycie udziałów niedających kontroli, to nabycie udziałów niedających kontroli ujmowane jest odrębnie.

W MSSF brak wskazówek, w jaki sposób określa się procent udziałów niedających kontroli nabytych z perspektywy spółki zależnej. Stąd Bank Pekao S.A., w celu określenia wartości nabytych udziałów niedających kontroli stosuje parametry określone z poziomu podmiotu dominującego.

Inwestycje w jednostki stowarzyszone
Jednostka stowarzyszona jest to jednostka, na którą Grupa wywiera znaczący wpływ i która nie jest ani jej jednostką zależną, ani wspólnym przedsięwzięciem. Z reguły Grupa posiada w jednostce stowarzyszonej od 20% do 50% głosów. Sprawozdania finansowe jednostki stowarzyszonej są podstawą wyceny posiadanych przez Grupę udziałów według metody praw własności. Dni bilansowe jednostek stowarzyszonych i Grupy są jednakowe.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przy nabyciu inwestycji wszelkie różnice pomiędzy ceną nabycia inwestycji, a udziałem Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań jednostki, w której dokonano inwestycji, ujmuje się w następujący sposób:

- wartość firmy dotyczącą jednostki stowarzyszonej ujmuje się w wartości bilansowej inwestycji.
- wszelkie nadwyżki udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań jednostki, w której dokonano inwestycji, ponad cenę nabycia inwestycji, ujmuje się jako przychód podczas ustalania udziału Grupy w zysku lub stracie jednostki stowarzyszonej za okres, w którym nastąpiło nabycie inwestycji.

Po początkowym ujęciu, inwestycja w jednostkę stowarzyszoną jest wykazywana w bilansie według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału Grupy w aktywach netto tej jednostki, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Rachunek zysków i strat odzwierciedla udział w wynikach działalności jednostki stowarzyszonej. W przypadku zmiany ujętej bezpośrednio w kapitale własnym jednostki stowarzyszonej, Grupa ujmuje swój udział w każdej zmianie i ujawnia go, jeśli jest to właściwe, w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym. Wypłaty z zysku obniżają wartość bilansową inwestycji.

Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty chyba, że przyjęła na siebie obowiązek lub dokonała płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Niezrealizowane zyski i straty na transakcjach pomiędzy Grupą, a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych.

Inwestycje w jednostki współkontrolowane
Inwestycje Grupy w jednostki współkontrolowane są ujmowane metodą praw własności zgodnie z zasadami opisanymi dla inwestycji w jednostkach stowarzyszonych.

4.4 Zastosowanie szacunków i założeń

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Grupę pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na wartość bilansową aktywów i zobowiązań prezentowaną w sprawozdaniu finansowym.

Szacunki i założenia podlegają ciągłej ocenie przez Grupę i oparte są o doświadczenia historyczne oraz inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Grupa podejmie w przyszłości, to rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić.
Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiany szacunków księgowych są ujęte prospektywnie począwszy od okresu, w którym dokonano zmiany szacunku.

Poniżej przedstawiono informacje o przyjętych założeniach oraz niepewności związanej z dokonywanymi szacunkami, które związane są ze znaczącym ryzykiem wystąpienia istotnych korekt w sprawozdaniu finansowym za kolejny okres sprawozdawczy.

Utrata wartości kredytów i pożyczek
Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody (zwane „przesłankami") utraty wartości ekspozycji kredytowych i czy ekspozycja kredytowa utraciła wartość. Utrata wartości ma miejsce wtedy i tylko wtedy gdy zidentyfikowano co najmniej jedną przesłankę a zdarzenie/nia implikujące przesłankę/i ma/ją negatywny wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające z ekspozycji kredytowej. Podczas identyfikacji utraty wartości ekspozycji kredytowych Grupa nie uwzględnia przyszłych zdarzeń, bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia.

W procesie oceny utraty wartości Grupa uwzględnia wszystkie ekspozycje kredytowe, niezależnie od poziomu ryzyka poszczególnych ekspozycji kredytowych lub grup ekspozycji kredytowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Grupa dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na ekspozycje indywidualnie znaczące i ekspozycje nieznaczące indywidulanie. Za ekspozycje indywidualnie znaczące Grupa uznaje w szczególności: wszystkie ekspozycje kredytowe wobec kredytobiorcy, dla którego łączne zaangażowanie Grupy na datę bilansową przekracza przyjętą wartość progową, restrukturyzowane ekspozycje kredytowe wobec dłużników będących przedsiębiorcami w rozumieniu art. 43 Kodeksu Cywilnego. Za ekspozycje nieznaczące indywidualnie Grupa uznaje wszystkie ekspozycje kredytowe, które nie zostały zaklasyfikowane do ekspozycji indywidualnie znaczących.

Dla wszystkich ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość Grupa wyznacza wartość odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością bilansową ekspozycji kredytowej a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości.

Dla wszystkich ekspozycji indywidualnie znaczących, które na datę bilansową utraciły wartość Grupa wyznacza wartość odpisu aktualizującego (straty z tytułu utraty wartości) w ramach oceny indywidualnej. Ocena indywidualna przeprowadzana jest przez pracowników Grupy i polega na indywidualnej weryfikacji wystąpienia utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz prognozie przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z przejęcia zabezpieczeń, pomniejszonych o koszty przejęcia i sprzedaży lub z innych źródeł spłat. Grupa przeprowadza regularne przeglądy mające na celu porównanie oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych i wykorzystanych do wyznaczenia indywidualnych odpisów aktualizujących z rzeczywistymi zrealizowanymi przepływami pieniężnymi.

Dla wszystkich ekspozycji nieznaczących indywidualnie, które na datę bilansową utraciły wartość Grupa wyznacza wartość odpisu aktualizującego (straty z tytułu utraty wartości) w ramach oceny grupowej. Każda ekspozycja oceniana grupowo przypisywana jest do jednej z grup o podobnej charakterystyce ryzyka (na podstawie rodzaju kredytobiorcy, rodzaju produktu kredytowego, okresu opóźnienia w spłacie lub innych istotnych czynników wpływających na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy). Przyszłe przepływy pieniężne szacowane są na podstawie danych historycznych o przepływach pieniężnych i ponoszonych stratach dla ekspozycji o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki ekspozycji, które znajdują się w poszczególnych grupach. Wykorzystywane dane historyczne w przypadkach, dla których jest to konieczne, są odpowiednio korygowane na podstawie najaktualniejszych danych w celu wyeliminowania czynników wpływających w przeszłości na dane historyczne i niewystępujących obecnie. Grupa przeprowadza regularne przeglądy stosowanych wartości stóp odzysku oraz metodologii i założeń przyjętych do szacowania przyszłych przepływów pieniężnych dla poszczególnych grup ekspozycji kredytowych.

Dla wszystkich ekspozycji kredytowych, dla których Grupa nie zidentyfikowała utraty wartości tworzony jest odpis na straty poniesione w wyniku zaistniałych ale jeszcze niezaraportowanych zdarzeń (zwany „odpisem IBNR").

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Utrata wartości aktywów trwałych
Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Grupa dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwanej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwaną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwanej. Wartość możliwa do odzyskania jest jedną z dwóch następujących wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartość godziwa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, pomniejszona o koszty zbycia lub wartość użytkowa ustalana dla poszczególnych składników aktywów.

Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wymaga przyjęcia założeń dotyczących między innymi przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), ewentualnych zmian kwot lub terminów wystąpienia tych przepływów pieniężnych oraz innych czynników jak na przykład brak płynności. Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych.

Wycena instrumentów pochodnych oraz nie kwotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży
Wartość godziwą nieopcyjnych instrumentów pochodnych oraz papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży nie kwotowanych na aktywnym rynku wyznacza się stosując modele wyceny bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Opcje wyceniane są przy użyciu modeli wyceny opcji. Zmienne używane do wyceny obejmują w miarę możliwości dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków. Grupa przyjmuje również założenia dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta, które wpływają na wycenę instrumentów. Zmiana tych założeń mogłaby mieć wpływ na wycenę instrumentów finansowych. Założenia przyjęte do wyceny do wartości godziwej zostały szczegółowo opisane w nocie 5.7 „Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych".

Rezerwy na programy określonych świadczeń
Główne założenia aktuarialne, przyjęte do szacowania rezerw na programy określonych świadczeń, jak również analiza wrażliwości zostały przedstawione w Nocie 44.

Wartość firmy
Grupa dokonuje testu na utratę wartości firmy w okresach rocznych lub częściej jeżeli występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości. Ocena, czy wartość firmy ulega obniżeniu, wymaga oszacowania wartości użytkowej wszystkich ośrodków wypracowujących środki pieniężne, których dotyczy dana wartość firmy. Główne założenia przyjęte do testu na utratę wartości firmy zostały przedstawione w Nocie 34.

4.5 Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

- Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji
  Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy, w tym Oddziału Banku w Paryżu wycenia się w walucie funkcjonalnej, tj. walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich. Złoty jest walutą funkcjonalną i prezentacyjną jednostki dominującej. Grupa jako kurs zamknięcia przyjmuje kurs średni Narodowego Banku Polskiego („NBP") obowiązujący na dzień bilansowy.

- Transakcje i salda
  Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

- Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmuje się łącznie ze zmianami wartości godziwej w rachunku zysków i strat.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, uwzględnia się w kapitale z aktualizacji wyceny.

- Spółki wchodzące w skład Grupy
  Przy konsolidacji aktywa i pasywa jednostek zagranicznych są przeliczane na walutę polską, tj. walutę prezentacji według kursu zamknięcia obowiązującego na dzień bilansowy. Przychody i koszty w rachunku zysków i strat przelicza się według kursów średnich okresu obrotowego, za wyjątkiem sytuacji, gdy wahania kursów są bardzo znaczące i kurs średni nie jest akceptowalnym przybliżeniem kursu z dnia transakcji. W takiej sytuacji przychody i koszty są przeliczane w oparciu o kurs z dnia transakcji.

  Dane ujęte w sprawozdaniach finansowych, Oddziału Banku w Paryżu oraz spółek zagranicznych Grupy zostały przeliczone na złoty z walut funkcjonalnych tych jednostek przy zastosowaniu następujących kursów:

  - do przeliczenia pozycji bilansowych na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku zastosowano średnie kursy ogłoszone przez NBP odpowiednio na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku, które wyniosły:

	31.12.2013	31.12.2012
1 zł za 1 EUR	4,1472	4,0882

	15.07.2013	31.12.2012
1 zł za 1 UAH	0,4034	0,3825

  - do przeliczenia pozycji rachunku zysków i strat za okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku oraz za okres od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku zastosowano średnie arytmetyczne średnich kursów ogłoszonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca odpowiednio w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku, które wyniosły:

	2013	2012
1 zł za 1 EUR	4,2110	4,1736

	15.07.2013	31.12.2012
1 zł za 1 UAH (*)	0,3960	0,4001

(*) średnie arytmetyczne średnich kursów ogłoszonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca odpowiednio w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku

Różnice kursowe z wyceny jednostek zagranicznych ujmuje się jako odrębny składnik kapitału własnego.
Wartość firmy powstająca w wyniku nabycia jednostki działającej za granicą oraz jakiekolwiek korekty wartości bilansowej aktywów i pasywów do wartości godziwej, powstałe w wyniku nabycia jednostki działającej za granicą traktuje się jako aktywa i pasywa jednostki działającej za granicą tj. wyraża się je w walucie funkcjonalnej jednostki działającej za granicą i przelicza po kursie zamknięcia, jak opisano wyżej.

4.6 Ustalanie wyniku finansowego

Przychody i koszty z tytułu odsetek
Jednostki Grupy w rachunku zysków i strat ujawniają wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Efektywna stopa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy oraz płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wyliczenie efektywnej stopy obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych i papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej, papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających.

W momencie rozpoznania utraty wartości instrumentu finansowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, przychody odsetkowe ujmowane są dalej w rachunku zysków i strat, lecz liczone są od nowo ustalonej wartości bilansowej instrumentu finansowego (od nowej niższej wartości instrumentu, to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość). Do wyliczenia przychodów odsetkowych od nowo ustalonej wartości instrumentu stosowana jest stopa procentowa, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Koszty okresu sprawozdawczego dotyczące zobowiązań z tytułu odsetek od rachunków klientów oraz zobowiązań z tytułu emisji własnych papierów wartościowych ujmowane są w rachunku zysków i strat również z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Przychody i koszty z tytułu prowizji
Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Grupę. Przychody i koszty z tytułu prowizji są rozliczane według następujących metod:

- opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań (zarówno przychody jak i koszty) są rozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej oraz ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów lub kosztów odsetkowych i zostały opisane powyżej,
- opłaty i prowizje dotyczące kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat i nieustalonych zmianach oprocentowania, np. kredytów w rachunku bieżącym i kredytów z tytułu kart kredytowych są rozliczane w czasie metodą liniową przez okres życia produktu, którego dotyczą,
- pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Grupę (wykonanie operacji bankowych na rachunkach, operacje z tytułu obsługi kart płatniczych, działalność maklerska, factoringowa oraz akwizycja) są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu
Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu obejmuje:

- Wynik z pozycji wymiany
  Wynik z pozycji wymiany ustalany jest biorąc pod uwagę dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i pasywów walutowych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany.
  Ponadto, wynik z pozycji wymiany zawiera marże uzyskane na transakcjach walutowych z klientami Grupy oraz ujmuje punkty swapowe z transakcji pochodnych, które Grupa zawiera w celu zapewnienia płynności w obcych walutach.
  Do wyniku z pozycji wymiany zalicza się różnice kursowe z wyceny inwestycji netto w podmiotach zagranicznych w momencie zbycia tej inwestycji. Do momentu zbycia różnice kursowe z wyceny aktywów netto w podmiocie zagranicznym ujmowane są w pozycji „Pozostałe kapitały".

- Wynik na instrumentach pochodnych oraz papierach wartościowych przeznaczonych do obrotu.
  Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań przeznaczonych do obrotu.
  Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.
Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne
Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody z tytułu otrzymanych odszkodowań, przychody z leasingu operacyjnego, odzyskane koszty windykacji, zwroty, nadpłaty, przychody uboczne oraz rozwiązane odpisy z tytułu utraty wartości należności spornych. Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie koszty reklamacji klientów, zapłacone odszkodowania, koszty uboczne oraz koszty odpisów z tytułu utraty wartości należności spornych.

4.7 Wycena aktywów i zobowiązań finansowych, pochodne instrumenty finansowe

Aktywa finansowe
Aktywa finansowe kwalifikowane są do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy
  Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

  Do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu zalicza się: dłużne i kapitałowe papiery wartościowe, pożyczki i należności, które nabyto lub zaliczono do tej kategorii z zamiarem sprzedaży w krótkim terminie. Do tej kategorii Grupa kwalifikuje także instrumenty pochodne (nie będące instrumentami zabezpieczającymi).

  Do aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat kwalifikuje się dłużne papiery wartościowe, które zostały wyznaczone przez Grupę w celu eliminacji bądź znaczącego zmniejszenia niespójności w zakresie wyceny i ujmowania pomiędzy dłużnymi papierami wartościowymi a instrumentami pochodnymi ekonomicznie zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej tych papierów. W przeciwnym przypadku papiery te zostałyby zakwalifikowane do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, a efekt wyceny ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny, a wycena instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających te papiery zostałaby odniesiona do rachunku zysków i strat.

- Utrzymywane do terminu wymagalności
  Są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których jednostka ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:
  a) wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
  b) wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży, oraz
  c) spełniające definicję pożyczek i należności.
  Aktywa finansowe zaliczone do tej kategorii wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Rozliczenie zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej jest ujmowane w przychodach odsetkowych.

- Pożyczki i należności
  Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

a) aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży, lub
c) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Do tej kategorii zaliczane są dłużne papiery wartościowe zakupione od emitenta, dla których nie istnieje aktywny rynek, kredyty, pożyczki, należności z tytułu transakcji reverse repo i inne należności nabyte i udzielone. Pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości.

- Dostępne do sprzedaży
  Są to aktywa finansowe, dla których okres utrzymywania nie jest określony. W skład portfela wchodzą: dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz pożyczki i należności nieuwzględnione w pozostałych kategoriach. Odsetki od aktywów dostępnych do sprzedaży nalicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i ujmuje się w rachunku zysków i strat.

  Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej w stosunku do zamortyzowanego kosztu odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny. Pozycja dotycząca kapitału z aktualizacji wyceny podlega rozliczeniu do rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży aktywa bądź wystąpienia utraty jego wartości. W przypadku wystąpienia utraty wartości wskazanego aktywa, wcześniej ujęte zwyżki z przeszacowania do wartości godziwej pomniejszają „Kapitał z aktualizacji wyceny". Jeżeli kwota uprzednio ujętych zwyżek jest niewystarczająca na pokrycie utraty wartości, różnicę odnosi się do rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe".

Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wyznaczonych jako aktywa wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, przeznaczonych do obrotu (z wyłączeniem instrumentów pochodnych), utrzymywanych do terminu wymagalności i dostępnych do sprzedaży Grupa ujmuje i wyłącza z ksiąg na dzień rozliczenia transakcji, tj. dzień otrzymania lub dostarczenia składnika aktywów.

Zmiany wartości godziwej składnika aktywów w okresie pomiędzy datą zawarcia i datą rozliczenia transakcji ujmowane są analogicznie jak dla posiadanego składnika aktywów.

Kredyty i pożyczki wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy.

Pochodne instrumenty finansowe są zawsze ujmowane lub wyłączane z ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia transakcji.

Reklasyfikacja aktywów finansowych
Składnik aktywów finansowych sklasyfikowany jako dostępny do sprzedaży, który odpowiada definicji pożyczek i należności, Grupa może przekwalifikować z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczek i należności, w przypadku gdy Grupa ma zamiar i możliwość utrzymać dany składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności.

W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych z określonym terminem wymagalności, uprzednie zyski i straty związane z takim składnikiem, które zostały ujęte w innych całkowitych dochodach amortyzuje się i ujmuje w rachunku zysków i strat przez okres pozostały do terminu wymagalności, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wszelkie różnice pomiędzy nowym zamortyzowanym kosztem i kwotą umorzeniową amortyzuje się przez pozostały okres do terminu wymagalności składnika aktywów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, podobnie do amortyzacji premii lub dyskonta.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ponadto Grupa dopuszcza reklasyfikację składnika aktywów finansowych zakwalifikowanego do grupy aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w przypadku wystąpienia wyjątkowych okoliczności, tj. zdarzeń, których prawdopodobieństwo wystąpienia w najbliższej przyszłości jest znikome.

Składnik aktywów finansowych jest reklasyfikowany według jego wartości godziwej w dniu reklasyfikacji. Zyski lub straty, które zostały ujęte w rachunku zysków i strat do momentu reklasyfikacji, nie podlegają odwróceniu. Wartość godziwą składnika aktywów finansowych w dniu reklasyfikacji uznaje się odpowiednio za jego nowy koszt lub nowy zamortyzowany koszt.

Utrata wartości aktywów finansowych
Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu – kredyty i należności

Na każdy dzień bilansowy Grupa przeprowadza ocenę utraty wartości kredytów, aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności i wycenianych w zamortyzowanym koszcie (zwanych „ekspozycjami kredytowymi"), poprzez analizę obiektywnych przesłanek utraty wartości. W procesie oceny utraty wartości Grupa uwzględnia wszystkie ekspozycje kredytowe, niezależnie od poziomu ryzyka poszczególnych ekspozycji kredytowych lub grup ekspozycji kredytowych.

Grupa dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na ekspozycje indywidualnie znaczące i ekspozycje nieznaczące indywidulanie.

Grupa w odniesieniu do ekspozycji ocenianych indywidualnie stosuje następujący katalog przesłanek utraty wartości:

- opóźnienie w spłacie równe lub większe niż 90 dni w odniesieniu do kapitału, odsetek lub prowizji kredytowych i większe niż 2 dni robocze w odniesieniu do ekspozycji kredytowych wobec banków lub w przypadku należności od banków z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu,
- znaczące trudności finansowe dłużnika (w tym utrata pracy lub inne zdarzenie mogące wpłynąć na zdolność spłaty zadłużenia w przypadku osób fizycznych). Znaczące trudności finansowe podmiotu gospodarczego oznaczają sytuację ekonomiczno-finansową, która stanowi zagrożenie terminowej spłaty zobowiązań wobec Grupy, a zwłaszcza gdy ponoszone straty na działalności naruszają kapitały własne w 50%, z wyłączeniem projektów, które zakładają występowanie straty lub gdzie występuje zewnętrzne wsparcie finansowe (w formie np. dopłat do kapitału, udzielenia pożyczki, poręczenia/gwarancji przez podmiot powiązany lub inną osobę trzecią, konwersji pożyczki, emisji akcji lub obligacji),
- restrukturyzacja, jeżeli polega na przyznaniu ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych klienta udogodnienia, którego w innym przypadku Grupa by nie udzieliła. Udogodnienia, o których mowa w definicji, w konsekwencji prowadzą do uszczuplenia należności Grupy i w szczególności mogą polegać na: obniżeniu oprocentowania wierzytelności, zaniechaniu naliczania oprocentowania w określonym czasie od całości lub części wierzytelności, na umorzeniu części lub całości wierzytelności, w tym odsetek lub kapitału,
- obniżenie przez uznaną i powszechnie akceptowaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej (agencję ratingową) ratingu klienta, ratingu kraju – siedziby klienta, ratingu jakichkolwiek papierów dłużnych emitowanych przez klienta o co najmniej 4 klasy w skali włączając modyfikatory, w ciągu roku. Spadek ratingu kredytowego jednostki nie jest sam w sobie dowodem utraty wartości, jednakże może być potwierdzeniem utraty wartości, jeśli jest analizowany wraz z innymi dostępnymi informacjami,
- znaczące pogorszenie wyników analizy ratingowej lub scoringowej. Znaczące pogorszenie wyników analizy ratingowej oznacza spadek ratingu o 4 stopnie w skali i równoczesne przejście do grupy zagrożone w oparciu tylko o kryterium ratingu, z wyłączeniem sytuacji pogorszenia ratingu wynikających z sezonowości działalności i z wyłączeniem wpływu klasyfikacji do wewnętrznych klas ryzyka w systemie wspierającym proces monitorowania (Risk Management Tool – RMT) na rating. Spadek ratingu kredytowego klienta nie jest sam w sobie dowodem utraty wartości, jednakże może być potwierdzeniem utraty wartości, jeśli jest analizowany wraz z innymi dostępnymi informacjami,
- Grupa złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub powzięła wiadomość o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika,
- ekspozycja kredytowa jest kwestionowana przez dłużnika np. poprzez wszczęcie postępowania sądowego,
- wierzytelność stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy kredytowej,
- został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub wniosek o wszczęcie postępowania naprawczego,

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- zanik aktywnego rynku na daną bilansową ekspozycję kredytową ze względu na trudności finansowe. Przesłanka ta może dotyczyć np. ekspozycji w instrumenty finansowe notowane na giełdach, gdy z uwagi na znaczne pogorszenie sytuacji finansowej emitenta (ewentualne bankructwo), płynność obrotu tymi aktywami jest na tyle niska, że wiarygodne ustalenie ceny aktywów nie jest możliwe,
- został ustanowiony zarząd komisaryczny lub dłużnik zawiesił działalność,
- nieznane miejsce pobytu i nieujawniony majątek dłużnika.

Grupa w odniesieniu do ekspozycji ocenianych grupowo stosuje następujący katalog przesłanek utraty wartości:
- przeterminowanie ekspozycji kredytowej klienta na datę bilansową w odniesieniu do kapitału, odsetek lub prowizji kredytowych równe lub większe niż 90 dni,
- znaczące trudności finansowe dłużnika detalicznego, w tym utrata pracy lub inne zdarzenie mogące wpłynąć na zdolność spłaty zadłużenia,
- nieznane miejsce pobytu i nieujawniony majątek dłużnika detalicznego oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Grupa, w przypadku identyfikacji przesłanki lub przesłanek utraty wartości dla co najmniej jednej ekspozycji wobec danego kredytobiorcy, poddaje ocenie utraty wartości wszystkie ekspozycje kredytowe wobec tego kredytobiorcy.

Dla wszystkich ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość Grupa wyznacza wartość odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością bilansową ekspozycji kredytowej a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości. Wartość bilansowa ekspozycji kredytowej obniżana jest poprzez zastosowanie konta odpisu aktualizującego. Kwota straty z tytułu utraty wartości ujmowana jest w rachunku zysków i strat. Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszy się, to uprzednio ujęta strata z tytułu utraty wartości jest odwracana poprzez odpowiednie skorygowanie konta odpisu aktualizującego. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Dla wszystkich ekspozycji indywidualnie znaczących, które na datę bilansową utraciły wartość Grupa wyznacza wartość odpisu aktualizującego (straty z tytułu utraty wartości) w ramach oceny indywidualnej. Ocena indywidualna przeprowadzana jest przez pracowników Grupy i polega na indywidualnej weryfikacji wystąpienia utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz prognozie przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z przejęcia zabezpieczeń, pomniejszonych o koszty przejęcia i sprzedaży lub z innych źródeł spłat. Grupa przeprowadza regularne przeglądy mające na celu porównanie oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych i wykorzystanych do wyznaczenia indywidualnych odpisów aktualizujących z rzeczywistymi zrealizowanymi przepływami pieniężnymi.

Dla wszystkich ekspozycji nieznaczących indywidualnie, które na datę bilansową utraciły wartość Grupa wyznacza wartość odpisu aktualizującego (straty z tytułu utraty wartości) w ramach oceny grupowej. Każda ekspozycja oceniana grupowo przypisywana jest do jednej z grup o podobnej charakterystyce ryzyka na podstawie rodzaju kredytobiorcy, rodzaju produktu kredytowego, okresu opóźnienia w spłacie lub innych istotnych czynników wpływających na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy. Przyszłe przepływy pieniężne szacowane są na podstawie danych historycznych o przepływach pieniężnych i ponoszonych stratach dla ekspozycji o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki ekspozycji, które znajdują się w poszczególnych grupach. Wykorzystywane dane historyczne w przypadkach, dla których jest to konieczne, są odpowiednio korygowane na podstawie najaktualniejszych danych w celu wyeliminowania czynników wpływających w przeszłości na dane historyczne i niewystępujących obecnie. Grupa przeprowadza regularne przeglądy stosowanych wartości stóp odzysku (RR) oraz metodologii i założeń przyjętych do szacowania przyszłych przepływów pieniężnych dla poszczególnych grup ekspozycji kredytowych.

Dla wszystkich ekspozycji kredytowych, dla których Grupa nie zidentyfikowała utraty wartości tworzony jest odpis na straty poniesione w wyniku zaistniałych ale jeszcze niezaraportowanych zdarzeń (zwany „odpisem IBNR"). W ramach oceny IBNR Grupa szacuje stratę wynikającą ze zdarzeń, które na datę bilansową nie zostały jeszcze zaraportowane i nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości, ale zdarzenia miały miejsce przed datą bilansową i strata została poniesiona. Podczas szacunku odpisu IBNR zakłada się, że istnieje kilkumiesięczny okres od daty zaistnienia obiektywnej przesłanki utraty wartości do daty jej zaraportowania, zwany okresem identyfikacji straty (LIP). Wartości parametru LIP Grupa szacuje na podstawie analiz statystycznych wykorzystujących dane historyczne. Grupa stosuje różne okresy identyfikacji straty dla różnych grup ekspozycji kredytowych biorąc pod uwagę w szczególności segment klienta, rodzaj produktu i sposób zabezpieczenia ekspozycji. Aktualizacja wartości parametrów LIP dokonywana jest przynajmniej raz na rok.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartość odpisu IBNR wyznaczana jest jako iloczyn prawdopodobieństwa niewykonana zobowiązania w okresie identyfikacji straty (PD_LIP) i straty z tytułu utraty wartości, szacowanej analogicznie jak odpis grupowy dla wartości ekspozycji na moment niewykonania zobowiązania (EAD). Grupa szacuje wartości parametru EAD na podstawie danych historycznych.

Grupa szacuje wartości parametru PD_LIP wykorzystując wartości PD wyznaczone przez modele bazylejskie i wykonując odpowiednią transformację uwzględniającą skrócenie okresu identyfikacji straty do przyjętych długości LIP i korektę Point-in-Time. W ramach transformacji Grupa przeprowadza raz na miesiąc kalibrację wartości parametru PD do najbardziej aktualnych zrealizowanych wartości PD_LIP. Tak oszacowane wartości PD_LIP jak najlepiej odzwierciedlają aktualne warunki ekonomiczne a model stosowany do ich wyznaczania jest typu „Point-In-Time".

Grupa przeprowadza regularne przeglądy wartości parametrów LIP, PD_LIP, EAD i RR stosowanych do wyznaczania odpisów IBNR oraz metodologii i założeń przyjętych do szacowania tych parametrów dla poszczególnych grup ekspozycji kredytowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z innych całkowitych dochodów i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Zobowiązania pozabilansowe
Rezerwa z tytułu zobowiązań pozabilansowych wyznaczana jest jako różnica pomiędzy oczekiwaną wartością ekspozycji bilansowej, która powstanie z udzielonego zobowiązania pozabilansowego a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych uzyskanych z ekspozycji bilansowej powstałej z udzielonego zobowiązania na datę identyfikacji utraty wartości. Grupa do wyznaczania oczekiwanej wartości ekspozycji bilansowej, która powstanie z udzielonego zobowiązania pozabilansowego, wykorzystuje współczynnik konwersji kredytowej (CCF), którego wartości szacowane są na podstawie danych historycznych. Grupa przeprowadza regularne przeglądy wartości parametrów CCF stosowanych do wyznaczania odpisów na zobowiązania pozabilansowe oraz metodologii i założeń przyjętych do szacowania tych parametrów dla poszczególnych grup ekspozycji kredytowych.

Grupa szacuje przyszłe przepływy pieniężne w ramach oceny indywidualnej albo oceny grupowej w zależności od klasyfikacji poszczególnych zobowiązań pozabilansowych do ekspozycji indywidualnie znaczących albo ekspozycji nieznaczących indywidualnie.

Umowy sprzedaży i odkupu
Transakcje repo i reverse-repo oraz transakcje sell-buy back i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo oraz sell-buy back) na moment zawarcia ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od kontrahenta transakcji. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell back) ujmuje się jako należności od banków lub kredyty i pożyczki udzielone klientom, w zależności od kontrahenta transakcji.

Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Grupa zawiera operacje na pochodnych instrumentach finansowych: transakcje dotyczące walut (typu spot, forward, swap walutowy,opcje walutowe, CIRS), transakcje na stopę procentową (FRA, IRS, CAP), transakcje pochodne bazujące na kursach papierów wartościowych, wartości indeksów akcji i towarów. Pochodne instrumenty finansowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej w dniu zawarcia transakcji, a następnie wyceniane do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności, który ze sposobów wyceny jest właściwy.

Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych prezentowana jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych przeznaczone do obrotu" lub „Instrumenty zabezpieczające" po stronie aktywów, a ujemna – w pozycji „Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych przeznaczone do obrotu" lub „Instrumenty zabezpieczające" po stronie pasywów. W przypadku nabycia instrumentu finansowego, którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, a całość lub część przepływów pieniężnych związanych z takim instrumentem finansowym zmienia się w sposób podobny do tego, jaki wbudowany instrument pochodny powodowałby samodzielnie, wbudowany instrument pochodny wykazuje się odrębnie od umowy zasadniczej. Następuje to wtedy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- instrument finansowy nie jest zaliczany do aktywów wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, których skutki przeszacowania są odnoszone do przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego,
- charakter wbudowanego instrumentu oraz ryzyka z nim związane nie są ściśle powiązane z charakterem umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi,
- odrębny instrument, którego charakterystyka odpowiada cechom wbudowanego instrumentu pochodnego, spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- możliwe jest wiarygodne ustalenie wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego.

W przypadku umów nie będących instrumentami finansowymi, których składnikiem jest instrument spełniający powyższe warunki, wycenę wbudowanego instrumentu pochodnego zalicza się odpowiednio do aktywów lub zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych w korespondencji z rachunkiem zysków i strat zgodnie z zasadami wyceny instrumentów pochodnych.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego czy dany instrument pochodny jest zaliczony do portfela przeznaczonego do obrotu lub czy dany instrument jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela przeznaczonego do obrotu odnoszone są do rachunku zysków i strat.

Grupa wyznacza niektóre instrumenty pochodne jako pozycje zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń. Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hegde) oraz przepływów pieniężnych (cash flow hedge), pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena".

Zasady rachunkowości dla zabezpieczenia wartości godziwej (fair value hedge)

Zmiany w wycenie do wartości godziwej instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycje zabezpieczane odnoszone są – w części wynikającej z zabezpieczanego ryzyka – do rachunku zysków i strat. W pozostałej części zmiany wyceny bilansowej księgowane są zgodnie z ogólnymi zasadami dla danej klasy instrumentów finansowych.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycja zabezpieczająca w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej są w całości księgowane w rachunku zysków i strat w tej samej pozycji, w której są prezentowane wyniki zmiany wartości pozycji zabezpieczanej.

Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających odsetkowe pozycje zabezpieczane prezentowany jest w marży odsetkowej.

Grupa zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeśli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę), zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń albo Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Korekta z tytułu zabezpieczanego ryzyka na odsetkowej pozycji zabezpieczanej jest amortyzowana do rachunku zysków i strat nie później niż w momencie zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

Zasady rachunkowości dla zabezpieczenia przepływów pieniężnych (cash flow hedge)
Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne odnoszone są:
- bezpośrednio do pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny" w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie,
- do pozycji rachunku zysków i strat „Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu", w części stanowiącej nieefektywną część zabezpieczenia.

Kwoty ujęte w „kapitale z aktualizacji wyceny" przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym zabezpieczana pozycja ma wpływ na rachunek zysków i strat i są prezentowane w tych samych liniach, co poszczególne komponenty wyceny pozycji zabezpieczanej, tj. wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest prezentowany w marży odsetkowej, a wynik z tytułu rewaluacji walutowej jest prezentowany w wyniku z pozycji wymiany.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasa lub zostaje sprzedany bądź gdy unieważnia powiązania zabezpieczające. W takim przypadku łączne zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym, początkowo ujęte w „kapitale z aktualizacji wyceny", jeżeli zabezpieczenie było skuteczne, nadal są wykazywane w kapitale, aż do zajścia prognozowanej transakcji i ujęcia jej w rachunku zysków i strat.

Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty ujęte w „kapitale z aktualizacji wyceny" przenoszone są do rachunku zysków i strat danego okresu.

Zobowiązania finansowe
Zobowiązania finansowe Grupa kwalifikuje do następujących kategorii:
- zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu wykazywane w wartości godziwej,
- zobowiązania finansowe nie przeznaczone do obrotu wykazywane w kwotach wymagających zapłaty, wycenianych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Do zobowiązań finansowych nie przeznaczonych do obrotu zaliczane są zobowiązania wobec banków i klientów, zaciągnięte przez Grupę pożyczki oraz wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe.

Wyłączanie składników aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu
Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych.

Grupa wyłącza należności z tytułu kredytu/pożyczki lub jej części z bilansu, gdy dokona sprzedaży. Dodatkowo Grupa spisuje należności w ciężar rezerw, gdy nie oczekuje dalszych przepływów dla danej należności z tytułu kredytu/pożyczki a także, gdy dokona bezwarunkowego umorzenia wierzytelności. W takim przypadku wiąże się to również z udokumentowaniem nieściągalności zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi w tym obszarze.

Grupa wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik zobowiązań finansowych lub jego część w przypadku, gdy zobowiązanie wygasło. Zobowiązanie wygasa, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł termin jego dochodzenia.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.8 Wycena pozostałych pozycji skonsolidowanego bilansu

Wartości niematerialne

Wartość firmy
Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów, pasywów i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub współkontrolowanej. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości. Stwierdzona w wyniku przeprowadzonych testów utrata wartości nie podlega późniejszej korekcie.

Wartość firmy powstała w wyniku nabycia spółek zależnych ujmuje się w ramach wartości niematerialnych, a wartość firmy powstała w wyniku nabycia spółek stowarzyszonych lub współkontrolowanych ujmuje się w ramach pozycji „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych".

Inne wartości niematerialne
Wartości niematerialne są kontrolowanymi przez Grupę zasobami majątkowymi nie mającymi formy fizycznej, identyfikowalnymi i powodującymi w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych dla Grupy, powiązanych bezpośrednio z tymi aktywami.

Głównie są to:
- licencje na oprogramowanie komputerowe,
- autorskie prawa majątkowe,
- koszty zakończonych prac rozwojowych.

Wartości niematerialne początkowo ujmowane są według ceny nabycia. Późniejsza wycena wartości niematerialnych jest według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne i prawne o określonym okresie użytkowania podlegają amortyzacji przez szacowany okres użyteczności tego składnika. Nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Wszystkie wartości niematerialne podlegają okresowym przeglądom w celu weryfikacji czy nie wystąpiły istotne przesłanki utraty wartości, które wymagałyby przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz dokonania odpisu z tytułu utraty wartości. W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz jeszcze nie przyjętych do użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest raz w roku oraz dodatkowo, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe
Rzeczowe aktywa trwałe stanowią kontrolowane środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zaliczane są składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Każda część składowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych, której cena nabycia lub koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całej pozycji jest amortyzowana osobno. Grupa alokuje początkową wartość pozycji rzeczowych aktywów trwałych na jej istotne części.

Koszty modernizacji rzeczowych aktywów trwałych odpowiednio zwiększają ich wartość bilansową lub są ujmowane jako oddzielny składnik rzeczowych aktywów trwałych tylko wtedy, gdy prawdopodobne jest, że z tytułu tych nakładów nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy a koszt tych nakładów można wiarygodnie zmierzyć.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Koszty napraw i utrzymania rzeczowych aktywów trwałych obciążają rachunek zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym zostały poniesione.

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są częścią ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są ujmowane jako koszt.

Odpisy amortyzacyjne
Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Wartość podlegająca amortyzacji jest to cena nabycia lub koszt wytworzenia danego aktywa pomniejszona o wartość końcową składnika. Stawki amortyzacji i wartość końcowa składników ustalone dla celów bilansowych są okresowo weryfikowane, przy czym rezultaty weryfikacji skutkują, w okresie, w którym weryfikację przeprowadzono.

Bilansowe stawki amortyzacyjne stosowane dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych są następujące:

a) stawki amortyzacji stosowane dla środków trwałych:

Budynki i budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego	1,5% – 10,0%
Urządzenia techniczne i maszyny	4,5% – 30,0%
Środki transportu	7% – 20,0%

b) stawki amortyzacji dla wartości niematerialnych:

Licencje na programy komputerowe, prawa autorskie	12,5% – 50,0%
Poniesione koszty zakończonych prac rozwojowych	33,3%
Pozostałe wartości niematerialne	20% - 33,3%

c) stawki amortyzacji dla nieruchomości inwestycyjnych:

Budynki i budowle	1,5% – 10,0%

Nie amortyzuje się gruntów, środków trwałych w budowie oraz nakładów na wartości niematerialne.

Wartość amortyzacji oraz odpis z tytułu utraty wartości obciąża rachunek zysków i strat w pozycji „Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych".

Nieruchomości inwestycyjne
Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane początkowo według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wyceniane zgodnie z wymogami modelu ceny nabycia.

Nieruchomości inwestycyjne są wyłączane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana
Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikuje się aktywa, których wartość bilansowa ma zostać odzyskana w drodze ich odsprzedaży, a nie dalszego wykorzystania. Jako przeznaczone do sprzedaży klasyfikowane są jedynie aktywa dostępne do natychmiastowej sprzedaży w bieżącym stanie, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

Działalność zaniechana jest częścią działalności Grupy, która stanowi odrębną ważną dziedzinę działalności lub geograficzny obszar działalności, którą zbyto lub przeznaczono do sprzedaży lub wydania, albo jest to jednostka zależna nabyta wyłącznie w celu odsprzedaży. Klasyfikacji do działalności zaniechanej dokonuje się na skutek zbycia lub wtedy, gdy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczonej do sprzedaży. W przypadku, gdy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do rachunku zysków i strat są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego.

Leasing
Grupa jest stroną umów leasingowych na podstawie, których przyjmuje do odpłatnego używania obce środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

Grupa jest również stroną umów leasingowych na podstawie, których przekazuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

Leasing operacyjny
W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w bilansie jednostki, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę jako leasingobiorcę, przedmiot leasingu nie jest ujmowany w bilansie jednostki.

Całość opłat z tytułu leasingu operacyjnego jest ujmowana jako przychody lub koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Leasing finansowy
Grupa jako leasingodawca
W przypadku umów leasingu, na mocy, których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu przestaje być ujmowany w bilansie. Ujmowana jest natomiast należność w kwocie równej bieżącej wartości minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są dzielone między przychody finansowe i zmniejszenie salda należności w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy zwrotu z pozostałej do spłaty należności.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako przychody w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingobiorca
W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo na Grupę całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty opłat leasingowych i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty z tytułu leasingu finansowego ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

W pozycji tej ujmuje się rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, włączając te wyceniane metodą aktuarialną oraz rezerwy na koszty restrukturyzacji. Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione zostaną ogólne kryteria ujmowania rezerw oraz szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe". Wysokość rezerwy z tytułu restrukturyzacji zatrudnienia ustalana jest przez Grupę w oparciu o najlepsze dostępne oszacowania bezpośrednich nakładów, które w sposób nieodzowny wynikają z restrukturyzacji oraz nie są związane z bieżącą działalnością Grupy.

Wszystkie rezerwy tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat, oprócz zysków i strat aktuarialnych odnoszonych na inne całkowite dochody.

Przychody przyszłych okresów oraz koszty rozliczane w czasie (pasywa)

Pozycja obejmuje głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody pobrane z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie są rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy przez kontrahentów, które zostaną rozliczone w następnych okresach oraz rozliczenia z tytułu świadczeń na rzecz pracowników (m.in. bonus roczny i świąteczny, premie, nagrody oraz niewykorzystane urlopy).

Koszty i przychody rozliczane w czasie prezentuje się w bilansie w pozycji „Pozostałe zobowiązania".

Kapitały własne Grupy Kapitałowej

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez spółki Grupy Kapitałowej zgodnie z obowiązującym prawem, tj. właściwymi ustawami, statutami i umowami spółek. Do kapitałów własnych zaliczane są także zysk / strata z lat ubiegłych. Pozycje kapitałów własnych jednostek zależnych, inne niż kapitał zakładowy, w części, w jakiej jednostka dominująca jest właścicielem jednostki zależnej, dodaje się do odpowiednich pozycji kapitałów własnych jednostki dominującej.

Do kapitałów własnych Grupy Kapitałowej włącza się tylko te części kapitałów własnych jednostek zależnych, które powstały po dniu nabycia udziałów lub akcji przez jednostkę dominującą.

Kapitał własny Grupy stanowią:

a) kapitał zakładowy – dotyczy jedynie kapitału Banku jako podmiotu dominującego i wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru przedsiębiorców według wartości nominalnej,
b) „premia emisyjna" – nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej pozostałe po pokryciu kosztów emisji. Ponadto w pozycji tej ujęto zmianę wartości udziałów niedających kontroli wynikającą ze zwiększenia udziału podmiotu dominującego w kapitale akcyjnym Banku. Przyjęta zasada jest zgodna z zasadami rachunkowości stosowanymi w Grupie UniCredit,
c) fundusz ogólnego ryzyka bankowego w Banku Pekao S.A. tworzony jest zgodnie z Prawem Bankowym z dnia 29 sierpnia 1997 roku z zysku po opodatkowaniu,
d) kapitały rezerwowe służące celom określonym w statucie tworzone są z odpisów z zysku,
e) kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skutki wyceny pochodnych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne, przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

świadczeń pracowniczych oraz wartość podatku odroczonego dla pozycji stanowiących różnice przejściowe odniesione na kapitał z aktualizacji. W bilansie kapitał z aktualizacji wyceny prezentowany jest w ujęciu netto,

f) kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych – obejmuje różnice kursowe powstałe z przeliczenia wyniku oddziału zagranicznego po średnim kursie ważonym ustalonym na dzień bilansowy w stosunku do średniego kursu NBP oraz różnice kursowe powstałe z wyceny aktywów netto w podmiotach zagranicznych,

g) pozostałe kapitały:
   - kapitał zapasowy tworzony jest zgodnie ze statutami Spółek z odpisów z zysku,
   - składniki kapitałowe:
     - obligacje zamienne na akcje – obejmuje ujętą w kapitałach wartość godziwą instrumentów finansowych wyemitowanych w ramach transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych, oraz
     - rezerwa na zobowiązanie z tytułu wykupu akcji podmiotu dominującego,
   - fundusz na prowadzenie działalności maklerskiej przez Bank Pekao S.A.,
   - niepodzielony wynik z lat ubiegłych obejmuje niepodzielone zyski i nie pokryte straty z lat ubiegłych jednostek objętych konsolidacją metodą pełną,
   - zysk/strata netto stanowi zysk/strata wynikająca z rachunku zysków i strat za okres, za który sporządzane jest sprawozdanie. Zysk netto uwzględnia podatek dochodowy.

Udziały niedające kontroli
Udziały niedające kontroli jest to część aktywów netto jednostki zależnej (w tym: część zysku lub straty), która przypada na udziały kapitałowe nie należące, bezpośrednio lub za pośrednictwem jednostek zależnych, do Banku.

Płatności oparte na bazie akcji
W Grupie realizowane są programy motywacyjne, w ramach których kluczowym członkom kadry menedżerskiej przyznawane są prawa pierwszeństwa do nabycia akcji Banku oraz akcji podmiotu dominującego Spółki UniCredit S.p.A. (zob. Nota 45).

Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych Banku Pekao S.A.
Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o model Blacka - Scholesa wyceny opcji na akcje wypłacające dywidendę, z uwzględnieniem oczekiwań Zarządu co do ilości praw, które zostaną zrealizowane. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych nie są uwzględniane żadne warunki dotyczące efektywności/wyników, poza tymi związanymi z ceną akcji („uwarunkowania rynkowe").

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/wyników, kończącym się w dniu, w którym określeni pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw"). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę praw do akcji, do których prawa – w opinii Zarządu Banku na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte. W przypadku modyfikacji warunków przyznawania wynagrodzeń rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania lub wcześniejszego rozliczenia prawa do akcji, Grupa traktuje taką sytuację jako przyspieszenie nabycia uprawnień i bezzwłocznie ujmuje kwotę, która byłaby dalej ujmowana przez pozostały czas okresu nabywania uprawnień. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanego prawa do akcji nowym prawem do akcji, prawo anulowane i nowe prawo są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnego prawa.

Rozwadniający wpływ wyemitowanych opcji jest uwzględniany przy ustalaniu wielkości zysku przypadającego na jedną akcję jako dodatkowe rozwodnienie akcji.

Transakcje rozliczane w akcjach fantomowych Banku Pekao S.A.
Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w akcjach fantomowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej zobowiązania z tego tytułu na dzień bilansowy.
Wartość godziwa zobowiązania jest szacowana na podstawie ceny akcji Banku na GPW na dzień bilansowy oraz oczekiwanej liczby akcji fantomowych do których zostaną nabyte uprawnienia.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Koszt transakcji rozliczanych w akcjach fantomowych jest ujmowany jako koszty wynagrodzeń wraz z odpowiadającym mu wzrostem zobowiązania wobec pracowników prezentowanych w pozycji „Rezerwy".
Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w akcjach fantomowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę praw do akcji, do których prawa – w opinii Zarządu Banku na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby akcji – zostaną ostatecznie nabyte.

Opcje na akcje i akcje Spółki UniCredit S.p.A.
Jednostki Grupy Pekao S.A. przystąpiły do programu motywacyjnego Grupy UniCredit. Celem programu motywacyjnego jest zaoferowanie wybranym kluczowym pracownikom spółek Grupy opcji na akcje oraz akcji UniCredit S.p.A.

W tym przypadku spółki Grupy otrzymały od spółki dominującej wartość godziwą przyznanych pracownikom Grupy Pekao S.A. praw ustaloną w oparciu o model wyceny opcji Hull and White.

Koszty usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznane prawa są rozpoznawane w kosztach wynagrodzeń wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w pozycji „Pozostałe kapitały".

W momencie realizacji tych instrumentów Grupa zobowiązana jest do zapłaty wartości godziwej przyznanych instrumentów na rzecz UniCredit S.p.A.

4.9 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat za wyjątkiem sytuacji, gdy podatek ujmowany jest w kapitale. Bieżący podatek stanowi zobowiązanie podatkowe jednostek Grupy odnoszące się do dochodu do opodatkowania wyliczone według obowiązującej stawki podatkowej, wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat.

Aktywa i pasywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są metodą bilansową, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową dla celów raportowania finansowego. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji określonych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub realizacji zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w odniesieniu do ujemnych różnic przejściowych w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać te różnice.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy obliczona jest zgodnie z metodą zobowiązania bilansowego opartą na identyfikacji dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową a wartością bilansową aktywów i zobowiązań.

4.10 Pozostałe pozycje

Zobowiązania warunkowe i promesy zobowiązań
Grupa zawiera transakcje, które w momencie zawarcia nie są ujmowane w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, natomiast powodują powstanie zobowiązań warunkowych i promes zobowiązań. Zobowiązania warunkowe charakteryzują się tym, że są:

- potencjalnym zobowiązaniem, którego istnienie zostanie potwierdzone w momencie wystąpienia lub niewystąpienia niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie podlegają pełnej kontroli Grupy (np. prowadzone sprawy sporne),

- obecnym zobowiązaniem, które powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowane w bilansie ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie (przede wszystkim: niewykorzystane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje, akredytywy i poręczenia).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wystawca gwaracji finansowej wycenia ją według wartości wyższej z:
- wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe" oraz
- wartości początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach, o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18 „Przychody".

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych
Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych w rachunku przepływów środków pieniężnych składają się „Kasa, należności od Banku Centralnego" oraz należności od banków o terminie wymagalności do 3 miesięcy.

5. Zarządzanie ryzykiem

Polityka zarządzania ryzykiem Grupy ma na celu optymalizację struktury bilansu i pozycji pozabilansowych przy uwzględnieniu założonej relacji ryzyka do dochodu oraz kompleksowego ujęcia wpływu różnych rodzajów ryzyka, które Grupa podejmuje w swojej działalności biznesowej. Ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości i kapitału niezbędnego do ich pokrycia oraz regularnie raportowane, zgodnie z zasadami opisanymi poniżej.

Dalsza część noty opisuje wszystkie istotne ryzyka występujące w działalności Grupy.

5.1 Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza
Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Ponadto sprawuje ona nadzór nad zgodnością polityki Grupy w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Grupy.

Zarząd
Zarząd Banku jest odpowiedzialny za opracowanie, wdrażanie i funkcjonowanie procesów zarządzania ryzykiem poprzez wprowadzanie odpowiednich wewnętrznych regulacji, jak również uwzględniających wyniki kontroli audytu wewnętrznego.

Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, procesu obliczania kapitału wewnętrznego oraz za efektywność przeglądu procesu wyliczania kapitału wewnętrznego i jego monitoring. Ponadto wprowadza niezbędne korekty lub udoskonalenia do tych procesów i systemów, co do których zachodzi taka konieczność. Konieczność ta może być spowodowana zmianami poziomu ryzyka w działalności Grupy, czynnikami otoczenia gospodarczego lub innymi nieprawidłowościami w funkcjonowaniu procesów lub systemów.

Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat typów, skali, istotności ryzyk, na które narażona jest Grupa, jak również metod wykorzystywanych do ich zarządzania.

Zarząd Banku ocenia, czy działalność taka jak: identyfikacja, pomiar, monitorowanie, raportowanie i kontrola lub ograniczanie są prowadzone na odpowiednim poziomie w ramach procesu zarządzania ryzykiem. Ponadto sprawdza, czy kierownictwo każdego szczebla efektywnie zarządza ryzykiem w ramach swoich kompetencji.

Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka (ALCO)
Komitet ten odpowiada za przegląd i kontrolę zarządzania ryzykiem. W szczególności do jego obowiązków należy:
- nadzór i kontrola nad zarządzaniem ryzykiem,
- ustalanie wytycznych w zakresie zarządzania ryzykiem, alokację kapitału i optymalizację wskaźnika ryzyko/dochód.

Pion Zarządzania Ryzykami
Pion ten odpowiada za:
- budowę systemu ryzyka kredytowego w Banku, umożliwiającego prawidłowe rozpoznanie i zarządzanie ryzykiem, tworzenie struktury zarządzania tym ryzykiem oraz rozwijanie niezbędnej wiedzy na wszystkich szczeblach organizacji,
- zarządzanie i kontrolę ryzyka rynkowego oraz ryzyka płynności generowanego zarówno w działalności handlowej, jak również wynikającego ze struktury aktywów i pasywów,
- identyfikację i zarządzanie znaczącymi ryzykami i ocena zagregowanego kapitału ekonomicznego,
- rozwijanie i umacnianie systemu ryzyka operacyjnego oraz identyfikację i zarządzanie ryzykiem operacyjnym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.2 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe należy do podstawowych ryzyk związanych z działalnością Grupy. Udział kredytów i pożyczek w bilansie Grupy powoduje, że jego utrzymanie na bezpiecznym poziomie ma zasadnicze znaczenie dla wyników prowadzonej działalności Grupy. Proces zarządzania ryzykiem kredytowym ma charakter scentralizowany i jest wykonywany przede wszystkim poprzez jednostki Pionu Zarządzania Ryzykami, umiejscowione w Centrali Banku oraz jego strukturach lokalnych. Integracja ryzyk w Pionie Zarządzania Ryzykami, w którym oprócz ryzyka kredytowego zostały przypisane także ryzyko rynkowe oraz operacyjne, umożliwia efektywne zarządzanie wszystkimi rodzajami ryzyk o charakterze kredytowym. Proces obejmuje wszystkie funkcje kredytowe – analizę kredytową, podejmowanie decyzji kredytowych, monitorowanie i administrowanie oraz restrukturyzację i windykację. Funkcje te są realizowane zgodnie z obowiązującą w danym roku obrachunkowym polityką kredytową Banku i wytycznymi do niej, przyjętymi przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Efektywność i skuteczność funkcji kredytowych jest osiągana przy wykorzystaniu zróżnicowanych metod i metodologii kredytowych oraz zastosowaniu zaawansowanych narzędzi informatycznych, które zostały zintegrowane z głównym systemem informatycznym Banku. Procedury obowiązujące w Banku pozwalają na ograniczanie ryzyka kredytowego. W szczególności te dotyczące zasad oceny ryzyka transakcji, ustanawiania prawnych zabezpieczeń kredytów, uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych oraz ograniczenia kredytowania niektórych obszarów działalności, zgodnie z przyjętym w Banku systemem segmentacji klientów.

Dla wzrostu bezpieczeństwa działalność kredytowa limitowana jest w oparciu o ograniczenia wynikające z przepisów Prawa Bankowego oraz wewnętrzne normy ostrożnościowe. Dotyczą one w szczególności wskaźników koncentracji zaangażowania kredytowego dla określonych sektorów gospodarki, wskaźnika udziału znaczących zaangażowań w portfelu kredytowym Banku oraz limitów zaangażowania na poszczególne kraje, banki zagraniczne i krajowe instytucje finansowe. Uprawnienia do podejmowania decyzji kredytowych, ograniczenia kredytowania niektórych obszarów działalności oraz wewnętrzne i zewnętrzne normy ostrożnościowe uwzględniają nie tylko kredyty, pożyczki i gwarancje, ale również transakcje pochodne i instrumenty dłużne.

Bank ustalił następujące limity portfelowe:
- udział znaczących zaangażowań w portfelu kredytowym Banku – akceptowany przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku,
- limity na segmenty klientów – ustalane w polityce kredytowej Banku,
- limity na produkty (kredyty hipoteczne udzielane klientom indywidualnym, finansowanie nieruchomości komercyjnych) – ustalane w polityce kredytowej Banku,
- ograniczenia sektorowe i koncentracji sektorowej – akceptowane przez Komitet Kredytowy Banku.

Z uwagi na fakt, że kluczowe limity ustalane są przez organy decyzyjne, które jednocześnie otrzymują i analizują raporty na temat ryzyka kredytowego (prezentujące również bazylejskie parametry ryzyka kredytowego), decyzje o limitach w znacznym stopniu uwzględniają ocenę ryzyka kredytowego wspartą wewnętrznymi systemami ratingowymi. Ponadto, Bank limituje transakcje kredytowe charakteryzujące się podwyższonym ryzykiem poprzez zastrzeżenie decyzyjności w tych przypadkach dla szczebli decyzyjnych z wyższym limitem uprawnień.

Ochronę jakości portfela kredytowego zapewniają również jego okresowe przeglądy oraz bieżące monitorowanie terminowej obsługi kredytów i kondycji finansowej klientów.

Modele ratingowe wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym
Dla potrzeb zarządzania ryzykiem kredytowym Bank korzysta z wewnętrznych modeli ratingowych w zależności od segmentu klienta i/lub rodzaju ekspozycji.

Proces nadawania ratingu stanowi istotny element oceny ryzyka kredytowego klienta i transakcji, stanowiąc wstępny etap w procesie podejmowania decyzji kredytowej zarówno o udzieleniu jak i zmianie warunków kredytu oraz w procesie monitorowania jakości portfela kredytowego.

Pomiar ryzyka kredytowego odbywa się przy uwzględnieniu trzech parametrów – PD, LGD oraz EAD. Parametr PD odnosi się do prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (ang. default) czyli z niedotrzymaniem warunków umownych przez Kredytobiorcę, w horyzoncie jednego roku i może mieć charakter podmiotowy lub produktowy. Parametr LGD wskazuje na szacowaną wysokość straty, która zostanie poniesiona dla każdej transakcji o charakterze kredytowym od daty wystąpienia takiego niewykonania zobowiązania. Parametr EAD odzwierciedla szacowaną wysokość ekspozycji kredytowej na tę datę.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Parametry ryzyka wykorzystywane w modelach ratingowych służą do wyliczenia oczekiwanej straty z tytułu ryzyka kredytowego.

Wartość oczekiwanej straty jest jednym z istotnych kryteriów oceny branym pod uwagę przez czynniki decyzyjne w procesie kredytowania. W szczególności ta wartość jest porównywana z wnioskowanym poziomem marży.

Poziom marż minimalnych dla danego produktu lub segmentu klienta jest określany na podstawie analizy ryzyka, uwzględniającej wartość szacowanych parametrów ryzyka i stanowiącej fragment systemu ratingów wewnętrznych.

Zarówno rating klienta jak i transakcji, a także parametry ryzyka kredytowego odgrywają znaczącą rolę w systemie informacji o ryzyku kredytowym. Dla każdego modelu ratingowego raporty ryzyka kredytowego zawierają informacje dotyczące porównania zrealizowanych parametrów z teoretycznymi wartościami dla każdej klasy ratingowej.

Raporty ryzyka kredytowego są generowane miesięcznie, a ich zakres jest różny w zależności od odbiorcy raportu (im wyższy szczebel zarządzania, tym prezentowane raporty są bardziej zagregowane). W ten sposób raporty są efektywnie wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Modele ratingowe zostały zbudowane w oparciu o segment klienta i rodzaj transakcji.

1. Dla segmentu klienta indywidualnego Bank zbudował trzy odrębne modele przeznaczone dla:
- kredytów hipotecznych,
- kredytów konsumenckich,
- kredytów nie-ratalnych (limity).

2. Dla klientów z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw (SME) Bank stosuje modele uzależnione od zakresu dostępnej informacji. Tak więc w tej grupie klientów funkcjonują modele przeznaczone dla:
- klientów stosujących pełną rachunkowość,
- klientów rozliczających się wg karty podatkowej,
- osób prowadzących własną działalność gospodarczą oraz samozatrudnionych.

3. Dla segmentu klienta korporacyjnego (z wyłączeniem instytucji finansowych, jednostek sektora publicznego i kredytowania specjalistycznego), Bank stosuje modele dzieląc klientów na dwie grupy:
- klientów z przychodami nieprzekraczającymi 30 mln złotych,
- klientów z przychodami przekraczającymi 30 mln złotych.

Skala ratingowa
Skala ratingowa jest zróżnicowana w zależności od segmentu klienta i rodzaju transakcji.

Przyporządkowanie klienta lub transakcji do danej klasy ratingowej uzależnione jest od przypisanego prawdopodobieństwa niewywiązania się ze spłaty zobowiązania (parametr PD).

W poniższych tabelach przedstawiono jakość portfela kredytowego w oparciu o rozkład procentowy klas ratingowych dla ekspozycji objętych wewnętrznymi modelami ratingowymi.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu klienta indywidualnego (bez utraty wartości)

KLASA RATINGOWA	KREDYTY HIPOTECZNE			KREDYTY KONSUMENCKIE			KREDYTY NIE RATALNE		
	ZAKRES PD	NOMINAŁ		ZAKRES PD	NOMINAŁ		ZAKRES PD	NOMINAŁ	
		31.12.2013	31.12.2012		31.12.2013	31.12.2012		31.12.2013	31.12.2012
1	0,00% <= PD < 0,19%	4,9%	4,5%	0,00% <= PD < 0,30%	4,8%	4,6%	0,00% <= PD < 0,01%	0,7%	0,6%
2	0,19% <= PD < 0,24%	10,6%	10,0%	0,30% <= PD < 0,50%	6,8%	6,9%	0,01% <= PD < 0,03%	10,2%	9,8%
3	0,24% <= PD < 0,31%	29,5%	26,9%	0,50% <= PD < 0,60%	4,8%	4,8%	0,03% <= PD < 0,04%	2,8%	2,7%
4	0,31% <= PD < 0,40%	41,9%	38,2%	0,60% <= PD < 0,80%	12,1%	12,1%	0,04% <= PD < 0,07%	7,1%	7,4%
5	0,40% <= PD < 0,61%	5,0%	6,5%	0,80% <= PD < 1,30%	17,0%	16,4%	0,07% <= PD < 0,15%	17,3%	16,5%
6	0,61% <= PD < 1,02%	1,1%	5,2%	1,30% <= PD < 2,10%	20,3%	19,7%	0,15% <= PD < 0,25%	18,0%	17,6%
7	1,02% <= PD < 2,20%	1,9%	2,9%	2,10% <= PD < 3,70%	16,7%	16,9%	0,25% <= PD < 0,59%	9,6%	10,0%
8	2,20% <= PD < 6,81%	1,9%	2,2%	3,70% <= PD < 7,20%	7,2%	7,6%	0,59% <= PD < 1,20%	10,3%	13,0%
9	6,81% <= PD < 14,10%	1,0%	1,1%	7,20% <= PD < 15,40%	3,2%	3,2%	1,20% <= PD < 2,58%	5,1%	5,1%
10	14,10% <= PD <100,00%	2,2%	2,5%	15,40% <= PD < 100,00%	7,1%	7,8%	2,58% <= PD < 100,00%	18,9%	17,3%
Razem		**100,0%**	**100,0%**		**100,0%**	**100,0%**		**100,0%**	**100,0%**

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu małych i średnich przedsiębiorstw (SME) (bez utraty wartości)

KLASA RATINGOWA	ZAKRES PD	NOMINAŁ	
		31.12.2013	31.12.2012
1	0,00% <= PD < 0,11%	1,4%	1,7%
2	0,11% <= PD < 0,22%	4,1%	4,3%
3	0,22% <= PD < 0,45%	9,7%	10,0%
4	0,45% <= PD < 1,00%	16,5%	16,8%
5	1,00% <= PD < 2,10%	19,3%	19,0%
6	2,10% <= PD < 4,00%	15,8%	15,1%
7	4,00% <= PD < 7,00%	12,8%	12,8%
8	7,00% <= PD < 12,00%	8,4%	8,5%
9	12,00% <= PD < 22,00%	6,8%	6,3%
10	22,00% <= PD < 100,00%	5,2%	5,5%
Razem		**100,0%**	**100,0%**

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu klienta korporacyjnego (bez utraty wartości)

KLASA RATINGOWA	ZAKRES PD	NOMINAŁ	
		31.12.2013	31.12.2012
1	0,00% <= PD < 0,15%	8,7%	7,5%
2	0,15% <= PD < 0,27%	10,8%	5,9%
3	0,27% <= PD < 0,45%	17,9%	8,3%
4	0,45% <= PD < 0,75%	12,9%	7,4%
5	0,75% <= PD < 1,27%	11,9%	9,8%
6	1,27% <= PD < 2,25%	9,0%	15,8%
7	2,25% <= PD < 4,00%	8,5%	14,1%
8	4,00% <= PD < 8,50%	16,7%	20,5%
9	8,50% <= PD < 100,00%	3,6%	10,7%
Razem		**100,0%**	**100,0%**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dla ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego Bank stosuje podejście pogrupowania (ang. slotting criteria) w ramach metody wewnętrznych ratingów, polegające na zastosowaniu klas nadzorczych w procesie przypisywania wag ryzyka.

Rozkład procentowy dla portfela ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego (bez utraty wartości)

KLASA NADZORCZA	NOMINAŁ	
	31.12.2013	31.12.2012
Wysoka	16,2%	20,6%
Dobra	76,4%	73,0%
Zadowalająca	4,2%	5,2%
Słaba	3,2%	1,2%
Razem	**100,0%**	**100,0%**

Rating klienta/transakcji a szczebel podejmowania decyzji kredytowej

Szczebel decyzyjny związany z zatwierdzeniem transakcji jest w bezpośredni sposób uzależniony od ratingu klienta.

Limity uprawnień są związane z zajmowanym stanowiskiem, określonym zgodnie ze strukturą organizacyjną Banku. Limity są określone biorąc pod uwagę:

- kwotę łącznego zaangażowania Banku wobec klienta łącznie z kwotą wnioskowanej transakcji,
- rodzaj klienta,
- zaangażowanie osób i podmiotów powiązanych z klientem.

Walidacja modeli ratingowych

Wewnętrzna walidacja modeli i oszacowań parametrów ryzyka koncentruje się na ocenie jakości modeli ryzyka oraz dokładności i stabilności oszacowań parametrów stosowanych przez Bank. Walidacja obejmuje modele i parametry ryzyka szacowane lokalnie – walidacja modeli centralnych prowadzona jest w ramach Grupy UniCredit. Walidacja przeprowadzana jest na poziomie każdego modelu ryzyka, przy czym dla każdej z klas ekspozycji Bank może stosować kilka modeli.

Ponadto komórka audytu wewnętrznego ma obowiązek, co najmniej raz w roku, dokonać przeglądu systemów ratingowych Banku i ich funkcjonowania, w szczególności w obszarze funkcjonowania jednostki kontroli ryzyka i oszacowań wartości parametrów ryzyka. Przegląd obejmuje zgodność systemów ratingowych i ich funkcjonowania w Banku ze wszystkimi obowiązującymi minimalnymi wymaganiami w zakresie metod zaawansowanych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe

Maksymalna ekspozycja kredytowa

Poniższa tabela przedstawia maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe dla pozycji bilansowych i pozabilansowych na datę sprawozdawczą.

	31.12.2013	31.12.2012
Należności od Banku Centralnego	2 086 608	6 978 878
Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	108 560 530	98 894 598
Należności z tytułu leasingu finansowego	2 931 248	2 717 931
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	188 377	600 543
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	1 996 934	2 649 097
Instrumenty zabezpieczające	250 186	367 890
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	34 995 737	28 735 442
Pozostałe aktywa (**)	2 001 186	1 852 168
Ekspozycja bilansowa (***)	**153 010 806**	**142 796 547**
Zobowiązania do udzielenia kredytu	26 718 217	23 168 667
Pozostałe zobowiązania warunkowe	11 725 220	10 683 427
Ekspozycja pozabilansowa	**38 443 437**	**33 852 094**
Razem	**191 454 243**	**176 648 641**

(*)Kwoty należności kredytów i pożyczek udzielonych klientom uwzględniają weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym.

(**) Obejmuje następujące pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej: „Inwestycje w jednostki stowarzyszone" oraz część pozycji „Inne aktywa" (dochody do otrzymania, rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe, należności od dłużników różnych oraz rozrachunki kartowe).

(***) Ekspozycja bilansowa jest równa wartości bilansowej prezentowanej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Metody ograniczania ryzyka kredytowego

Grupa Pekao S.A. wypracowała ścisłą politykę zarządzania zabezpieczeniami, akceptowanymi przez Bank dla kredytów i gwarancji. Polityka zarządzania zabezpieczeniami jest odzwierciedlona w postaci wewnętrznych reguł i regulacji w Banku, odnoszących się do reguł nadzorczych, zawartych w załączniku nr 17 do Uchwały Nr 76/2010 KNF.

Najczęściej spotykane zabezpieczenia pożyczek i kredytów, które są przyjmowane zgodnie z polityką Grupy Pekao w tym zakresie, są następujące:

ZABEZPIECZENIA	ZASADY SZACOWANIA WARTOŚCI ZABEZPIECZEŃ
HIPOTEKI	
– komercyjne	Wartość zabezpieczenia powinna zostać określona na podstawie wyceny rynkowej dokonanej przez rzeczoznawcę. Dopuszczalne są inne, indywidualne udokumentowane źródła wyceny np. oferta kupna, wartość zależna od etapu procedury przetargowej, itp.
– mieszkalne	
ZASTAW REJESTROWY / PRZEWŁASZCZENIE:	
– zapasy	Wartość określana na podstawie wiarygodnych źródeł takich jak kwota z umowy zastawu, wartość z aktualnego sprawozdania finansowego, wartość wpisana w polisę ubezpieczeniową, wartości kwotowanej na giełdzie, wartość wynikająca z zaawansowanego etapu windykacji poparta odpowiednimi dokumentami np. wyliczeniami komornika lub syndyka.
– maszyny i urządzenia	Wartość określana na podstawie wyceny rynkowej rzeczoznawcy lub wartość bieżąca określona na podstawie innych wiarygodnych źródeł jak aktualna oferta kupna, ewidencja środków trwałych dłużnika, udokumentowana kwota podana przez komornika lub syndyka, itp.
– samochody	Wartość jest określona na podstawie dostępnych tabel (np. firm ubezpieczeniowych) wartości samochodu w zależności od marki, wieku, ceny początkowej, ewentualnie innych wiarygodnych źródeł wyceny np. kwoty wpisanej w polisie ubezpieczeniowej.
– inne	Wartość jest ustalana indywidualnie w zależności od przedmiotu. Wycena powinna pochodzić z wiarygodnego źródła z uwzględnieniem powyższych wskazówek.
– papiery wartościowe i środki pieniężne	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wartości rynkowej. Stopa odzysku powinna zostać oszacowana ostrożnie, aby uwzględnić dużą zmienność ceny niektórych papierów wartościowych.
CESJA WIERZYTELNOŚCI	
– od kontrahenta mającego rating inwestycyjny przyznany przez niezależną agencję ratingową lub wewnętrzny system ratingowy Banku	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
– od pozostałych kontrahentów	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
GWARANCJE/ PORĘCZENIA (W TYM WEKSLOWE) / PRZYSTĄPIENIE DO DŁUGU	
– od banków i Skarbu Państwa	Do wysokość kwoty gwarantowanej.
– od innych kontrahentów mających dobrą sytuację finansową w szczególności potwierdzoną ratingiem inwestycyjnym przyznanym przez niezależną agencję ratingową lub wewnętrznym ratingiem Banku	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
– od pozostałych kontrahentów	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wartości rynkowej.

Efekt finansowy ustanowionych zabezpieczeń dla portfela ekspozycji ocenianych indywidualnie z rozpoznaną utratą wartości wynosi 1 532 423 tys. złotych na datę 31 grudnia 2013 roku (1 015 598 tys. złotych na datę 31 grudnia 2012 roku.). Jest to kwota, o którą poziom wymaganych odpisów z tytułu utraty wartości dla tego portfela byłby wyższy, gdyby przy ich szacowaniu nie zostały uwzględnione zdyskontowane przepływy z zabezpieczeń.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Ujawnienia wymienione w tabelach poniżej obejmują aktywa i zobowiązania finansowe, które podlegają egzekwowalnym porozumieniom ramowym lub podobnym porozumieniom dotyczącym kompensowania, niezależnie od tego, czy są one kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Porozumienia dotyczące kompensowania zawierane przez Grupę to:

- umowy ramowe ISDA oraz inne umowy ramowe dotyczące instrumentów pochodnych,
- globalne umowy ramowe (GMRA) dotyczące transakcji zakupu/sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu.

Porozumienia dotyczące kompensowania zawierane przez Grupę nie spełniają kryteriów kompensowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Zapisy takich porozumień dają bowiem prawo do kompensaty ujętych kwot, które jest wykonalne tylko w przypadkach niewywiązania się z płatności, niewypłacalności lub upadłości jednego z kontrahentów. Dodatkowo Grupa i jej kontrahenci nie mają intencji do rozliczenia transakcji na bazie kwoty netto lub do jednoczesnej realizacji aktywów i wykonania zobowiązań. W związku z tym nie wystąpiły przypadki kompensaty aktywów i zobowiązań finansowych na dzień bilansowy.

Grupa otrzymała i złożyła zabezpieczenia w postaci depozytów zabezpieczających i płynnych papierów wartościowych w odniesieniu do następujących transakcji:

- instrumentów pochodnych,
- transakcji zakupu/sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu.

Zabezpieczenia te ustanowione są na standardowych warunkach branżowych. Zabezpieczenia w postaci depozytów zabezpieczających wynikają m.in. z tzw. Credit Support Annex (CSA) – stanowiących załącznik do umów ramowych ISDA.

Papiery wartościowe otrzymane/złożone jako zabezpieczenie w ramach transakcji z przyrzeczeniem odkupu mogą być zastawione lub sprzedane na czas trwania transakcji, ale muszą być oddane w dacie zapadalności transakcji. Warunki umów również dają prawo każdej ze stron transakcji do rozwiązania powiązanych transakcji w przypadku braku możliwości zwrotu zabezpieczenia.

Aktywa i zobowiązania finansowe, które podlegają egzekwowalnym porozumieniom ramowym lub podobnym porozumieniom dotyczącym kompensowania i które mogą potencjalnie podlegać kompensacie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

31.12.2013	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW FINANSOWYCH PREZENTOWANA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	POTENCJALNE KWOTY KOMPENSATY		WARTOŚĆ NETTO
		INSTRUMENTY FINANSOWE (ZAWIERA OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA NA PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH)	OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA PIENIĘŻNE	
AKTYWA FINANSOWE				
Instrumenty pochodne	2 247 120	-1 697 696	-145 840	403 584
Transakcje zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	2 130 711	-2 128 726	-723	1 262
RAZEM	**4 377 831**	**-3 826 422**	**-146 563**	**404 846**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2013	WARTOŚĆ BILANSOWA ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PREZENTOWANA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	POTENCJALNE KWOTY KOMPENSATY		WARTOŚĆ NETTO
		INSTRUMENTY FINANSOWE (ZAWIERA ZŁOŻONE ZABEZPIECZENIA NA PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH)	ZŁOŻONE ZABEZPIECZENIA PIENIĘŻNE	
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Instrumenty pochodne	3 059 385	-1 697 696	-831 035	530 654
Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	450 113	- 442 179	-	7 934
RAZEM	**3 509 498**	**-2 139 875**	**-831 035**	**538 588**

31.12.2012	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW FINANSOWYCH PREZENTOWANA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	POTENCJALNE KWOTY KOMPENSATY		WARTOŚĆ NETTO
		INSTRUMENTY FINANSOWE (ZAWIERA OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA NA PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH)	OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA PIENIĘŻNE	
AKTYWA FINANSOWE				
Instrumenty pochodne	3 016 987	-2 110 290	-182 294	724 403
Transakcje zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	79 519	-79 519	-	-
RAZEM	**3 096 506**	**-2 189 809**	**-182 294**	**724 403**

31.12.2012	WARTOŚĆ BILANSOWA ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PREZENTOWANA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	POTENCJALNE KWOTY KOMPENSATY		WARTOŚĆ NETTO
		INSTRUMENTY FINANSOWE (ZAWIERA ZŁOŻONE ZABEZPIECZENIA NA PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH)	ZŁOŻONE ZABEZPIECZENIA PIENIĘŻNE	
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Instrumenty pochodne	3 847 579	-2 110 290	-1 022 698	714 591
Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	1 374 305	-1 371 927	-	2 378
RAZEM	**5 221 884**	**-3 482 217**	**-1 022 698**	**716 969**

Ujawnione powyżej wartości aktywów i zobowiązań finansowych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

- aktywa i zobowiązania finansowe z tytułu instrumentów pochodnych – na bazie wartości godziwej,
- aktywa i zobowiązania finansowe z tytułu transakcji zakupu/sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu – na bazie wartości wg zamortyzowanego kosztu.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rekoncyliacja wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych, które podlegają egzekwowalnym porozumieniom ramowym lub podobnym porozumieniom dotyczącym kompensowania, z wartościami prezentowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

31.12.2013	WARTOŚĆ BILANOWA NETTO	POZYCJA SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	WARTOŚĆ BILANSOWA POZYCJI ZE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	WARTOŚĆ BILANSOWA POZYCJI NIE PODLEGAJĄCYCH UJAWNIENIU W NOCIE DOTYCZĄCEJ KOMPENSOWANIA	NOTA
AKTYWA FINANSOWE					
Instrumenty pochodne	1 926 337	Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	1 996 934	70 597	26
	165 954	Instrumenty zabezpieczające	250 186	84 232	29
Transakcje zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	2 130 711	Należności od banków	7 547 785	5 417 074	24
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE					
Instrumenty pochodne	1 921 502	Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	2 051 501	129 999	26
	1 007 884	Instrumenty zabezpieczające	1 007 884	-	29
Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	450 113	Zobowiązania wobec innych banków	6 417 657	5 967 544	39

31.12.2012	WARTOŚĆ BILANOWA NETTO	POZYCJA SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	WARTOŚĆ BILANSOWA POZYCJI ZE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	WARTOŚĆ BILANSOWA POZYCJI NIE PODLEGAJĄCYCH UJAWNIENIU W NOCIE DOTYCZĄCEJ KOMPENSOWANIA	NOTA
AKTYWA FINANSOWE					
Instrumenty pochodne	2 467 387	Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	2 649 097	181 710	26
	187 847	Instrumenty zabezpieczające	367 890	180 043	29
Transakcje zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	79 519	Należności od banków	4 053 848	3 974 329	24
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE					
Instrumenty pochodne	2 432 359	Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	2 620 798	188 439	26
	1 226 781	Instrumenty zabezpieczające	1 226 781	-	29
Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	1 374 305	Zobowiązania wobec innych banków	7 782 672	6 408 367	39

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ogólna charakterystyka procesu monitorowania
Proces monitorowania nakierowany jest na identyfikację symptomów i zagrożeń pojawiających się u klienta, podejmowanie działań zapobiegających pogarszaniu się jakości portfela kredytowego w celu maksymalizacji prawdopodobieństwa odzyskania udostępnionych klientowi środków.

Monitorowanie ryzyka kredytowego obejmuje, w szczególności, kontrolę terminowości obsługi zadłużenia, analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, sprawdzanie realizacji warunków umowy kredytowej oraz przyjętych i ustanowionych zabezpieczeń.

Monitoring dużych klientów korporacyjnych dokonywany jest z wykorzystaniem systemu ratingowego oraz danych z wewnętrznych i zewnętrznych źródeł informacji. W przypadku średniego i małego klienta proces monitorowania prowadzony jest przy wykorzystaniu wewnętrznego narzędzia zbudowanego na bazie statystycznego modelu behawioralnego. Efektywność procesu wzmocniona jest dzięki cyklicznym przeglądom portfela kredytowego dokonywanym przez przedstawicieli Pionu Zarządzania Ryzykami i Pionów Biznesowych mających na celu ustalenie rzeczywistej jakości poszczególnych ekspozycji oraz całego portfela kredytowego.

Monitorowanie klienta indywidualnego ma charakter systemowy i jest przeprowadzane na podstawie wyników scoringu behawioralnego.

Ogólna charakterystyka modelu tworzenia odpisów aktualizacyjnych
W Grupie odpisy aktualizacyjne tworzone są zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. Odzwierciedlają one utratę wartości aktywów kredytowych oznaczającą, iż Grupa nie będzie w stanie odzyskać należności zgodnie z warunkami umowy. Utrata wartości ekspozycji kredytowych wyceniana jest metodą indywidualną i grupową.

Proces identyfikacji ekspozycji z utratą wartości objętych wyceną indywidualną dokonywany jest z wykorzystaniem wewnętrznego narzędzia i obejmuje następujące etapy:
- określenie czy przesłanka trwałej utraty wartości na danej ekspozycji kredytowej została rozpoznana, a przy jej zidentyfikowaniu określenie rodzaju przesłanki i nadanie ekspozycji statusu default,
- oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, pochodzących zarówno z zabezpieczeń jak i działalności klienta,
- wyliczenie odpisu aktualizacyjnego i zaewidencjonowanie go w systemie.

Ekspozycje objęte wyceną grupową klasyfikowane są do kategorii default, w przypadku gdy zaległość w spłacie przekracza 90 dni. Odpis z tytułu utraty wartości dla tych ekspozycji jest wyliczany w oparciu o modele statystyczne.

W przypadku, gdy na ekspozycjach kredytowych przesłanka trwałej utraty wartości nie została rozpoznana wyliczany jest odpis na straty poniesione lecz nieujawnione (IBNR) w oparciu o modele statystyczne.

Stosowane modele statystyczne bazują na obserwacjach historycznych, w ramach grup ekspozycji charakteryzujących się zbliżonymi parametrami ryzyka kredytowego.

Modele i parametry wykorzystywane do tworzenia odpisów są poddawane okresowej walidacji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Analiza jakościowa aktywów finansowych Grupy

Ekspozycje Grupy na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości według okresów przeterminowania

	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW (*)		KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (*)	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI OCENIANEJ INDYWIDUALNIE Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI				
- nieprzeterminowane	-	-	1 198 456	904 565
- do 1 miesiąca	-	-	106 104	39 339
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	465 519	50 719
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-	480 219	1 499 237
- powyżej 1 roku do 5 lat	18 089	62 964	2 185 912	1 365 841
- powyżej 5 lat	-	-	891 043	881 377
Razem brutto	**18 089**	**62 964**	**5 327 253**	**4 741 078**
ODPIS				
- nieprzeterminowane	-	-	-353 300	-173 859
- do 1 miesiąca	-	-	-50 808	-12 322
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	-134 547	-21 288
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-	-187 465	-427 576
- powyżej 1 roku do 5 lat	-9 788	-54 000	-1 215 406	-825 083
- powyżej 5 lat-	-	-	-764 625	-755 556
Razem odpis	**-9 788**	**-54 000**	**-2 706 151**	**-2 215 684**
Wartość bilansowa netto ekspozycji ocenianej indywidualnie z rozpoznaną utratą wartości	**8 301**	**8 964**	**2 621 102**	**2 525 394**
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI OCENIANEJ GRUPOWO Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI				
- nieprzeterminowane	-	-	79 187	80 039
- do 1 miesiąca	-	-	34 588	33 618
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	31 796	38 431
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	10	419 020	509 853
- powyżej 1 roku do 5 lat	-	-	1 499 976	1 502 453
- powyżej 5 lat	15 662	15 833	554 932	589 327
Razem brutto	**15 662**	**15 843**	**2 619 499**	**2 753 721**
ODPIS				
- nieprzeterminowane	-	-	-47 205	-42 471
- do 1 miesiąca	-	-	-17 655	-16 826
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	-16 259	-18 373
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-10	-243 582	-281 900
- powyżej 1 roku do 5 lat	-	-	-1 164 615	-1 180 032
- powyżej 5 lat	-15 662	-15 833	-534 163	-575 759
Razem odpis	**-15 662**	**-15 843**	**-2 023 479**	**-2 115 361**
Wartość bilansowa netto ekspozycji ocenianej grupowo z rozpoznaną utratą wartości	**-**	**-**	**596 020**	**638 360**

(*) Kwoty należności od banków i kwoty kredytów i pożyczek udzielonych klientom uwzględniają należności z tytułu leasingu finansowego.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ekspozycje Grupy na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek bez rozpoznanej utraty wartości według okresów przeterminowania

	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW (*)		KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (*)			
			PRZEDSIĘBIORSTWA		LUDNOŚĆ	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI						
- nieprzeterminowane	7 546 525	4 045 377	57 931 568	55 682 247	40 549 982	36 687 618
- do 30 dni	-	-	558 198	574 694	1 349 761	1 393 332
- powyżej 30 dni do 60 dni	-	-	141 798	161 777	187 471	215 717
- powyżej 60 dni	-	-	171 797	88 140	303 184	117 871
Razem brutto	**7 546 525**	**4 045 377**	**58 803 361**	**56 506 858**	**42 390 398**	**38 414 538**
ODPIS IBNR						
- nieprzeterminowane	-300	-321	-216 141	-251 956	-124 897	-134 930
- do 30 dni	-	-	-5 031	-5 646	-86 629	-88 757
- powyżej 30 dni do 60 dni	-	-	-1 989	-2 067	-22 280	-23 584
- powyżej 60 dni	-	-	-1 219	-816	-15 443	-18 885
Razem odpis IBNR	**-300**	**-321**	**-224 380**	**-260 485**	**-249 249**	**-266 156**
Wartość bilansowa netto ekspozycji bez rozpoznanej utraty wartości	**7 546 225**	**4 045 056**	**58 578 981**	**56 246 373**	**42 141 149**	**38 148 382**

(*)Kwoty należności od banków i kwoty kredytów i pożyczek udzielonych klientom uwzględniają należności z tytułu leasingu finansowego oraz weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym.

Ekspozycje Grupy na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek według kryterium wystąpienia przesłanek utraty wartości

	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW (*)		KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM (*)	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
EKSPOZYCJE Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI				
wartość bilansowa brutto	33 751	78 807	7 946 752	7 494 799
odpis	-25 450	-69 843	-4 729 630	-4 331 045
Razem netto	**8 301**	**8 964**	**3 217 122**	**3 163 754**
EKSPOZYCJE Z PRZESŁANKAMI UTRATY WARTOŚCI, DLA KTÓRYCH NIE STWIERDZONO UTRATY WARTOŚCI				
wartość bilansowa brutto, w tym:	-	-	154 064	134 037
ekspozycje, w przypadku których w zdyskontowanych oczekiwanych przyszłych przepływach pieniężnych uwzględniono wartość zabezpieczeń w tym:	-	-	*154 064*	*134 037*
ekspozycje przeterminowane	-	-	*42 524*	*4 300*
odpis IBNR	-	-	-3 588	-4 916
Razem netto	**-**	**-**	**150 476**	**129 121**
EKSPOZYCJE BEZ PRZESŁANEK UTRATY WARTOŚCI				
wartość bilansowa brutto	7 546 525	4 045 377	101 039 695	94 787 359
odpis IBNR	-300	-321	-470 041	-521 725
Razem netto	**7 546 225**	**4 045 056**	**100 569 654**	**94 265 634**

(*)Kwoty należności od banków i kwoty kredytów i pożyczek udzielonych klientom uwzględniają należności z tytułu leasingu finansowego oraz weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Podział ekspozycji z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31 grudnia 2013 roku

RATING	DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE				
	PRZEZNACZONE DO OBROTU	DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAGALNOŚCI	NABYTE W RAMACH TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODSPRZEDAŻY	RAZEM
AA+ do AA-	-	262 534	-	-	262 534
A+ do A-	188 377	17 667 014	1 124 015	5 694 771	24 674 177
BBB+ do BBB-	-	248 865	-	-	248 865
bez ratingu	-	14 836 974 (*)	837 755 (**)	-	15 674 729
Razem	**188 377**	**33 015 387**	**1 961 770**	**5 694 771**	**40 860 305**

(*) w tym bony pieniężne NBP o wartości 14 159 186 tys. zł.
(**) w tym bony pieniężne NBP o wartości 837 755 tys. zł.

Podział ekspozycji z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31 grudnia 2012 roku

RATING	DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE				
	PRZEZNACZONE DO OBROTU	DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAGALNOŚCI	NABYTE W RAMACH TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODSPRZEDAŻY	RAZEM
A+ do A-	293 566	15 600 595	2 173 002	2 887 530	20 954 693
BBB+ do BBB-	-	248 995	-	-	248 995
bez ratingu	306 977	10 019 744(*)	674 781(**)	-	11 001 502
Razem	**600 543**	**25 869 334**	**2 847 783**	**2 887 530**	**32 205 190**

(*) w tym bony pieniężne NBP o wartości 9 320 660 tys. zł.
(**) w tym bony pieniężne NBP o wartości 674 781 tys. zł.

Podział aktywów z tytułu instrumentów pochodnych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31 grudnia 2013 roku

RATING	INSTRUMENTY POCHODNE						
	HANDLOWE			ZABEZPIECZAJĄCE			RAZEM
	BANKI	POZOSTAŁE INSTYTUCJE FINANSOWE	PODMIOTY NIEFINANSOWE	BANKI	POZOSTAŁE INSTYTUCJE FINANSOWE	PODMIOTY NIEFINANSOWE	
AAA	8	-	-	-	-	-	8
AA+ do AA-	88 394	-	-	11 492	-	-	99 886
A+ do A-	1 290 956	31 507	-	116 674	-	-	1 439 137
BBB+ do BBB-	193 747	-	1 446	23 945	-	-	219 138
BB+ do BB-	31 553	-	2 861	-	-	-	34 414
B+ do B-	-	-	1 141	-	-	-	1 141
bez ratingu	123 624	18 558	213 141	9 527	4 316	84 232	453 398
Razem	**1 728 282**	**50 065**	**218 589**	**161 638**	**4 316**	**84 232**	**2 247 122**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Podział aktywów z tytułu instrumentów pochodnych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31 grudnia 2012 roku

RATING	INSTRUMENTY POCHODNE						
	HANDLOWE			ZABEZPIECZAJĄCE			RAZEM
	BANKI	POZOSTAŁE INSTYTUCJE FINANSOWE	PODMIOTY NIEFINANSOWE	BANKI	POZOSTAŁE INSTYTUCJE FINANSOWE	PODMIOTY NIEFINANSOWE	
AAA	16	-	-	-	-	-	16
AA+ do AA-	86 386	-	-	36 970	-	-	123 356
A+ do A-	1 686 769	-	-	116 102	-	-	1 802 871
BBB+ do BBB-	234 706	-	8 550	29 712	-	-	272 968
BB+ do BB-	-	-	2 131	-	-	-	2 131
bez ratingu	266 939	25 464	338 136	5 064	-	180 042	815 645
Razem	**2 274 816**	**25 464**	**348 817**	**187 848**	**-**	**180 042**	**3 016 987**

Praktyki "forbearance"

W nawiązaniu do dokumentu 2012/853 wydanego przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) oraz instrukcji wydanych przez Europejski Bank Centralny w zakresie ujawnień dotyczących ekspozycji "forborne", Grupa we współpracy z podmiotem dominującym, rozpoczęła proces dostosowania do nowych wymogów sprawozdawczych, które będą wiążące dla raportów przygotowywanych na koniec września 2014 roku.

Ekspozycje „forborne" zostały zdefiniowane jako ekspozycje, które podlegały procesom renegocjacji („forbearance"), tj. ustępstwom w stosunku do dłużników, którzy mają – lub mogą mieć – trudności w spłacie swoich zobowiązań finansowych („trudności finansowe").

Na podstawie dostępnych danych i wewnętrznej metodologii w zakresie klasyfikacji należności w restrukturyzacji do ekspozycji zagrożonych utratą wartości oraz zasad renegocjacji warunków umownych dla ekspozycji niezagrożonych utratą wartości, Grupa prezentuje ekspozycje „forborne" na podstawie poniższych kryteriów:

- Ekspozycje „forborne" bez rozpoznanej utraty wartości: należności, dla których w dacie renegocjacji warunków umownych, ekspozycja była klasyfikowana jako niezagrożona utratą wartości z przeterminowaniem powyżej 30 dni i na datę sprawozdawczą w dalszym ciągu była klasyfikowana jako nie zagrożona utratą wartości. Zakres należności zaklasyfikowanych do tej kategorii został określony na podstawie historii zmian umów zarejestrowanych w systemach operacyjnych Grupy w ostatnich 2 latach,
- Ekspozycje „forborne" z rozpoznaną utratą wartości: wszystkie ekspozycje w restrukturyzacji, które są już klasyfikowane jako należności z rozpoznaną utratą wartości.

Poniższa tabela przedstawia wartość ekspozycji „forborne":

	31.12.2013	31.12.2012
KREDYTY I POŻYCZKI		
Ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości		
Wartość bilansowa brutto	408 582	284 012
Odpisy IBNR	-30 901	-26 910
Wartość bilansowa netto	377 681	257 102
Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości		
Wartość bilansowa brutto	2 440 750	1 974 870
Odpisy aktualizujące	-886 095	-513 596
Wartość bilansowa netto	1 554 655	1 461 274
Wartość bilansowa netto ekspozycji „forborne"	**1 932 336**	**1 718 376**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Koncentracja ryzyka kredytowego
Zgodnie z ustawą Prawo Bankowe zaangażowanie Grupy wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć 25% funduszy własnych Grupy. W 2013 roku limity maksymalnego zaangażowania określone w ustawie Prawo Bankowe nie zostały przekroczone.

a) Według poszczególnych podmiotów:

Według stanu na 31.12.2013

ZAANGAŻOWANIE WOBEC 10 NAJWIĘKSZYCH KLIENTÓW GRUPY	UDZIAŁ % W PORTFELU
Klient 1	2,0%
Klient 2	1,1%
Klient 3	1,0%
Klient 4	1,0%
Klient 5	0,9%
Klient 6	0,8%
Klient 7	0,8%
Klient 8	0,7%
Klient 9	0,7%
Klient 10	0,6%
Razem	**9,6%**

b) Według grup kapitałowych:

Według stanu na 31.12.2013

ZAANGAŻOWANIE WOBEC 5 NAJWIĘKSZYCH GRUP KAPITAŁOWYCH BĘDĄCYCH KLIENTAMI GRUPY	UDZIAŁ % W PORTFELU
Grupa 1	2,3%
Grupa 2	1,9%
Grupa 3	1,2%
Grupa 4	1,1%
Grupa 5	1,1%
Razem	**7,6%**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

c) Według branż:

Ograniczeniu ryzyka kredytowego związanego z nadmierną koncentracją sektorową służy system kształtowania sektorowej struktury zaangażowania. Obejmuje on ustalanie wskaźników koncentracji sektorowej, monitorowanie portfela kredytowego oraz procedury wymiany informacji. System ten dotyczy zaangażowania kredytowego w poszczególne rodzaje działalności gospodarczej sklasyfikowane według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Wskaźniki koncentracji ustalane są w oparciu o obecny poziom zaangażowania Grupy w dany sektor oraz ocenę ryzyka danego sektora. Okresowe porównywanie zaangażowania Grupy z obowiązującymi wskaźnikami koncentracji pozwala na bieżącą identyfikację sektorów, w których może wystąpić nadmierna koncentracja ryzyka. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji, dokonywana jest analiza obejmująca ocenę kondycji ekonomicznej sektora z uwzględnieniem zarówno dotychczasowych jak i prognozowanych trendów oraz ocenę jakości zaangażowania w dany sektor. Działania te pozwalają na formułowanie polityki Grupy ograniczającej ryzyko sektorowe oraz bieżące jej dostosowywanie do zmieniających się warunków.

Strukturę zaangażowania wg sektorów prezentuje poniższa tabela:

SEGMENT BRANŻOWY	31.12.2013	31.12.2012 (*)
Usługi	15,1%	14,6%
Administracja publiczna	13,7%	13,2%
Energetyka	13,5%	14,0%
Nieruchomości	12,7%	13,3%
Budownictwo i przemysł drzewny	6,5%	7,2%
Transport	6,1%	5,0%
Pośrednictwo finansowe	5,9%	6,8%
Produkcja maszyn i metali	5,4%	4,7%
Produkcja wyrobów chemicznych i farmaceutycznych	5,2%	5,9%
Produkcja wyrobów spożywczych i napojów	3,5%	3,4%
Telekomunikacja i informatyka	2,9%	2,6%
Media i przemysł papierniczy	2,5%	2,5%
Produkcja samochodów	2,2%	2,4%
Pozostałe sektory	4,8%	4,4%
Razem	**100,0%**	**100,0%**

(*) z wyłączeniem PJSC UniCredit Bank.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ekspozycje kredytowe wobec Ukrainy

W 2013 roku Bank sprzedał wszystkie udziały w spółce zależnej PJSC UniCredit Bank (szczegóły transakcji zostały przedstawione w Nocie 32).

Na dzień 31 grudnia 2013 r. bilansowa ekspozycja netto Grupy wobec Ukrainy wynosiła 840 milionów złotych (co stanowi 0,5% całkowitej ekspozycji Banku Pekao).

Większość ekspozycji Banku wobec Ukrainy stanowią ekspozycje wewnątrzgrupowe w formie lokat międzybankowych, z których 50% zostanie spłacone najpóźniej w 2015 roku, a kolejne 50% - najpóźniej w 2017 roku. Pozostała część ekspozycji dotyczy dwóch międzynarodowych klientów korporacyjnych.

Grupa ściśle monitoruje rozwój sytuacji na Ukrainie, a charakter posiadanego zaangażowania nie zagraża jakości jej aktywów.

Poniższa tabela przedstawia ekspozycje Grupy wobec Ukrainy na dzień 31 grudnia 2013 r.

	31.12.2013
Ekspozycje bilansowe	
Należności od banków	611 436
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	244 195
Wartość brutto	**855 631**
IBNR / Odpis z tytułu utraty wartości	-15 825
Wartość netto	**839 806**
Ekspozycje pozabilansowe	
Udzielone linie kredytowe	3 895
Wartość brutto	**3 895**
IBNR	-11
Wartość netto	**3 884**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.3 Ryzyko rynkowe

W prowadzonej działalności Grupa jest narażona na ryzyko rynkowe, którego źródłem są zmiany parametrów rynkowych.

Ryzyko rynkowe to ryzyko obniżenia wyniku finansowego lub kapitału Grupy na skutek zmian rynkowych. Podstawowymi czynnikami ryzyka rynkowego są:

- stopy procentowe,
- kursy walutowe,
- ceny kapitałowych papierów wartościowych,
- ceny towarów.

W Grupie funkcjonuje system zarządzania ryzykiem rynkowym, stanowiący strukturalno-organizacyjne i metodologiczne ramy proceduralne mające na celu utrzymanie struktury bilansu i pozycji pozabilansowych w zgodzie z zakładanymi celami strategicznymi.

Głównym celem strategii zarządzania ryzykiem rynkowym jest optymalizowanie wyników finansowych w taki sposób by realizowane były cele Grupy przy jednoczesnym utrzymaniu ekspozycji na ryzyko rynkowe w ramach apetytu na ryzyko określonego przez limity zatwierdzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem rynkowym bazuje na trójstopniowym systemie kontroli zgodnym z międzynarodowymi najlepszymi praktykami bankowymi i rekomendacjami nadzoru bankowego. Proces zarządzania ryzykiem rynkowym oraz procedury go regulujące uwzględniają podział na księgę handlową i bankową.

Ryzyko rynkowe księgi handlowej
Zarządzając ryzykiem rynkowym księgi handlowej Grupa dąży do optymalizowania wyników finansowych oraz zapewnienia maksymalnie wysokiej jakości obsługi klientów Grupy w zakresie dostępu do rynku (market making) pozostając w ramach limitów zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Głównym narzędziem pomiaru ryzyka rynkowego księgi handlowej jest model wartości zagrożonej (VaR). Wartość ta odzwierciedla poziom jednodniowej straty która może się zrealizować z prawdopodobieństwem nie większym niż 1%. Wartość miary VaR wyznaczana jest metodą symulacji historycznej na podstawie 2-letniej historii obserwacji dynamiki czynników ryzyka rynkowego. Zbiór czynników waluowanych przy wyliczaniu VaR obejmuje wszystkie istotne czynniki rynkowe brane pod uwagę przy wycenie instrumentów finansowych za wyjątkiem specyficznego ryzyka kredytowego emitenta i kontrahenta. Szacowanie wpływu zmian czynników rynkowych na bieżącą wartość danego portfela odbywa się z wykorzystaniem pełnej rewaluacji (jako różnica między wartością portfela po zmianie poziomów parametrów rynkowych o historycznie zaobserwowane zmiany czynników a bieżącą wartością portfela). Dla tak wyznaczanego zbioru prawdopodobnych zmian wartości portfela (dystrybuanty) wyznaczany jest VaR jako 1% - kwantyl.

Model poddawany jest bieżącej statystycznej weryfikacji poprzez porównanie wartości VaR do rzeczywistych i rewaluacyjnych wyników. Analizy za rok 2013, jak również za 2012 rok, potwierdzają adekwatność stosowanego modelu.

Kształtowanie się w latach 2013 i 2012 ekspozycji ryzyka rynkowego portfela handlowego Grupy w ujęciu miary Value at Risk przedstawiają poniższe tabele:

	31.12.2013	WIELKOŚĆ MINIMALNA	WIELKOŚĆ ŚREDNIA	WIELKOŚĆ MAKSYMALNA
ryzyko walutowe	34	11	493	2 676
ryzyko stopy procentowej	1 361	802	1 383	2 997
Portfel handlowy	1 022	831	1 457	3 236

	31.12.2012	WIELKOŚĆ MINIMALNA	WIELKOŚĆ ŚREDNIA	WIELKOŚĆ MAKSYMALNA
ryzyko walutowe	55	17	590	2 080
ryzyko stopy procentowej	1 527	797	1 766	5 710
Portfel handlowy	1 487	736	1 906	5 701

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej

Zarządzając ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej Grupa kieruje się celem zabezpieczenia wartości ekonomicznej kapitału oraz realizacji założonego wyniku odsetkowego w ramach przyjętych limitów. Pozycja finansowa Grupy w odniesieniu do zmieniających się stóp procentowych monitorowana jest poprzez lukę stopy procentowej (lukę przeszacowania), analizę duration, analizy wrażliwości, symulacje szokowe (stress testing) oraz VaR.

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się poziomu wrażliwości dochodu odsetkowego (NII) na zmianę stóp procentowych o 100 p.b oraz wartości ekonomicznej kapitału Grupy (EVE) na zmianę stóp procentowych o 200 p.b. według stanu na koniec grudnia 2013 i 2012 roku przy założeniu pełnej elastyczności stóp administrowanych przez Grupę w odniesieniu do zmiany stóp rynkowych (z wyjątkiem depozytów bieżących w PLN, dla których stosowany jest model urealniający profil przeszacowania tych produktów).

WRAŻLIWOŚĆ W %	31.12.2013	31.12.2012
NII	-7,41	-8,77
EVE	-1,81	-0,47

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest zarządzane łącznie dla księgi handlowej i bankowej. Celem zarządzania ryzykiem kursu walutowego jest kształtowanie profilu walutowego pozycji bilansowych i pozabilansowych tak, aby pozostawał on w ramach wewnętrznych limitów.

Kształtowanie się ryzyka walutowego Grupy w ujęciu miary Value at Risk przedstawia poniższa tabela:

WALUTA	31.12.2013	31.12.2012
Waluty razem (*)	229	1 903

(*) VaR zaprezentowany w pozycji „Waluty razem" stanowi obliczenie wielkości VaR dla całego portfela, a więc uwzględnia zależności korelacyjne pomiędzy walutami. W Grupie Kapitałowej Banku Pekao SA wielkość VaR dla walut ogółem jest głównie generowana przez pozycje walutowe w EUR.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.4 Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest:

- zapewnienie i utrzymywanie zdolności Grupy do wywiązywania się zarówno z bieżących jak i z przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności i rentowności kapitałów własnych,
- zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej, oraz
- określenie rozwiązań na przetrwanie sytuacji kryzysowej, w przypadku jej ewentualnego wystąpienia.

Grupa inwestuje wolne środki głównie w papiery wartościowe emitowane przez polski rząd, które charakteryzują się wysokim poziomem płynności. Udział papierów rządowych (wraz z papierami NBP) w portfelu papierów wartościowych ogółem wynosił na koniec 2013r. 76%, a w aktywach ogółem 21%. Dzięki możliwości szybkiej sprzedaży lub postawienia w zastaw tych instrumentów, stanowią one również regularnie monitorowany zapas płynności Grupy, pozwalający przetrwać ewentualne sytuacje kryzysowe.

W Grupie monitorowana jest w trybie dziennym płynność krótkoterminowa (operacyjna), obejmująca operacje na rynkach finansowych oraz wielkość dostępnego zapasu płynnych, rynkowych lub zastawialnych w Bankach Centralnych papierów wartościowych. Ponadto miesięcznie monitorowana jest płynność strukturalna obejmująca całe spektrum czasowe bilansu Grupy, w tym płynność długoterminowa.

W ramach zarządzania płynnością finansową procesowi monitorowania, limitowania, kontrolowania i sprawozdawania kierownictwu Grupy podlega szereg wskaźników płynności w podziale na PLN oraz główne waluty obce, jak również dla wielkości zagregowanych. I tak, zgodnie z rekomendacjami nadzoru bankowego, Grupa między innymi wprowadziła wewnętrzne wskaźniki płynności określające relację urealnionych zapadalnych aktywów do urealnionych wymagalnych pasywów w terminie do 1 miesiąca i do 1 roku, jak również wskaźniki pokrycia określające relację urealnionych zapadalnych pasywów do urealnionych wymagalnych aktywów w terminie powyżej 1, 2, 3, 4, 5 lat.

Grupa posiada zatwierdzoną przez Zarząd Banku „Politykę zarządzania płynnością w sytuacji awaryjnej", która określa procedury awaryjnego postępowania zarówno w przypadku wzrostu poziomu ryzyka płynności, jak i w sytuacji znacznego pogorszenia się stanu płynności finansowej Grupy.

Polityka ta, odnosząc się do sytuacji pogorszenia się stanu płynności finansowej Grupy uwzględnia dzienne monitorowanie systemowych i specyficznych dla Grupy wskaźników ostrzegawczych oraz cztery stopnie zagrożenia płynności w zależności od poziomu wskaźników ostrzegawczych, sytuacji Grupy i rynkowej. Określa również źródła pokrycia przewidywanego wypływu środków pieniężnych z Grupy. W dokumencie tym określone zostały również procedury monitorowania stanów płynności, procedury działań awaryjnych, struktury organizacyjne zespołów zadaniowych przywracających płynność oraz zakres odpowiedzialności kierownictwa Grupy za podejmowanie niezbędnych decyzji związanych z przywróceniem wymaganego poziomu płynności finansowej Grupy. Zarówno w/w Polityka , jak i możliwości pozyskania środków pieniężnych z poszczególnych źródeł uwzględnionych w tym planie, podlegają okresowej weryfikacji.

Integralną częścią procesu monitorowania płynności Grupy w warunkach kryzysu na rynkach finansowych oraz kryzysu wywołanego przez czynniki wewnętrzne, specyficzne dla Grupy, jest scenariuszowa analiza stresowa przeprowadzana w trybie tygodniowym i miesięcznym.

Monitorując płynność, Grupa szczególną uwagę zwraca na płynność w walutach obcych, co znajduje odzwierciedlenie w monitorowaniu, limitowaniu i kontrolowaniu płynności osobno dla poszczególnych istotnych walut (zgodnie z opisem powyżej), monitorowaniu zapotrzebowania na bieżącą i przyszłą płynność walutową i w przypadku zidentyfikowania takiej potrzeby jej zabezpieczaniu z wykorzystaniem swapów walutowych. Grupa monitoruje także potencjalny wpływ na płynność konieczności wnoszenia depozytów zabezpieczających transakcje pochodne.

Prezentowane poniżej urealnione luki płynności zawierają między innymi urealnienia dotyczące rdzenności depozytów i ich zapadalności oraz urealnienia przepływów z udzielonych zobowiązań pozabilansowych z tytułu finansowania i gwarancji oraz z tytułu aktywów bez kontraktowych harmonogramów spłat. Uwzględnia się także urealnione przepływy z posiadanego przez Grupę portfela papierów wartościowych oraz przepływy wynikające z wcześniejszych spłat portfela kredytów hipotecznych. Są to główne przyczyny odróżniające lukę urealnioną od nieurealnionej. Przedstawione zostały również tabele zapadalności zobowiązań finansowych wg terminów umownych (kontraktowych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należy ponadto dodać, że luki mają charakter statyczny tj. nie uwzględniają wpływu na profil płynności zmian w wolumenie (np. nowych depozytów) bilansu i pozycji pozabilansowych Grupy, a także pozakapitałowych przepływów gotówkowych.

Urealniona luka płynności

31.12.2013	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
Luka okresowa	2 399 257	-3 274 548	11 145 607	22 422 083	-33 405 685	-713 286
Luka skumulowana		-875 291	10 270 316	32 692 399	-713 286	

31.12.2012	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
Luka okresowa	10 153 103	-5 852 542	11 507 600	20 307 437	-36 692 703	-577 105
Luka skumulowana		4 300 561	15 808 161	36 115 598	-577 105	

Struktura zobowiązań finansowych według umownych terminów zapadalności

31.12.2013	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA BILANSOWE						
Zobowiązania wobec banków (*)	1 995 036	1 514 087	240 399	910 209	2 119 511	6 779 242
Zobowiązania wobec klientów	96 230 388	12 882 381	10 407 193	590 427	56 339	120 166 728
Emisje własne	1 403 210	616 232	259 491	341 839	727 072	3 347 844
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	163 892	93 692	52 158	309 742
Razem	**99 628 634**	**15 012 700**	**11 070 975**	**1 936 167**	**2 955 080**	**130 603 556**
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE(**)						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	27 097 699	-	-	-	-	27 097 699
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	11 077 303	-	-	-	-	11 077 303
Razem	**38 175 002**	**-**	**-**	**-**	**-**	**38 175 002**

(*) Łącznie z Bankiem Centralnym.

(**)Dla udzielonych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania oraz udzielonych zobowiązań gwarancyjnych kwoty ekspozycji zostały przypisane najwcześniejszym tenorom, w których na podstawie zawartych przez Grupę umów możliwy jest wypływ środków z Grupy. Jednakże w rzeczywistości oczekiwane przez Grupę wypływy środków z tytułu ekspozycji pozabilansowych są istotnie niższe niż wynikałoby to z powyższego zestawienia. Dzieje się tak ze względu na znaczną dywersyfikację zobowiązań względem klientów oraz stadium życia poszczególnych umów. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem wypływu środków z ekspozycji pozabilansowych odbywa się w Grupie w sposób ciągły. Grupa szacuje również bardziej prawdopodobne wypływy, które zostały przedstawione w tabelach opisanych jako „Urealniona luka płynności".

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Struktura zobowiązań finansowych według umownych terminów zapadalności

31.12.2012	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA BILANSOWE						
Zobowiązania wobec banków	3 612 070	1 596 565	587 824	550 223	1 651 979	7 998 661
Zobowiązania wobec klientów	82 270 590	12 788 413	13 118 875	344 166	58 064	108 580 108
Emisje własne	-	827 943	2 927 358	630 467	746 624	5 132 392
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	37 496	131 160	77 922	246 578
Razem	**85 882 660**	**15 212 921**	**16 671 553**	**1 656 016**	**2 534 589**	**121 957 739**
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE(*)						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	23 602 150	-	-	-	-	23 602 150
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	10 318 308	-	-	-	-	10 318 308
Razem	**33 920 458**	**-**	**-**	**-**	**-**	**33 920 458**

(*)Dla udzielonych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania oraz udzielonych zobowiązań gwarancyjnych kwoty ekspozycji zostały przypisane najwcześniejszym tenorom, w których na podstawie zawartych przez Grupę umów możliwy jest wypływ środków z Grupy. Jednakże w rzeczywistości oczekiwane przez Grupę wypływy środków z tytułu ekspozycji pozabilansowych są istotnie niższe niż wynikałoby to z powyższego zestawienia. Dzieje się tak ze względu na znaczną dywersyfikację zobowiązań względem klientów oraz stadium życia poszczególnych umów. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem wypływu środków z ekspozycji pozabilansowych odbywa się w Grupie w sposób ciągły. Grupa szacuje również bardziej prawdopodobne wypływy, które zostały przedstawione w tabelach opisanych jako „Urealniona luka płynności".

W poniższych tabelach przedstawiono przepływy finansowe dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych.

Do pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach netto Grupa zalicza:
- Swapy stopy procentowej (IRS),
- Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- Opcje walutowe i opcje na złoto,
- Opcje na stopę procentową (Cap / Floor),
- Opcje oparte na towarach i kapitałowych papierach wartościowych,
- Swapy towarowe

Do pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach brutto Grupa zalicza:
- Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS),
- Forwardy walutowe,
- Swapy walutowe (fx-swap),
- Forwardy na papiery wartościowe.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania z tytułu pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach netto

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
31.12.2013	37 843	82 418	170 401	1 221 091	505 495	**2 017 248**
31.12.2012	25 853	123 149	246 296	1 522 062	878 871	**2 796 231**

Przepływy dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach brutto

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
31.12.2013						
wpływy	9 764 808	6 875 868	6 488 004	4 182 888	4 639 247	**31 950 815**
wypływy	9 740 758	6 880 310	6 361 312	4 606 934	4 966 904	**32 556 218**
31.12.2012						
wpływy	7 805 246	5 111 905	7 984 591	6 262 355	2 382 595	**29 546 692**
wypływy	7 660 879	5 077 752	7 924 649	6 494 243	2 814 431	**29 971 954**

5.5 Ryzyko operacyjne

Informacje jakościowe

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne. Ryzyko strategiczne, ryzyko biznesowe i ryzyko reputacji są odrębnymi kategoriami ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym bazuje na procedurach wewnętrznych, które są zgodne z Prawem Bankowym, Uchwałami 76/2010 (z późniejszymi zmianami) i 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego, Rekomendacją M, a także standardami Grupy UniCredit. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje: identyfikację, ocenę, monitorowanie, przeciwdziałanie oraz raportowanie. Identyfikacja i ocena ryzyka operacyjnego polega na analizie czynników wewnętrznych, jak również czynników zewnętrznych mogących mieć istotny wpływ na osiągniecie celów Grupy. Głównymi narzędziami stosowanymi w identyfikacji i ocenie ryzyka operacyjnego są: wewnętrzne zdarzenia operacyjne, zewnętrzne zdarzenia operacyjne, kluczowe wskaźniki ryzyka, analiza scenariuszy oraz samoocena Pekao. Działania monitorujące prowadzone są na trzech poziomach kontroli: kontrola operacyjna (wszyscy pracownicy), kontrola zarządzania ryzykiem (Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym i Operacyjnym) i audyt wewnętrzny (Departament Audytu Wewnętrznego). Przeciwdziałanie ryzyku operacyjnemu obejmuje m.in. system kontroli wewnętrznej, działania zabezpieczające, plany utrzymania ciągłości działania, plany awaryjne oraz ochronę ubezpieczeniową.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Struktura organizacyjna
W zarządzanie ryzykiem operacyjnym zaangażowane są Rada Nadzorcza i Zarząd Banku oraz Komitet Ryzyka Operacyjnego. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym koordynowany jest przez Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym i Operacyjnym. Ze względu na zróżnicowany charakter ryzyka wymagający specjalistycznej wiedzy za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w swoich obszarach odpowiadają wszyscy pracownicy Banku, a także wybrane jednostki specjalistyczne.

Rada Nadzorcza m.in. sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym Grupy oraz jego zgodnością ze strategią Grupy z uwzględnieniem zapisów strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Zarząd odpowiada m.in. za opracowanie, wdrożenie i funkcjonowanie właściwego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywanie przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów.

Komitet Ryzyka Operacyjnego wspiera i pełni funkcję doradczą dla Zarządu w zakresie tworzenia właściwego procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez stosowanie zasad zawartych w strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym i Operacyjnym sprawuje drugi poziom kontroli w ramach systemu kontroli ryzyka operacyjnego w Grupie i jest odpowiedzialny za identyfikację, ocenę, monitorowanie, przeciwdziałanie oraz raportowanie ryzyka operacyjnego.

Raportowanie
System raportowania ryzyka operacyjnego umożliwia ocenę narażenia Grupy na ryzyko operacyjne oraz skuteczne zarządzanie tym ryzykiem, a także odgrywa fundamentalną rolę w procesie informowania Rady Nadzorczej, Zarządu i kadry kierowniczej o ekspozycji Grupy na ryzyko operacyjne. W szczególności, roczne oraz kwartalne raporty z kontroli ryzyka operacyjnego zawierają informacje dotyczące profilu ryzyka operacyjnego, jego ewolucji oraz wykorzystania rocznego limitu strat i sublimitów, analizy trendów w istotnych kategoriach ryzyka operacyjnego, a także przeglądu ilości i rozłożenia geograficznego zdarzeń, informacji na temat odzyskiwania strat operacyjnych, zdarzeń powiązanych z ryzykiem kredytowym oraz strat potencjalnych, informacji o kluczowych wskaźnikach ryzyka operacyjnego, informacji o wymogu kapitałowym z tytułu ryzyka operacyjnego. Raporty roczne i kwartalne prezentowane są Komitetowi Ryzyka Operacyjnego, Zarządowi, a następnie przedkładane są Radzie Nadzorczej. Raporty z monitorowania kluczowych wskaźników ryzyka opracowywane są w trybie miesięcznym i przekazywane są Koordynatorom do spraw ryzyka operacyjnego, tj. pracownikom, którzy odpowiadają za koordynację zarządzania ryzykiem operacyjnym w danym pionie, natomiast wyniki z analizy scenariuszy prezentowane są Komitetowi Ryzyka Operacyjnego oraz Zarządowi. Ponadto tygodniowe informacje dotyczące wewnętrznych i zewnętrznych istotnych zdarzeń operacyjnych przekazywane są Koordynatorom do spraw ryzyka operacyjnego oraz Departamentowi Audytu Wewnętrznego.

Proces wewnętrznej walidacji
Wewnętrzna walidacja systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym wykonywana jest co najmniej raz w roku i ma na celu zbadanie zgodności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym z wymogami regulacyjnymi oraz standardami Grupy UniCredit. Wewnętrzna walidacja opiera się na samoocenie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym przeprowadzonej przez Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym i Operacyjnym, której wyniki zawiera Raport z Wewnętrznej Walidacji. Wewnętrzna walidacja jest poddawana niezależnemu przeglądowi przez Komórkę ds. Wewnętrznej Walidacji w Grupie UniCredit. Następnie wewnętrzna walidacja oraz niezależny przegląd podlegają procesowi audytu przeprowadzonemu przez Departament Audytu Wewnętrznego. Wyniki wewnętrznej walidacji systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym akceptowane są przez Zarząd.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wymóg kapitałowy oraz mechanizm alokacji
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczany jest dla Banku za pomocą metody zaawansowanej AMA (Advanced Measurement Approach*)* zgodnie z modelem wewnętrznym Grupy UniCredit.

Zaawansowana metoda pomiaru ryzyka operacyjnego AMA bazuje na danych dotyczących strat wewnętrznych, zewnętrznych i analizy scenariuszy, a także kluczowych wskaźnikach ryzyka. Całkowity wymóg kapitałowy obliczony metodą zaawansowaną alokowany jest na poszczególne podmioty Grupy UniCredit. Wymóg kapitałowy alokowany za pomocą mechanizmu alokacji odzwierciedla profil ryzyka każdego podmiotu. Alokowany na Bank wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego podlega ocenie adekwatności według stanu na koniec czerwca oraz grudnia.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego dla spółek zależnych Banku wyliczany jest metodą standardową.

Informacje ilościowe
Poniższa tabela przedstawia zdarzenia operacyjne w podziale na kategorie zdefiniowane przez Nową Umowę Kapitałową i określone w Uchwale 76/2010 wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego:

- oszustwa wewnętrzne – straty spowodowane działaniem polegającym na celowej defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku, obejściach regulacji, przepisów prawa lub przepisów wewnętrznych przedsiębiorstwa, wyłączając straty wynikające z różnorodności lub dyskryminacji pracowników, które dotyczą co najmniej jednej strony wewnętrznej,
- oszustwa zewnętrzne – straty spowodowane celowym działaniem polegającym na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku lub obejściu regulacji prawnych przez stronę trzecią,
- zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy – straty powstałe na skutek działań niezgodnych z przepisami lub porozumieniami dotyczącymi zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, wypłaty odszkodowań z tytułu uszkodzenia ciała lub straty wynikające z nierównego traktowania i dyskryminacji pracowników,
- klienci, produkty i praktyki operacyjne – straty wynikające z niewywiązania się z obowiązków zawodowych względem określonych klientów, będące skutkiem działań nieumyślnych lub zaniedbania (w tym wymagań powierniczych i stosownego zachowania) lub też związane z charakterem bądź konstrukcją produktu,
- szkody związane z aktywami rzeczowymi – straty powstałe na skutek straty lub szkody w aktywach rzeczowych w wyniku klęski żywiołowej lub innych wydarzeń,
- zakłócenia działalności Banku i awarie systemów – straty powstałe na skutek zakłóceń działalności Banku lub awarii systemów,
- wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi – straty powstałe na skutek nieprawidłowego rozliczenia transakcji lub wadliwego zarządzania procesami operacyjnymi oraz wynikłe ze stosunków z kontrahentami i sprzedawcami.

ZDARZENIA OPERACYJNE W PODZIALE NA KATEGORIE	2013	2012
Oszustwa wewnętrzne	20,76%	23,25%
Oszustwa zewnętrzne	18,38%	6,68%
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	10,20%	3,30%
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	15,12%	54,47%
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	14,42%	5,10%
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	1,40%	1,15%
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	19,72%	6,05%
Razem	**100,00%**	**100,00%**

W 2013 roku straty operacyjne były dosyć równomiernie rozłożone pomiędzy kategoriami. Największy udział miały straty z kategorii oszustw wewnętrznych, które stanowiły 20,76% wszystkich strat (w 2012 roku – 23,25%). Drugą kategorią, w której zostały odnotowane największe straty było wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi, stanowiące 19,72% wszystkich strat (w 2012 roku – 6,05%), natomiast trzecią kategorią – oszustwa zewnętrzne, które stanowiły 18,38% wszystkich odnotowanych strat (w 2012 roku – 6,68%).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.6 Zarządzanie kapitałem własnym

Proces zarządzania kapitałem w Grupie Pekao S.A. ma za zadanie zrealizować m. in. następujące cele:

- zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania – poprzez zachowanie równowagi pomiędzy zdolnością do podejmowania ryzyka (limitowaną posiadanymi funduszami własnymi) oraz poziomem generowanego ryzyka,
- utrzymywanie kapitału na pokrycie ryzyka powyżej poziomu określonego jako minimalny, aby umożliwić dalszy rozwój działalności, uwzględnienie ewentualnych przyszłych zmian w wymogach kapitałowych i zabezpieczenie interesów akcjonariuszy,
- utrzymywanie preferowanej struktury kapitału w celu utrzymania pożądanej jakości kapitału na pokrycie ryzyka,
- kreowanie wartości dla akcjonariuszy poprzez optymalne wykorzystanie funduszy Grupy.

W Banku istnieje udokumentowany proces zarządzania kapitałem i monitorowania kapitału, który powstał w ramach procedury ICAAP. Za jego wdrażanie jest odpowiedzialny Pion Finansowy, pod kierownictwem CFO (Chief Financial Officer). Ostateczną odpowiedzialność za zarządzanie kapitałem ponosi Zarząd Banku, wspierany przez Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka, który zatwierdza proces zarządzania kapitałem.

Strategia zarządzania kapitałem określa cele oraz główne zasady zarządzania i monitorowania adekwatności kapitałowej Grupy, takie jak wytyczne dotyczące źródeł pokrywania ryzyka, preferowanej struktury kapitału wymaganego na pokrycie ryzyka, długoterminowych celów kapitałowych, systemu limitów kapitałowych, źródeł dodatkowego kapitału w sytuacjach awaryjnych oraz struktury zarządzania kapitałem.

Adekwatność kapitałową Grupy kontroluje Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka Banku oraz Zarząd Banku. Dla Zarządu Banku oraz Komitetu Aktywów, Pasywów i Ryzyka sporządzane są okresowe raporty na temat skali i kierunków zmian wskaźnika adekwatności kapitałowej wraz ze wskazaniem potencjalnych zagrożeń. Monitorowany jest poziom podstawowych rodzajów ryzyka w odniesieniu do zewnętrznych limitów nadzoru bankowego i wewnętrznych limitów Grupy. Przeprowadzane są analizy i oceny kierunków rozwoju działalności biznesowej z punktu widzenia zgodności z wymogami kapitałowymi. Prognozowanie i monitoring poziomu aktywów ważonych ryzykiem, funduszy własnych oraz wskaźnika adekwatności kapitałowej stanowi integralną część procesu planowania i budżetowania, z uwzględnieniem testów warunków skrajnych.

W Grupie funkcjonuje proces alokacji kapitału, którego celem jest gwarancja bezpiecznego i optymalnego zwrotu dla akcjonariuszy. Wymaga to z jednej strony alokowania kapitału w produkty/klientów/linie biznesowe, gwarantującego adekwatne do ryzyka dochody, a z drugiej strony uwzględniania w podejmowanych decyzjach biznesowych kosztu kapitału. Na potrzeby analizy osiąganych dochodów w stosunku do podejmowanego ryzyka oraz optymalizacji wykorzystania kapitału na potrzeby różnych rodzajów działalności stosowane są miary efektywności uwzględniające podejmowane ryzyko.

Od 1 stycznia 2008 roku Grupa stosuje regulacje Nowej Umowy Kapitałowej (Bazylea II). Regulacje te oparte są na trzech filarach (minimalne wymogi kapitałowe, proces wewnętrznej oceny adekwatności kapitału, ujawnienia).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Regulacyjne wymogi kapitałowe

Podstawową miarą stosowaną do pomiaru adekwatności kapitałowej jest współczynnik wypłacalności. Minimalna wartość współczynnika wypłacalności wymagana przez prawo nie może być niższa niż 8%, zarówno dla Banku, jak i dla Grupy Kapitałowej. Na koniec grudnia 2013 roku współczynnik wypłacalności Grupy wyniósł 18,77%, a więc ponad dwukrotnie więcej niż minimalna wartość współczynnika wymagana przez prawo.

Współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2012 roku uwzględnia zmiany w zasadach rachunkowości w odniesieniu do ujęcia przychodów z tytułu wynagrodzenia za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi.

Na spadek współczynnika wypłacalności w grudniu 2013 r. w porównaniu do grudnia 2012 r. (o -0,06.p.) wpłynął wzrost całkowitego wymogu kapitałowego o 2,5%, przy jednoczesnym zwiększeniu funduszy własnych w tym okresie o 2,2%.

Wzmocnienie bazy kapitałowej Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. w 2013 roku jest efektem decyzji Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia o przeznaczeniu 736 miliona złotych zysku netto Banku Pekao S.A. za 2012 rok na zwiększenie funduszy własnych Banku.

Kalkulacji regulacyjnych wymogów kapitałowych na dzień 31 grudnia.2013 roku i 31 grudnia 2012 roku dokonano w oparciu o zapisy Uchwały Nr 76/2010 KNF z 10 marca 2010 roku w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, z późniejszymi zmianami (Dz. Urz. KNF Nr 2, poz.11, z 2010 r. Nr 8, poz. 38, z 2011 r. Nr 8, poz. 29 , Nr 9, poz. 32, Nr 11, poz.42 i Nr 13, poz. 48 i 49 oraz z 2012 r. poz. 8 i poz.19).

W kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę standardową (zgodnie z załącznikiem nr 4 do Uchwały Nr 76/2010 KNF z późniejszymi zmianami), a do ograniczania ryzyka kredytowego stosuje kompleksową metodę ujmowania zabezpieczeń finansowych (zgodnie z załącznikiem nr 17 do Uchwały Nr 76/2010 KNF z późniejszymi zmianami).

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest zaawansowaną metodą pomiaru dla Banku oraz standardową dla spółek zależnych (zgodnie z zapisami załącznika nr 14 do Uchwały Nr 76/2010 KNF z późniejszymi zmianami).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia podstawowe dane dotyczące adekwatności kapitałowej dla Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku

	31.12.2013	31.12.2012
Fundusze podstawowe (Tier 1)	**19 769 361**	**19 028 607**
Kapitał zakładowy	262 470	262 470
Kapitał zapasowy	9 460 689	9 475 495
Kapitały rezerwowe	9 114 717	8 419 372
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 937 850	1 737 850
Niepodzielony zysk z lat ubiegłych	-	125 232
Udziały niedające kontroli	94 288	92 237
Pomniejszenia:		
Różnice kursowe z przeliczenia	1 238	-128 768
Wartości niematerialne i prawne	-626 571	-669 387
Strata z lat ubiegłych	-191 976	-183 959
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	-187 566	-1 836
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	-	-
Ujemne kwoty z tyt. korekt aktualizujących wartość wyceny aktywów	-7 727	-15 831
Zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	-88 051	-84 268
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	**179 342**	**481 438**
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	264 548	563 053
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	2 845	2 653
Pomniejszenia:		
Zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	-88 051	-84 268
Fundusze własne ogółem	**19 948 703**	**19 510 045**
Współczynnik wypłacalności	**18,77%**	**18,83%**

Fundusze własne

Bank Pekao S.A. definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności z zasadami art. 127 Ustawy Prawo Bankowe, z uwzględnieniem korekt wynikających z Uchwały Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 20 grudnia 2011 roku.

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez spółki Grupy Kapitałowej zgodnie z obowiązującym prawem. Pozycje kapitałów własnych jednostek zależnych, inne niż kapitał zakładowy w części, w jakiej jednostka dominująca jest właścicielem jednostki zależnej, dodaje się do odpowiednich pozycji kapitałów własnych jednostki dominującej. Do kapitałów własnych Grupy Kapitałowej włącza się tylko te części kapitałów własnych jednostek zależnych, które powstały po dniu nabycia udziałów lub akcji przez jednostkę dominującą. W szczególności dotyczy to zmiany kapitałów z tytułu osiągniętego zysku lub poniesionej straty oraz aktualizacji wyceny.

Poniżej omówiono poszczególne pozycje funduszy własnych wykorzystane do obliczenia współczynnika wypłacalności.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa posiadała fundusze podstawowe (Tier 1) w kwocie 19 769 361 tys złotych.

Na fundusze podstawowe składają się:

- kapitał zakładowy w kwocie 262 470 tys. złotych, dotyczy jedynie kapitału Banku Pekao S.A. jako podmiotu dominującego i wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru przedsiębiorców według wartości nominalnej,
- kapitał zapasowy tworzony jest zgodnie ze statutami Spółek z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji. W premii emisyjnej ujęte są nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej. Ponadto w pozycji tej ujęto zmianę wartości udziałów niedających kontroli wynikającą ze zwiększenia udziału podmiotu dominującego w kapitale akcyjnym Banku. Z ogólnej kwoty kapitału zapasowego w kwocie 9 460 689 tys. złotych, na premie emisyjne przypada 9 137 221 tys. złotych, a na pozostałe składniki kapitału zapasowego przypada 323 468 tys. złotych,

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- kapitały rezerwowe w kwocie 9 114 717 tys. złotych, tworzone z odpisów z zysku oraz służące celom określonym w statucie,
- fundusz ogólnego ryzyka bankowego na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej w kwocie 1 937 850 tys.złotych, tworzony z zysku po opodatkowaniu zgodnie z Ustawą Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku z późniejszymi zmianami,
- udziały niedające kontroli w kwocie 94 288 tys. złotych - dodatkowa pozycja funduszy własnych w ujęciu skonsolidowanym i stanowi część aktywów netto jednostki zależnej (w tym część zysku lub straty), które przypadają na udziały kapitałowe nie należące, bezpośrednio lub za pośrednictwem jednostek zależnych, do Banku.

Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe:

- różnice kursowe z przeliczenia - dodatkowa pozycja funduszy własnych w ujęciu skonsolidowanym, która obejmuje różnice kursowe powstałe z przeliczenia na walutę polską wyniku oddziału zagranicznego po średnim kursie ważonym ustalonym na dzień bilansowy w stosunku do średniego kursu NBP oraz różnice kursowe powstałe z wyceny aktywów netto w podmiotach zagranicznych. Na koniec grudnia 2013 roku różnice kursowe z przeliczenia stanowią wartość ujemną i wynoszą 1 238 tys. złotych,
- wartości niematerialne w kwocie 626 571 tys. złotych, w całości pomniejszają fundusze własne podstawowe zgodnie z art. 127 Ustawy Prawo Bankowe,
- strata z lat ubiegłych w kwocie 191 976 tys. złotych, pomniejsza fundusze własne podstawowe zgodnie z art. 127 Ustawy Prawo Bankowe. Strata ta jest wynikiem uwzględnienia zmiany w zasadach rachunkowości w odniesieniu do ujęcia przychodów z tytułu wynagrodzenia za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi,
- niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych i kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży zgodnie z Uchwałą Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z 20 grudnia 2011 roku z późniejszymi. zmianami pomniejszają w 100% fundusze podstawowe. Na koniec grudnia 2013 roku wyniosły minus 187 566 tys. złotych, przy czym całość dotyczyła strat na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży,
- ujemne kwoty z tytułu korekt aktualizujących wartość wyceny aktywów w kwocie minus 7 727 tys. złotych, zgodnie z § 3 ust. 1, pkt 11 Uchwały Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z 20 grudnia 2011 roku. Korekty te dotyczą ryzyka modeli wycen oraz kosztu zamknięcia pozycji i są obliczane dla pozycji na portfelu handlowym,
- zaangażowania kapitałowe w podmioty finansowe (to jest zaangażowania kapitałowe w banki krajowe, banki zagraniczne, instytucje kredytowe oraz instytucje finansowe, spełniające warunki określone w § 6 ust. 1 Uchwały Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z 20 grudnia 2011 roku) łącznie wynosiły 176 102 tys. złotych i są zaangażowaniami z tytułu posiadanych akcji lub udziałów,
- na mocy § 3 ust.1 pkt 1 oraz ust. 3 oraz § 5 Uchwały Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z 20 grudnia 2011 roku, zaangażowanie kapitałowe w podmioty finansowe ujmuje się w pomniejszeniach funduszy podstawowych w wysokości 50% ich wartości, a pozostałych 50% ich wartości ujmuje się w funduszach uzupełniających. Jeżeli jednak 50% zaangażowania kapitałowego w podmioty finansowe jest większe niż fundusze uzupełniające, to różnicę należy odjąć od funduszy własnych podstawowych. Stąd pomniejszenie funduszy własnych podstawowych z tego tytułu wynosi 88 051 tys. złotych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku fundusze uzupełniające (Tier2) wynosiły 179 342 tys. złotych.

Na fundusze uzupełniające składają się:

- niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży - stanowią przeważającą część funduszy uzupełniających Grupy Pekao S.A. Na koniec 2013 roku wynosiły 330 685 tys. złotych. Natomiast niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży wynosiły 3 556 tys. złotych. Zgodnie z § 4 ust. 2 Uchwały Nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z 20 grudnia 2011 roku niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych i kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży są ujmowane w funduszach własnych uzupełniających w wysokości 80% ich kwoty, czyli w kwocie 267 393 tys. złotych.

W pomniejszeniach funduszy uzupełniających ujęte jest pomniejszenie z tytułu zaangażowania kapitałowego w podmioty finansowe w kwocie 88 051 tys. złotych (zobacz wyjaśnienia powyżej - zaangażowania kapitałowe w podmioty finansowe).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ocena adekwatności kapitału wewnętrznego

Do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego Grupy Pekao S.A. stosowane są metody opracowane przez Bank. Bank bierze pod uwagę w tej ocenie następujące rodzaje ryzyka:

- ryzyko kredytowe (w tym ryzyko kontrahenta, ryzyko koncentracji, ryzyko kraju oraz ryzyko rezydualne),
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko rynkowe (w księdze bankowej i handlowej),
- ryzyko płynności,
- ryzyko nieruchomości własnych,
- ryzyko zmian warunków makroekonomicznych,
- ryzyko biznesowe (w tym ryzyko strategiczne),
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko reputacji,
- ryzyko modeli.

Dla każdego ryzyka uznanego za istotne, Grupa Pekao opracowuje i stosuje odpowiednie metody jego oceny i pomiaru. W Grupie Pekao stosowane są następujące sposoby oceny ryzyka:

- ocena jakościowa – stosowana w przypadku ryzyk trudno mierzalnych lub takich, dla których kapitał nie jest skutecznym środkiem pokrywania strat (ryzyko zgodności, ryzyko reputacji oraz ryzyko płynności),
- ocena poprzez oszacowanie bufora kapitałowego – stosowana w przypadku ryzyk, których nie można w łatwy sposób określić ilościowo, jednak możliwa jest łączna ocena ich wpływu (ryzyko modeli, ryzyko zmian warunków makroekonomicznych),
- ocena ilościowa – stosowana w przypadku ryzyk, które można zmierzyć za pomocą kapitału ekonomicznego (pozostałe rodzaje ryzyka).

Preferowanym sposobem pomiaru ryzyk ocenianych ilościowo oraz określania wynikających z nich potrzeb kapitałowych są modele wartości zagrożonej (VaR) oparte na założeniach wynikających z apetytu Grupy Pekao na ryzyko (poziom ufności 99,93% przy jednorocznym horyzoncie czasowym). Modele opracowywane są zgodnie z najlepszymi praktykami rynkowymi z uwzględnieniem wymogów regulacyjnych i uzupełnione o testy warunków skrajnych lub analizy scenariuszowe. Dla rodzajów ryzyka, dla których taka metodyka nie została ostatecznie opracowana i wdrożona (tj. dla ryzyka kredytowego), Grupa Pekao stosuje modele regulacyjne uzupełnione o testy warunków skrajnych, bądź uproszczone metody pomiaru. . Opracowana została spójna metodyka szacowania bufora na ryzyko makroekonomiczne oraz ryzyko modeli. Wyznaczanie bufora kapitałowego na pokrycie ryzyka makroekonomicznego dokonywane jest na podstawie analizy wpływu scenariusza spowolnienia gospodarczego na kapitał ekonomiczny.

Ryzyko modelu oceniane jest jakościowo na podstawie analizy wykorzystywanych danych, założeń, metodologii itp. Dodatkowym elementem oceny ryzyka modelu są analizy scenariuszowe pozwalające na ocenę wpływu potencjalnych nieprawidłowości w modelu na jego wyniki. Na podstawie zagregowanych wyników wyznaczany jest bufor kapitałowy na pokrycie ryzyka modelu.

Przy wyznaczaniu potrzeb kapitałowych w pierwszej kolejności wylicza się kapitał ekonomiczny oddzielnie dla każdego istotnego ryzyka zidentyfikowanego w Grupie Pekao, które można mierzyć ilościowo. W następnej kolejności wielkości kapitału ekonomicznego ustalone dla poszczególnych rodzajów ryzyka zostają zagregowane w jedną łączną kwotę kapitału ekonomicznego z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji. Kwota ta jest następnie powiększana o bufor kapitałowy na ryzyko modeli oraz makroekonomiczne. Suma kapitału ekonomicznego (uwzględniającego efekt dywersyfikacji) i bufora kapitałowego stanowi kapitał wewnętrzny Grupy Pekao.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.7 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy

Wycena do wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których dostępne są wartości rynkowe z aktywnego rynku, opiera się na rynkowych kwotowaniach danego instrumentu (mark-to-market).

Wycena do wartości godziwej pozagiełdowych instrumentów pochodnych oraz instrumentów cechujących się ograniczoną płynnością (tj. dla których wartości kwotowań rynkowych są nieosiągalne regularnie) dokonywana jest na podstawie kwotowań innych instrumentów aktywnego rynku poprzez ich replikację z wykorzystaniem szeregu technik wyceny, w tym szacowania wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych (mark-to-model).

Na 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku Grupa dokonała klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej na trzy kategorie wg ich poziomu wyceny:

- Poziom 1: wycena mark-to-market. Dotyczy wyłącznie kwotowanych papierów wartościowych,
- Poziom 2: wycena mark-to-model z parametryzacją modeli wyłącznie na podstawie kwotowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu. Dotyczy niepłynnych papierów skarbowych, komunalnych oraz Banku Centralnego, liniowych i nieliniowych instrumentów pochodnych rynków stopy procentowej (w tym transakcji terminowych na papiery wartościowe), kapitałowych, towarowych oraz wymiany walut, za wyjątkiem tych przypadków które spełniają kryteria przynależności do Poziomu 3,
- Poziom 3: wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Dotyczy ona korporacyjnych papierów wartościowych oraz liniowych i nieliniowych instrumentów pochodnych rynku stopy procentowej i wymiany walut, dla których ujęty w modelu wyceny czynnik ryzyka kredytowego (parametr nieobserwowalny) jest na poziomie istotnym.

  Wycena do wartości godziwej wykonywana jest bezpośrednio przez jednostkę w ramach Pionu Zarządzania Ryzykami niezależną od jednostek zawierających transakcje. Metodologia wyceny do wartości godziwej, w tym zmiany jej parametryzacji podlegają akceptacji przez Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka (ALCO). Adekwatność metod wyceny podlega bieżącej analizie oraz przeglądom cyklicznym w ramach zarządzania ryzykiem modeli. W ramach tej samej jednostki wykonywana jest ocena adekwatności oraz istotności czynników ryzyka w wycenie, w tym przypisania modeli wycen do odpowiedniej klasy metod zgodnie z ustalonymi zasadami klasyfikacji. Zasady klasyfikacji są uregulowane wewnętrznymi procedurami i podlegają akceptacji przez Członka Zarządu odpowiedzialnego za Pion Finansowy.

31.12.2013	POZIOM 1	POZIOM 2	POZIOM 3	RAZEM
Aktywa:	**18 121 702**	**17 081 469**	**266 293**	**35 469 464**
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	188 377	-	-	188 377
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	1 994 309	2 625	1 996 934
- Banki	-	1 728 274	-	1 728 274
- Klienci	-	266 035	2 625	268 660
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	250 186	-	250 186
- Banki	-	161 638	-	161 638
- Klienci	-	88 548	-	88 548
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	17 933 325	14 836 974	263 668	33 033 967
Zobowiązania:	**309 742**	**3 059 385**	**-**	**3 369 127**
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	309 742	-	-	309 742
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	2 051 501	-	2 051 501
- Banki	-	1 741 216	-	1 741 216
- Klienci	-	310 285	-	310 285
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	1 007 884	-	1 007 884
- Banki	-	1 007 884	-	1 007 884
- Klienci	-	-	-	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2012	POZIOM 1	POZIOM 2	POZIOM 3	RAZEM
Aktywa:	**15 897 698**	**12 313 287**	**1 294 204**	**29 505 189**
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	293 566	-	306 977	600 543
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	2 624 737	24 360	2 649 097
- Banki	-	2 254 460	20 354	2 274 814
- Klienci	-	370 277	4 006	374 283
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	367 890	-	367 890
- Banki	-	187 847	-	187 847
- Klienci	-	180 043	-	180 043
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	15 604 132	9 320 660	962 867	25 887 659
Zobowiązania:	**246 578**	**3 823 219**	**24 360**	**4 094 157**
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	246 578	-	-	246 578
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	2 596 438	24 360	2 620 798
- Banki	-	2 410 168	1 050	2 411 218
- Klienci	-	186 270	23 310	209 580
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	1 226 781	-	1 226 781
- Banki	-	1 226 781	-	1 226 781
- Klienci	-	-	-	-

Zmiana stanu wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których Grupa stosuje wycenę do wartości godziwej na Poziomie 3

2013	AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	AKTYWA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH
Stan na początek okresu	**306 977**	**24 360**	**962 867**	**24 360**
Zwiększenia, w tym:	17 652 369	12 905	11 541	-
Reklasyfikacja	-	12 905	-	-
Zakup	17 652 369	-	-	-
Przychód z instrumentów finansowych	-	-	11 541	-
ujęty w rachunku zysków i strat	-	-	11 540	-
ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	1	-
Zmniejszenia, w tym:	-17 959 346	-34 640	-710 740	-24 360
Reklasyfikacja	-	-24 360	-699 084	-24 360
Rozliczenie / wykup	-970 080	-7 621	-11 656	-
Sprzedaż	-16 989 266	-	-	-
Strata z instrumentów finansowych	-	-2 659	-	-
ujęta w rachunku zysków i strat	-	-2 659	-	-
Stan na koniec okresu	**-**	**2 625**	**263 668**	**-**
Niezrealizowany wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na koniec okresu, ujęty w :	**-**	**-528**	**351**	**-**
Rachunku zysków i strat w pozycji:	-	-528	350	-
wynik z tytułu odsetek	-	-	350	-
wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	-	-528	-	-
Innych składnikach całkowitych dochodów	-	-	1	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana stanu wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których Grupa stosuje wycenę do wartości godziwej na Poziomie 3

2012	AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	AKTYWA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH
Stan na początek okresu	**247 897**	**26 095**	**717 431**	**26 095**
Zwiększenia, w tym:	21 259 293	24 674	390 389	35 518
Zakup	21 254 306	-	250 513	-
Transakcje pochodne zawarte w 2012 roku	-	11 592	-	24 331
Przychód z instrumentów finansowych	4 987	13 082	139 876	11 187
ujęty w rachunku zysków i strat	4 987	13 082	50 524	11 187
ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	89 352	-
Zmniejszenia, w tym:	-21 200 213	-26 409	-143 953	-37 253
Rozliczenie / wykup	-1 021 666	-15 894	-142 614	-24 325
Sprzedaż	-20 178 547	-	-1 339	-
Strata z instrumentów finansowych	-	-10 515	-	-12 928
ujęta w rachunku zysków i strat	-	-10 515	-	-12 928
Stan na koniec okresu	**306 977**	**24 360**	**963 867**	**24 360**
Niezrealizowany wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na koniec okresu, ujęty w:	**7 790**	**-1 461**	**135 507**	**1 863**
Rachunku zysków i strat w pozycji:	7 790	-1 461	99 139	1 863
wynik z tytułu odsetek	6 495	-	46 141	-
wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	1 295	-1 461	13	1 863
wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	-	52 985	-
Innych składnikach całkowitych dochodów	-	-	36 368	-

Przeniesienia instrumentów pomiędzy Poziomem 1 a Poziomem 2 występują na podstawie dostępności kwotowania z aktywnego rynku w/g stanu na koniec okresu sprawozdawczego.

Przeniesienie z Poziomu 2 do Poziomu 3 następuje w sytuacji zamiany w wycenie czynnika obserwowalnego na nieobserwowalny lub zastosowania do wyceny nowego nieobserwowalnego czynnika ryzyka, która jednocześnie skutkuje istotnym wpływem na wycenę instrumentu. Przeniesienie z Poziomu 3 do Poziomu 2 następuje w sytuacji zamiany w wycenie czynnika nieobserwowalnego na obserwowalny lub gdy wpływ czynnika nieobserwowalnego na wycenę instrumentu przestaje być istotny. Przeniesienia pomiędzy poziomami wyceny następują w dacie i według stanu na koniec okresu sprawozdawczego.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku nie nastąpiły przeniesienia instrumentów pomiędzy Poziomem 1 a Poziomem 2 wyceny do wartości godziwej.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku nastąpiło przeniesienie liniowych instrumentów pochodnych rynku stopy procentowej z Poziomu 2 do Poziomu 3 wyceny do wartości godziwej. Dla przeniesionych instrumentów uwzględniany w technice wyceny wpływ ryzyka kredytowego (czynnik nieobserwowalny) stał się istotny na koniec okresu sprawozdawczego.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku nastąpiło przeniesienie instrumentów pochodnych rynku kapitałowego i towarowego oraz obligacji komunalnych z Poziomu 3 do Poziomu 2 wyceny do wartości godziwej. Dla przeniesionych instrumentów używane w technice wyceny czynniki nieobserwowalne zostały zastąpione przez czynniki obserwowalne.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wpływ parametrów estymowanych na wycenę do wartości godziwej instrumentów finansowych dla których Grupa stosuje wycenę do wartości godziwej na Poziomie 3 na dzień 31 grudnia 2013 roku jest następujący:

AKTYWO/ ZOBOWIĄZANIE FINANSOWE	WARTOŚĆ GODZIWA	TECHNIKA WYCENY	CZYNNIK NIEOBSERWOWALNY	ZAKRES ALTERNATYWNY CZYNNIKÓW (ŚREDNIA WAŻONA)	WPŁYW NA WARTOŚĆ GODZIWĄ	
					SCENARIUSZA POZYTYWNEGO	SCENARIUSZA NEGATYWNEGO
Instrumenty pochodne stopy procentowej	3 624	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	PD	18%-32%	158	-30
		Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	LGD	39%-49%	36	-36
Korporacyjne papiery wartościowe	252 225	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	Spread kredytowy	0,5%-1,3%	4 620	-

Instrumenty finansowe nie wyceniane w wartości godziwej w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy

W Grupie znajdują się instrumenty finansowe, które w sprawozdaniu nie są prezentowane w wartości godziwej. Wartość godziwa stanowi kwotę, za jaką w normalnych warunkach rynkowych składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie przeniesione pomiędzy uczestnikami rynku na dzień sprawozdania.

Na 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku Grupa dokonała klasyfikacji szacunków wartości godziwej dla instrumentów nie wycenianych w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na następujących poziomach:

- Poziom 1: wycena mark-to-market. Dotyczy skarbowych papierów wartościowych kwotowanych na płynnym rynku,
- Poziom 2: wycena mark-to-model z parametryzacją modeli na podstawie kwotowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu. Dotyczy lokat międzybankowych, dłużnych papierów wartościowych własnej emisji, niepłynnych skarbowych papierów wartościowych, komunalnych oraz Banku Centralnego,
- Poziom 3: wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Dotyczy ona korporacyjnych papierów wartościowych, oraz kredytów i depozytów, dla których ujęty w modelu wyceny czynnik ryzyka kredytowego (parametr nieobserwowalny) jest na poziomie istotnym.

W przypadku pewnych grup instrumentów finansowych, utrzymywanych według wartości wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości, przyjęto, że wartość godziwa jest zgodna z wartością bilansową. Dotyczy to w szczególności środków pieniężnych oraz pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych.

Dla kredytów kwotowane wartości rynkowe są nieosiągalne, stąd prezentowane wartości godziwe są ogólnie szacowane przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę na ryzyko kredytowe oraz bieżącą marżę ze sprzedaży (z uwzględnieniem dochodów z prowizji) dla danej grupy produktowej kredytu. Marża wyznaczana jest na podstawie kredytów udzielonych w ostatnim kwartale w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. Dla celów szacowania wartości godziwej kredytów walutowych wykorzystywana jest marża dla kredytów w PLN skorygowana o kwotowania transakcji basis-swap. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej jako iż średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku kredytów nieposiadających harmonogramu spłat (kredyty w rachunku bieżącym, overdrafty oraz karty kredytowe) przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest wartości bilansowej.

Dla zaangażowań kapitałowych Grupy, dla których nie są dostępne ceny pochodzące z aktywnego rynku, a wartości rynkowe są nieosiągalne, Grupa nie szacuje wartości godziwej. W skład takich zaangażowań wchodzą spółki związane z sektorem finansowym, gdzie uczestnictwo kapitałowe jest związane z korzystaniem z infrastruktury finansowo-bankowej, obsługą kart płatniczych oraz spółki objęte w ramach restrukturyzacji długów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dla depozytów kwotowane wartości rynkowe są nieosiągalne, stąd prezentowane wartości godziwe są ogólnie szacowane przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment przyjęcia depozytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa depozytów terminowych jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę ze sprzedaży. Marża wyznaczana jest na podstawie depozytów przyjętych w ostatnim kwartale w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. W przypadku depozytów krótkoterminowych (depozytów bieżących, overnight oraz w rachunku oszczędnościowym) za wartość godziwą przyjęto wartość bilansową.
Wartość godziwa depozytów i kredytów, za wyjątkiem kredytów hipotecznych udzielonych w walutach PLN i CHF objętych modelem przedpłat, została wyznaczona w oparciu o ich kontraktowe przepływy.
Wycena mark-to-model instrumentów dłużnych własnej emisji opiera się na metodzie dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. Przepływy zmienne są estymowane na podstawie stawek odpowiednich rynków (zależnie od specyfikacji w emisji). Do dyskontowania ustalonych przepływów jak również implikowanych przepływów pieniężnych wykorzystywane są stawki międzybankowego rynku pieniężnego.

31.12.2013	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	W TYM:		
			POZIOM 1	POZIOM 2	POZIOM 3
Aktywa					
Kasa, należności od Banku Centralnego	4 191 229	4 191 229	-	-	4 191 229
Należności od banków	7 547 785	7 548 960	-	4 466 311	3 082 649
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	101 012 745	100 116 126	-	7 914 160	92 201 966
Należności z tytułu leasingu finansowego	2 931 248	3 031 583	-	-	3 031 583
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	1 961 770	1 984 030	1 146 271	837 759	-
Aktywa razem	**117 644 777**	**116 871 928**	**1 146 271**	**13 218 230**	**102 507 427**
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	985	985	-	-	985
Zobowiązania wobec innych banków	6 417 657	6 471 531	-	2 761 626	3 709 905
Zobowiązania wobec klientów	119 796 706	119 429 152	-	3 667 699	115 761 453
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	3 063 737	3 070 638	-	3 070 638	-
Zobowiązania razem	**129 279 085**	**128 972 306**	**-**	**9 499 963**	**119 472 343**

(*)w tym weksle uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym.

31.12.2012	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	W TYM:		
			POZIOM 1	POZIOM 2	POZIOM 3
Aktywa					
Kasa, należności od Banku Centralnego	9 207 285	9 207 285	-	-	9 207 285
Należności od banków	4 053 848	4 054 284	-	745 515	3 308 769
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	94 840 750	93 731 736	-	2 694 327	91 037 409
Należności z tytułu leasingu finansowego	2 717 931	2 717 931	-	-	2 717 931
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	2 847 783	2 896 977	2 222 184	674 793	-
Aktywa razem	**113 667 597**	**112 608 213**	**2 222 184**	**4 114 635**	**106 271 394**
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	-	-	-	-
Zobowiązania wobec innych banków	7 782 672	7 852 462	-	3 318 897	4 533 565
Zobowiązania wobec klientów	107 992 608	107 998 069	-	5 104 425	102 893 644
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 758 736	4 773 372	-	4 773 372	-
Zobowiązania razem	**120 534 016**	**120 623 903**	**-**	**13 196 694**	**107 427 209**

(*)w tym weksle uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

6. Działalność powiernicza

Usługi powiernicze świadczone są na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego. Klientami Banku są krajowe i zagraniczne instytucje finansowe, banki oferujące usługi powiernicze i inwestycyjne, firmy ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne oraz emerytalne, a także instytucje niefinansowe. Bank świadczy usługi polegające między innymi na rozliczaniu transakcji zawieranych na rynkach krajowych i zagranicznych, przechowywaniu aktywów klientów, prowadzeniu rachunków papierów wartościowych oraz rachunków pieniężnych, wycenie aktywów, obsłudze płatności dywidend i odsetek oraz pełni funkcję depozytariusza dla funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

W 2013 roku Bank pozyskał nowych klientów z segmentu funduszy inwestycyjnych, firm ubezpieczeniowych oraz zagranicznych banków. Bank utrzymał pozycję lidera obsługując ponad 50% programów w zakresie obsługi kwitów depozytowych.

Na dzień 31.grudnia 2013 roku Bank prowadził 4 865 rachunków papierów wartościowych (na dzień 31.grudnia 2012 roku 4 666 rachunków).

7. Działalność maklerska

Grupa Banku Pekao S.A. zapewnia szeroki dostęp do usług i produktów rynku kapitałowego w ramach oferty świadczonej przez wydzieloną jednostkę organizacyjną Banku - Dom Maklerski Pekao (DM) oraz za pośrednictwem Centralnego Domu Maklerskiego Pekao S.A. (CDM), będącego spółką zależną Banku Pekao S.A.

Dom Maklerski Pekao jest specjalistyczną jednostką organizacyjną Banku, dedykowaną do sprzedaży produktów rynku kapitałowego. Zadaniem jednostki jest dostarczanie najwyższej jakości usług maklerskich. Kompleksowa oferta gwarantuje inwestorom, w szczególności z grona klientów indywidualnych Banku Pekao S.A. możliwość inwestowania na rynku akcji, derywatów (finansowe kontrakty terminowe i opcje), obligacji, a także rynku niepublicznym. Podmiot pośredniczy także w obsłudze sprzedaży Strukturyzowanych Certyfikatów Depozytowych emitowanych przez Bank Pekao S.A., zapewnia możliwość inwestycji w instrumenty oferowane w ramach ofert publicznych, a także dostęp do rynków zagranicznych. Obsługa klientów prowadzona jest za pośrednictwem ponad 621 Punktów Usług Maklerskich zlokalizowanych w oddziałach Banku na terenie całego kraju oraz zdalnych kanałów obsługi Pekao24Makler (Internet, Serwis mobilny, Telefon) w pełni zintegrowanych z serwisem Pekao24 Bankowości Elektronicznej Banku Pekao S.A.

Centralny Dom Maklerski Pekao S.A. jest jednym z największych i najdłużej działającym domem maklerskim na polskim rynku kapitałowym. Zadaniem CDM jest kompleksowa obsługa rachunków inwestycyjnych oraz rachunków instrumentów finansowych. Oferta umożliwia inwestowanie w wiele produktów finansowych w tym m.in. akcje, obligacje skarbowe i korporacyjne, certyfikaty, fundusze (w tym fundusze ETF) oraz produkty strukturyzowane. CDM oferuje także możliwość inwestowania na rynku instrumentów pochodnych a także na rynkach zagranicznych oraz rynku niepublicznym. Obsługa klientów prowadzona jest za pośrednictwem 61 Punktów Obsługi Klienta CDM zlokalizowanych głównie w oddziałach Banku Pekao S.A. na terenie całego kraju oraz zdalnych kanałów obsługi CDM24 (CDMInternet, TeleCDM, CDM Mobile) w pełni zintegrowanych z serwisem Pekao24 Bankowości Elektronicznej Banku Pekao S.A.

Ścisła współpraca pomiędzy Domem Maklerskim Pekao i CDM przy realizacji przedsięwzięć przeprowadzanych na rynku pierwotnym oraz na innych płaszczyznach aktywności rynkowej obu podmiotów zapewnia profesjonalną i kompleksową obsługę maklerską.

Zarówno CDM jak i Dom Maklerski Pekao są członkami Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie oraz bezpośrednimi uczestnikami Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych.

Obydwa podmioty maklerskie przestrzegają zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Domów Maklerskich gwarantując kompleksową obsługę z zachowaniem najwyższych standardów i norm etycznych.

Członkowie kierownictwa obydwu jednostek zasiadają w Radzie Izby Domów Maklerskich, a Dyrektor DM Pekao jest jej wiceprzewodniczącym. Obie jednostki DM i CDM biorą czynny udział w pracach nad rozwojem rynku kapitałowego w Polsce.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Instrumenty finansowe klientów, zapisane na rachunkach maklerskich bądź przechowywanych w formie dokumentu

	31.12.2013		31.12.2012	
	ILOŚCIOWO (W SZTUKACH)	WARTOŚCIOWO	ILOŚCIOWO (W SZTUKACH)	WARTOŚCIOWO
INSTRUMENTY FINANSOWE KLIENTÓW				
Zapisane na rachunkach papierów wartościowych	6 176 866 746	23 970 699	5 324 816 370	20 910 814
Instrumenty kapitałowe i prawa do nich	6 157 981 756	22 330 882	5 287 903 484	19 793 204
Instrumenty dłużne i prawa do nich	18 884 990	1 639 817	36 912 886	1 117 610
Przechowywane w formie dokumentu	1 836 411	16 441 579	6 652 930 844	19 923 341
Instrumenty kapitałowe i prawa do nich	1 836 411	16 441 579	6 652 930 844	19 923 341

Informacja o środkach pieniężnych klientów na rachunkach maklerskich

	31.12.2013	31.12.2012
Zdeponowane na rachunkach pieniężnych w biurze maklerskim oraz wpłacone na poczet nabycia papierów wartościowych w pierwszej ofercie publicznej lub publicznym obrocie pierwotnym	814 281	993 342
Pozostałe środki pieniężne klientów	41 944	46 604
Razem	**856 225**	**1 039 946**

Rozrachunki z bankami prowadzącymi działalność maklerską, domami maklerskimi i towarowymi domami maklerskimi

	31.12.2013	31.12.2012
Należności z tytułu zawartych transakcji, w tym:	40 895	89 203
na rynku giełdowym	40 162	88 703
na alternatywnym systemie obrotu	733	500
Razem należności	**40 895**	**89 203**
Zobowiązania z tytułu zawartych transakcji, w tym:	39 307	50 490
na rynku giełdowym	38 068	49 571
na alternatywnym systemie obrotu	1 239	919
Razem zobowiązania	**39 307**	**50 490**

Rozrachunki z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych, KDPW_CCP i giełdowymi izbami rozrachunkowymi

	31.12.2013	31.12.2012
Należności z funduszu rozliczeniowego	2 304	2 577
Należności z tytułu depozytów zabezpieczających	20 069	21 463
Pozostałe należności	184	360
Razem należności	**22 557**	**24 400**
Zobowiązania wobec funduszu rozliczeniowego	4	-
Zobowiązania z tytułu depozytów zabezpieczających	-	33
Pozostałe zobowiązania	506	464
Razem zobowiązania	**510**	**497**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Pozycje dotyczące udziału w systemie rekompensat zarządzanym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych (KDPW)

	31.12.2013	31.12.2012
Należności z funduszu rekompensat	8 578	8 515
Rozliczenia międzyokresowe – opłaty za zarządzanie systemem	951	930
Rozliczenia międzyokresowe – pożytki z systemu	-9 529	-9 445
Razem pozycje bilansowe dotyczące udziału w systemie rekompensat netto	**-**	**-**

Rozrachunki z podmiotami prowadzącymi regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe

	31.12.2013	31.12.2012
Zobowiązania wobec Giełdy Papierów Wartościowych S.A.	620	783
Razem zobowiązania	**620**	**783**

8. Informacje dotyczące segmentów działalności

Prezentacja informacji według segmentów branżowych oparta jest o stosowany model zarządczy, w którym głównym kryterium podziału sprawozdawczości Grupy na segmenty jest klasyfikacja klienta w zależności od jego profilu i modelu obsługi.

Model zarządczy w obszarze budżetowania i monitorowania wyników segmentów obejmuje wszystkie składowe rachunku zysków i strat do poziomu zysku brutto. Oznacza to, że poszczególnym segmentom przypisane są zarówno dochody uzyskane w ramach działalności tego segmentu, jak również koszty operacyjne związane z tą działalnością (zarówno koszty bezpośrednie, jak i koszty alokowane, zgodnie z przyjętym modelem alokacji), a także pozostałe składowe rachunku zysków i strat.

Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych, przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych. Przepływy środków pomiędzy segmentami Banku zajmującymi się obsługą klientów detalicznych, klientów bankowości prywatnej, bankowością korporacyjną i inwestycyjną a obszarem Zarządzania Aktywami i Pasywami i pozostałe, wyceniane są w oparciu o ceny rynkowe dla danej waluty oraz termin wymagalności / zapadalności z uwzględnieniem marż płynnościowych.

Segmenty branżowe
Segmentacja Grupy obejmuje następujące obszary:

- Bankowości Detalicznej - pełny zakres działalności bankowej dotyczący obsługi klientów indywidualnych (z wyłączeniem klientów z obszaru Bankowości Prywatnej), małych i mikro firm o obrotach rocznych do 10 mln złotych oraz wyniki spółek Grupy, konsolidowanych metodą pełną i udziały w zyskach spółek konsolidowanych metodą praw własności przypisanych do działalności detalicznej,
- Bankowości Prywatnej - pełny zakres działalności bankowej dotyczący obsługi najbardziej zamożnych klientów indywidualnych,
- Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej - pełny zakres działalności bankowej dotyczący obsługi firm średnich i dużych, zaangażowanie Banku na rynku międzybankowym, w dłużne papiery wartościowe i inne instrumenty a także wyniki spółek Grupy konsolidowanych metodą pełną przypisanych do działalności korporacyjnej i inwestycyjnej,
- Zarządzania Aktywami i Pasywami i pozostałe – obejmuje nadzór i monitoring przepływów środków finansowych, pozostałe obszary zarządzane centralnie, wyniki spółek konsolidowanych metodą pełną i udziały w zyskach spółek wycenianych metodą praw własności, które nie są przypisane innym segmentom.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według segmentów branżowych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku

	BANKOWOŚĆ DETALICZNA	BANKOWOŚĆ PRYWATNA	BANKOWOŚĆ KORPORACYJNA I INWESTYCYJNA		ZARZĄDZANIE AKTYWAMI I PASYWAMI ORAZ POZOSTAŁE (*)	RAZEM
			DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA	DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA		
Wynik z tytułu odsetek	**2 872 057**	**42 162**	**1 316 769**	**61 674**	**279 081**	**4 571 743**
Wynik pozaodsetkowy	**1 918 101**	**35 559**	**1 115 709**	**10 032**	**-85 803**	**2 993 598**
Dochody z działalności operacyjnej	**4 790 158**	**77 721**	**2 432 478**	**71 706**	**193 278**	**7 565 341**
Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	-1 104 951	-17 563	-270 903	-21 145	-466 613	-1 881 175
Pozostałe koszty administracyjne	-1 429 078	-26 293	-401 557	-21 314	622 377	-1 255 865
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	-159 714	-1 188	-23 450	-2 696	-159 310	-346 358
Koszty działalności operacyjnej	**-2 693 743**	**-45 044**	**-695 910**	**-45 155**	**-3 546**	**-3 483 398**
Zysk operacyjny	**2 096 415**	**32 677**	**1 736 568**	**26 551**	**189 732**	**4 081 943**
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	-500	-1 608	14 586	-	1 183	13 661
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i rezerw na zobowiązania pozabilansowe	-249 801	2 184	-393 017	-5 215	-17 801	-663 650
Zysk z działalności inwestycyjnej	2 116	-	-452	-	20 612	22 276
Zysk brutto	**1 848 230**	**33 253**	**1 357 685**	**21 336**	**193 726**	**3 454 230**
Podatek dochodowy (działalność kontynuowana)						-655 386
Podatek dochodowy (działalność zaniechana)				-3 854		-3 854
Zysk netto (działalność kontynuowana)						**2 777 508**
Zysk netto (działalność zaniechana)				**17 482**		**17 482**
Przypadający na akcjonariuszy Banku						2 784 779
Przypadający na udziały niedające kontroli						10 211
Aktywa alokowane	50 298 345	356 724	101 018 554	-	-2 495 562	149 178 061
Aktywa niealokowane						9 343 651
Aktywa ogółem						**158 521 712**
Pasywa alokowane	58 702 143	6 623 361	69 611 596	-	-4 169 831	130 767 269
Pasywa niealokowane						27 754 443
Pasywa ogółem						**158 521 712**

(*) z uwzględnieniem rozrachunków wewnątrz Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według segmentów branżowych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku

	BANKOWOŚĆ DETALICZNA	BANKOWOŚĆ PRYWATNA	BANKOWOŚĆ KORPORACYJNA I INWESTYCYJNA		ZARZĄDZANIE AKTYWAMI I PASYWAMI ORAZ POZOSTAŁE (*)	RAZEM
			DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA	DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA		
Wynik z tytułu odsetek	**2 701 349**	**44 009**	**1 442 496**	**127 089**	**674 253**	**4 989 196**
Wynik pozaodsetkowy	**1 873 790**	**27 697**	**1 116 718**	**35 853**	**-90 423**	**2 963 635**
Dochody z działalności operacyjnej	**4 575 139**	**71 706**	**2 559 214**	**162 942**	**583 830**	**7 952 831**
Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	-1 106 601	-17 731	-262 930	-39 829	-482 906	-1 909 997
Pozostałe koszty administracyjne	-1 472 105	-26 657	-424 014	-37 780	613 811	-1 346 745
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	-167 466	-1 112	-23 939	-6 460	-169 861	-368 838
Koszty działalności operacyjnej	**-2 746 172**	**-45 500**	**-710 883**	**-84 069**	**-38 956**	**-3 625 580**
Zysk operacyjny	**1 828 967**	**26 206**	**1 848 331**	**78 873**	**544 874**	**4 327 251**
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	525	-2 956	-17 697	-	4 801	-15 327
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i rezerw na zobowiązania pozabilansowe	-112 360	-5 820	-499 036	-33 980	-18 258	-669 454
Zysk z działalności inwestycyjnej	-326	-	227	-	21 963	21 864
Zysk brutto	**1 716 806**	**17 430**	**1 331 825**	**44 893**	**553 380**	**3 664 334**
Podatek dochodowy (działalność kontynuowana)						-703 694
Podatek dochodowy (działalność zaniechana)				-8 288		-8 288
Zysk netto (działalność kontynuowana)						**2 915 747**
Zysk netto (działalność zaniechana)				**36 605**		**36 605**
Przypadający na akcjonariuszy Banku						2 942 801
Przypadający na udziały niedające kontroli						9 551
Aktywa alokowane	46 207 252	503 928	90 690 473	2 256 730	575 651	140 234 034
Aktywa niealokowane						10 520 666
Aktywa ogółem						**150 754 700**
Pasywa alokowane	56 025 897	6 172 629	64 995 028	1 791 842	-5 625 511	123 359 885
Pasywa niealokowane						27 394 815
Pasywa ogółem						**150 754 700**

(*) z uwzględnieniem rozrachunków wewnątrz Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Uzgodnienie dochodów działalności operacyjnej segmentów sprawozdawczych

	2013	2012
Dochody działalności operacyjnej segmentów sprawozdawczych ogółem	**7 565 341**	**7 952 831**
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych ujmowanych metodą praw własności	-59 425	-53 263
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	-103 422	-94 393
Refundacja kosztów administracyjnych	5 441	6 215
Dochody działalności operacyjnej	**7 407 935**	**7 811 390**

Segmenty geograficzne

Grupa Kapitałowa Banku Pekao S.A. koncentruje swoją działalność na rynku krajowym.

W dniu 16 lipca 2013 r. Bank sprzedał 100% akcji w PJSC UniCredit Bank na rzecz UniCredit S.p.A.

Poniższa tabela prezentuje informacje o działalności operacyjnej Grupy według segmentów geograficznych:

	POLSKA	UKRAINA (DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA)	RAZEM
2013			
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Banku	2 767 297	17 482	2 784 779
Aktywa segmentu	158 521 712	-	158 521 712
2012			
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Banku	2 906 196	36 605	2 942 801
Aktywa segmentu	148 497 970	2 256 730	150 754 700

9. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek

	2013	2012
Z tytułu kredytów i pożyczek oraz pozostałych należności od klientów	5 508 750	6 822 828
Z tytułu lokat w innych bankach	185 116	278 963
Z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	93 832	161 693
Z tytułu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych	974 642	1 129 711
Z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	11 950	44 617
Razem	**6 774 290**	**8 437 812**

Przychody odsetkowe za 2013 rok zawierają kwotę przychodów związaną z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano utratę wartości, w wysokości 351 885 tys. złotych (w 2012 roku 347 515 tys. złotych).

Całkowita kwota przychodów odsetkowych za 2013 rok, obliczona według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, których nie wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosła 4 161 426 tys. złotych (w 2012 roku 4 869 940 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Koszty z tytułu odsetek

	2013	2012
Z tytułu depozytów klientów	-1 917 343	-2 995 901
Z tytułu depozytów innych banków	-42 284	-52 394
Z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	-102 411	-168 677
Z tytułu zaciągniętych kredytów	-56 756	-107 201
Z tytułu dłużnych papierów wartościowych	-149 934	-186 465
Razem	**-2 268 728**	**-3 510 638**

Kwota kosztów odsetkowych za 2013 rok, obliczona według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, których nie wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosła 1 939 446 tys. złotych (w 2012 roku 3 119 201 tys. złotych).

10. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat

	2013	2012
Z tytułu obsługi rachunków bankowych, zleceń płatniczych oraz operacji gotówkowych	711 471	798 649
Z tytułu kart płatniczych	895 197	901 056
Z tytułu kredytów i pożyczek	377 706	401 402
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów inwestycyjnych	296 950	238 745
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	115 666	120 897
Z działalności powierniczej	55 913	52 687
Z tytułu obsługi funduszy emerytalnych i inwestycyjnych	65 508	61 205
Z tytułu gwarancji, akredytyw i podobnych operacji	51 926	50 091
Pozostałe	84 725	38 460
Razem	**2 655 062**	**2 663 192**

Koszty z tytułu prowizji i opłat

	2013	2012
Z tytułu kart płatniczych	-441 720	-463 173
Z tytułu przelewów i przekazów	-21 064	-26 724
Z tytułu operacji papierami wartościowymi i pochodnymi instrumentami finansowymi	-17 843	-18 071
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	-4 838	-3 730
Z działalności powierniczej	-8 790	-8 183
Z tytułu zarządzania funduszami emerytalnymi	-2 149	-1 753
Z tytułu usług pośrednictwa	-2 117	-1 525
Pozostałe	-13 697	-18 160
Razem	**-512 218**	**-541 319**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

11. Przychody z tytułu dywidend

	2013	2012
Od emitentów papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	6 756	8 759
Razem	**6 756**	**8 759**

12. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu

	2013	2012
Wynik z wymiany	402 864	480 940
Wynik z instrumentów pochodnych	50 488	8 803
Wynik z papierów wartościowych	11 705	20 393
Razem	**465 057**	**510 136**

Całkowita kwota zmiany wartości godziwych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ustalonych z wykorzystaniem technik wyceny (w przypadku braku publikowanych notowań ustalonych na aktywnym rynku) w 2013 roku wyniosła 58 113 tys. złotych (odpowiednio w 2012 roku 16 349 tys. złotych).

13. Zyski (straty) na sprzedaży

Zrealizowane zyski

	2013	2012
Kredyty i inne należności finansowe	63	975
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty dłużne	308 019	278 513
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty kapitałowe	-	2
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	899	283
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	444	381
Razem	**309 425**	**280 154**

Zrealizowane straty

	2013	2012
Kredyty i inne należności finansowe	-130	-217
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty dłużne	-563	-54
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-3 593	-684
Razem	**-4 286**	**-955**

Zrealizowany zysk netto	**305 139**	**279 199**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesiona w 2013 roku bezpośrednio na kapitał własny wyniosła 251 166 tys. złotych (zniżka), w 2012 roku 1 040 006 tys. złotych (zwyżka).

Zmiana wartości godziwej aktywów finansowych odniesiona w 2013 roku z kapitałów własnych na wynik finansowy wyniosła 307 456 tys. złotych (zysk), w 2012 roku 278 459 tys. złotych (zysk).

14. Ogólne koszty administracyjne

Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze

	2013	2012
Wynagrodzenia	-1 582 356	-1 602 882
Ubezpieczenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	-293 502	-294 847
Koszty płatności w formie akcji własnych	-5 317	-12 268
Razem	**-1 881 175**	**-1 909 997**

Pozostałe koszty administracyjne

	2013	2012
Koszty rzeczowe	-1 098 678	-1 192 695
Podatki i opłaty	-40 060	-41 016
Składki i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	-106 962	-96 273
Składki na pokrycie kosztów nadzoru nad bankami (KNF)	-15 606	-22 976
Razem	**-1 261 306**	**-1 352 960**

Razem ogólne koszty administracyjne	**-3 142 481**	**-3 262 957**

15. Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych

	2013	2012
Rzeczowe aktywa trwałe	-200 241	-222 020
Nieruchomości inwestycyjne	-2 141	-4 326
Wartości niematerialne	-143 976	-142 492
Razem	**-346 358**	**-368 838**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

16. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto

Pozostałe przychody operacyjne

	2013	2012
Czynsze i wynajem	26 683	31 532
Przychody uboczne	34 774	20 300
Opłaty związane z ubezpieczeniem kredytów	29 715	31 343
Odzyskane koszty windykacji	25 222	24 343
Zwroty, nadpłaty	16 927	17 036
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny (w tym odszkodowania z tytułu zniszczenia/utraty rzeczowych aktywów trwałych)	13 464	11 006
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i usług	11 638	17 134
Przychody operacyjne związane z działalnością leasingową	4 916	4 801
Refundacja kosztów administracyjnych	5 441	6 215
Przychody z tytułu umorzonych zobowiązań	3 099	7 867
Rozwiązanie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności spornych i innych aktywów	1 093	1 968
Zysk na sprzedaży środków leasingowych na rzecz osób trzecich oraz na sprzedaży pozostałych aktywów	222	4 071
Pozostałe	9 433	8 918
Razem	**182 627**	**186 534**

Pozostałe koszty operacyjne

	2013	2012
Koszty operacyjne związane z działalnością leasingową	-5 728	-11 182
Koszty z tytułu ubezpieczenia kredytów	-27 817	-27 164
Koszty z tytułu zwrotów i niedoborów	-10 052	-8 243
Koszty uboczne	-9 920	-11 606
Koszty ze sprzedaży produktów, towarów i usług	-4 271	-9 716
Koszty z tytułu reklamacji klientów	-3 016	-2 123
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności spornych i innych aktywów	-3 096	-2 723
Koszty związane z dochodzeniem należności i roszczeń spornych	-2 994	-3 348
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	-1 601	-1 014
Strata na sprzedaży środków leasingowych na rzecz osób trzecich oraz na sprzedaży pozostałych aktywów	-83	-321
Pozostałe	-10 627	-14 701
Razem	**-79 205**	**-92 141**

Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	**103 422**	**94 393**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

17. Utrata wartości

2013	STAN NA POCZĄTEK OKRESU	ZWIĘKSZENIA		ZMNIEJSZENIA			STAN NA KONIEC OKRESU	WPŁYW NA WYNIK OKRESU BIEŻĄCEGO(**)
		UTWORZENIE ODPISÓW	INNE (*)	SPISANIA AKTYWÓW Z BILANSU	ROZWIĄZANIE ODPISÓW	INNE (*)		
Utrata wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych								
Należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	70 132	3	750	-	-44 245	-919	25 721	44 242
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	4 665 033	1 393 832	93 467	-325 479	-702 937	-95 739	5 028 177	-690 895
Należności z tytułu leasingu finansowego	192 685	35 480	-	-28 719	-23 533	-802	175 111	-11 947
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	123	-	-	-	-	-	123	-
Zobowiązania pozabilansowe	106 406	74 688	-	-	-67 152	-10	113 932	-7 536
Razem aktywa finansowe oraz zobowiązania pozabilansowe	**5 034 379**	**1 504 003**	**94 217**	**-354 198**	**-837 867**	**-97 470**	**5 343 064**	**-666 136**
Utrata wartości pozostałych aktywów								
Inwestycji w jednostki stowarzyszone	60	-	-	-	-	-	60	-
Wartości niematerialnych	11 399	-	-	-438	-	-	10 961	-
Rzeczowych aktywów trwałych	7 638	1 583	-	-2 388	-3	-	6 830	-1 580
Nieruchomości inwestycyjnych	2 154	926	-	-	-	-	3 080	-926
Pozostałych	73 897	3 096	887	-652	-271	-11 413	65 544	-2 825
Razem utrata wartości pozostałych aktywów	**95 148**	**5 605**	**887**	**-3 478**	**-274**	**-11 413**	**86 475**	**-5 331**
Razem	**5 129 527**	**1 509 608**	**95 104**	**-357 676**	**-838 141**	**-108 883**	**5 429 539**	**-671 467**

(*) W tym różnice kursowe oraz przeniesienia między pozycjami.

(**) Pozycja rachunku zysków i strat "Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe" zawiera odpis netto z tytułu utraty wartości w wysokości -666 136 tys. zł, odpis netto z tytułu utraty wartości dotyczący działalności zaniechanej w wysokości -5 215 tys. zł oraz przychody odzyskanych należności nieściągalnych netto w wysokości 7 701 tys. zł co stanowi łączną kwotę -663 650 tys. zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2012	STAN NA POCZĄTEK OKRESU	ZWIĘKSZENIA		ZMNIEJSZENIA			STAN NA KONIEC OKRESU	WPŁYW NA WYNIK OKRESU BIEŻĄCEGO(**)
		UTWORZENIE ODPISÓW	INNE (*)	SPISANIA AKTYWÓW Z BILANSU	ROZWIĄZANIE ODPISÓW	INNE (*)		
Utrata wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych								
Należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	72 516	292	2 236	-	-1 861	-3 051	70 132	1 569
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	4 422 752	1 435 144	142 379	-286 537	-836 368	-212 337	4 665 033	-598 776
Należności z tytułu leasingu finansowego	200 290	53 659	44	-10 328	-34 066	-16 914	192 685	-19 593
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	123	-	-	-	-	-	123	-
Zobowiązania pozabilansowe	79 140	75 207	434	-	-48 375	-	106 406	-26 832
Razem aktywa finansowe oraz zobowiązania pozabilansowe	**4 774 821**	**1 564 302**	**145 093**	**-296 865**	**-920 670**	**-232 302**	**5 034 379**	**-643 632**
Utrata wartości pozostałych aktywów								
Inwestycji w jednostki stowarzyszone	891	-	-	-	-	-831	60	-
Wartości niematerialnych	10 961	438	-	-	-	-	11 399	-438
Rzeczowych aktywów trwałych	9 650	1 261	-1 596	-1 665	-12	-	7 638	-1 249
Nieruchomości inwestycyjnych	550	1 604	-	-	-	-	2 154	-1 604
Pozostałych	75 699	988	-	-83	-1 968	-739	73 897	980
Razem utrata wartości pozostałych aktywów	**97 751**	**4 291**	**-1 596**	**-1 748**	**-1 980**	**-1 570**	**95 148**	**-2 311**
Razem	**4 872 572**	**1 568 593**	**143 497**	**-298 613**	**-922 650**	**-233 872**	**5 129 527**	**-645 943**

(*) W tym różnice kursowe oraz przeniesienia między pozycjami.

(**) Pozycja rachunku zysków i strat "Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe" zawiera odpis netto z tytułu utraty wartości w wysokości -643 632 tys. zł, odpis netto z tytułu utraty wartości dotyczący działalności zaniechanej w wysokości -33 980 tys. zł oraz przychody odzyskanych należności nieściągalnych netto w wysokości 8 158 tys. zł co stanowi łączną kwotę -669 454 tys. zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

18. Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych

Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych

NAZWA JEDNOSTKI	2013	2012
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych		
Dom Inwestycyjny Xelion Sp.z o.o.	1 069	711
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	48 324	45 188
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	10 032	7 443
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	-	-79
Razem udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	**59 425**	**53 263**
Zysk(strata) ze sprzedaży udziałów w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	**-**	**-397**
Razem zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych	**59 425**	**52 866**

19.Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych

	2013	2012
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	22 895	19 152
Zysk (strata) z tytułu zaprzestania ujmowania składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych innych niż przeznaczonych do sprzedaży	-619	3 109
Razem zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	**22 276**	**22 261**

20. Podatek dochodowy

Obciążenie podatkowe Grupy Kapitałowej za rok 2013 w kwocie 659 240 tys. złotych składa się z:

- obciążenia podatkowego dotyczącego działalności kontynuowanej w wysokości 655 386tys. złotych,
- obciążenia podatkowego dotyczącego działalności zaniechanej w wysokości 3 854 tys. złotych.

Poniższe noty objaśniające prezentują rozbicie składników obciążenia wyniku brutto Grupy zarówno dla działalności kontynuowanej jak i zaniechanej.
Uzgodnienie pomiędzy podatkiem obliczonym jako iloczyn wyniku finansowego brutto i obowiązującej stawki podatkowej a rzeczywistym obciążeniem podatkowym wykazanym w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

	2013	2012
Wynik finansowy brutto	**3 454 230**	**3 664 334**
Obciążenie podatkowe wg zastosowanej stawki podatkowej	**656 304**	**696 223**
Różnice trwałe:	**2 936**	**15 759**
Przychody nie podlegające opodatkowaniu	-20 230	-20 702
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	19 309	26 494
Wpływ stawek podatkowych stosowanych zgodnie z jurysdykcją innych państw	1 412	3 146
Wpływ rozliczonych strat podatkowych	-	-128
Ulgi podatkowe nieujęte w rachunku zysków i strat	293	392
Pozostałe	2 152	6 557
Efektywne obciążenie zysku brutto podatkiem dochodowym	**659 240**	**711 982**

Zastosowana stawka podatkowa 19% jest obowiązującą w Polsce stawką podatku dochodowego od osób prawnych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Podstawowe składniki obciążenia podatkowego w rachunku zysków i strat i kapitale własnym

	2013	2012
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		
Bieżący podatek dochodowy	**-625 386**	**-772 914**
Bieżące obciążenie podatkowe wykazane w rachunku wyników	-621 209	-766 880
Korekty dotyczące bieżącego podatku z lat ubiegłych	899	142
Pozostałe podatki (np. podatek pobrany u źródła, podatek dochodowy oddziałów zagranicznych)	-5 076	-6 176
Odroczony podatek dochodowy	**-33 854**	**60 932**
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	-33 854	60 932
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	**-659 240**	**-711 982**
KAPITAŁY WŁASNE		
Odroczony podatek dochodowy	**94 634**	**-127 650**
Z tytułu dochodów i kosztów ujętych w innych składnikach całkowitych dochodów:		
przeszacowanie instrumentów finansowych traktowanych jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-6 618	7 623
przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – papiery dłużne	106 183	-144 693
przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – z prawem do kapitału	-45	-63
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-4 886	**9 483**
Obciążenie podatkowe wykazane w innych składnikach całkowitych dochodów	**94 634**	**-127 650**
Obciążenie podatkowe dotyczące pozycji, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i start	**7 890**	**-508**
przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń	7 890	-508
Razem obciążenie	**-556 716**	**-840 140**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	ZMIANY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W CIĄGU 2013 ROKU									
	STAN NA POCZĄTEK OKRESU			ZMIANY ODNOSZONE NA		ZMIANA Z TYTUŁU ZMIAN W ZAKRESIE KONSOLIDACJI ORAZ INNE		STAN NA KONIEC OKRESU		
	RAZEM PODATEK ODROCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	KAPITAŁY	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	KAPITAŁY	RAZEM PODATEK ODROCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH
REZERWA NA PODATEK ODROCZONY										
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów	74 188	74 188	-	4 917	-	618	-	79 723	79 723	-
Zwyżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	154 983	62 769	92 214	-15 018	-94 677	-	24 729	70 017	47 751	22 266
Amortyzacja przyśpieszona	128 977	128 977	-	-230	-	883	-	129 630	129 630	-
Ulga inwestycyjna	7 273	7 273	-	-406	-	-	-	6 867	6 867	-
Inne	60 874	60 874	-	32 628	-	-20 665	-	72 837	72 837	-
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	**426 295**	**334 081**	**92 214**	**21 891**	**-94 677**	**-19 164**	**24 729**	**359 074**	**336 808**	**22 266**
AKTYWO Z TYTUŁU PODATKU ODROCZONEGO										
Koszty do poniesienia dotyczące papierów wartościowych	78 773	78 773	-	-57 004	-	-93	-	21 676	21 676	-
Koszty do poniesienia dotyczące depozytów i otrzymanych kredytów	75 716	75 716	-	-35 267	-	-	-	40 449	40 449	-
Zniżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	225 036	224 993	43	-26 320	-43	-3 517	-	195 156	195 156	-
Przychody otrzymane do rozliczenia w czasie od kredytów i rachunków bieżących	120 667	120 667	-	9 928	-	-616	-	129 979	129 979	-
Koszty z tytułu odpisów na rezerwy kredytowe	443 411	443 411	-	90 321	-	-	-	533 732	533 732	-
Rezerwy na koszty osobowe	80 591	77 971	2 620	4 871	7 890	-701	-	92 651	82 141	10 510
Rezerwy na koszty rzeczowe	10 967	10 967	-	8 251	-	-1 173	-	18 045	18 045	-
Strata z lat ubiegłych	3 284	3 284	-	-3 284	-	-	-	-	-	-
Inne	222 900	222 900	-	-3 459	-	2	-	219 443	219 443	-
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	**1 261 345**	**1 258 682**	**2 663**	**-11 963**	**7 847**	**-6 098**	**-**	**1 251 079**	**1 240 621**	**10 510**
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	**X**	**X**	**X**	**-33 854**	**102 524**	**13 066**	**-24 729**	**X**	**X**	**X**
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	**865 856**	**955 450**	**-89 594**	**X**	**X**	**X**	**X**	**895 320**	**907 076**	**-11 756**
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	**30 806**	**30 849**	**-43**	**X**	**X**	**X**	**X**	**3 263**	**3 263**	**-**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	ZMIANY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W CIĄGU 2012 ROKU									
	STAN NA POCZĄTEK OKRESU			ZMIANY ODNOSZONE NA		ZMIANA Z TYTUŁU ZMIAN W ZAKRESIE KONSOLIDACJI ORAZ INNE		STAN NA KONIEC OKRESU		
	RAZEM PODATEK ODROCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	KAPITAŁY	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	KAPITAŁY	RAZEM PODATEK ODROCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH
REZERWA NA PODATEK ODROCZONY										
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych	32 454	32 454	-	-32 454	-	-	-	-	-	-
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów	101 666	101 666	-	-26 672	-	-806	-	74 188	74 188	-
Zwyżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	115 759	115 497	262	-52 728	91 952	-	-	154 983	62 769	92 214
Amortyzacja przyśpieszona	121 973	121 973	-	6 792	-	212	-	128 977	128 977	-
Ulga inwestycyjna	7 693	7 693	-	-420	-	-	-	7 273	7 273	-
Inne	44 022	44 022	-	17 193	-	-341	-	60 874	60 874	-
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	**423 567**	**423 305**	**262**	**-88 289**	**91 952**	**-935**	**-**	**426 295**	**334 081**	**92 214**
AKTYWO Z TYTUŁU PODATKU ODROCZONEGO										
Koszty do poniesienia dotyczące papierów wartościowych	-	-	-	78 150	-	623	-	78 773	78 773	-
Koszty do poniesienia dotyczące depozytów i otrzymanych kredytów	94 185	94 185	-	-18 469	-	-	-	75 716	75 716	-
Zniżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	400 250	364 509	35 741	-139 516	-35 698	-	-	225 036	224 993	43
Przychody otrzymane do rozliczenia w czasie od kredytów i rachunków bieżących	130 113	130 113	-	-9 449	-	3	-	120 667	120 667	-
Koszty z tytułu odpisów na rezerwy kredytowe	389 591	389 591	-	52 416	-	1 404	-	443 411	443 411	-
Rezerwy na koszty osobowe	89 499	86 371	3 128	-8 335	-508	-65	-	80 591	77 971	2 620
Rezerwy na koszty rzeczowe	9 484	9 484	-	1 581	-	-98	-	10 967	10 967	-
Strata z lat ubiegłych	6 518	6 518	-	-3 234	-	-	-	3 284	3 284	-
Inne	203 425	203 425	-	19 499	-	-24	-	222 900	222 900	-
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	**1 323 065**	**1 284 196**	**38 869**	**-27 357**	**-36 206**	**1 843**	**-**	**1 261 345**	**1 258 682**	**2 663**
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	**X**	**X**	**X**	**60 932**	**-128 158**	**2 778**	**-**	**X**	**X**	**X**
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	**931 255**	**892 386**	**38 869**	**X**	**X**	**X**	**X**	**865 856**	**955 450**	**-89 594**
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	**31 757**	**31 495**	**262**	**X**	**X**	**X**	**X**	**30 806**	**30 849**	**-43**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku wystąpiły różnice przejściowe związane z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w związku ze spełnieniem warunków kontrolowania terminów odwracania się różnic przejściowych i występowaniem prawdopodobieństwa, że różnice te nie odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku łączna kwota różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, oddziałach, jednostkach stowarzyszonych i z udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w związku z kontrolą terminów odwracania się tych różnic wynosiła 21 187 tys. złotych.

Kwota ujemnych różnic przejściowych, nierozliczonych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz data wygaśnięcia poniższych różnic przejściowych przedstawione są w tabeli poniżej.

ROK WYGAŚNIĘCIA RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH	KWOTA RÓŻNIC NA 31.12.2013	KWOTA RÓŻNIC NA 31.12.2012
2013	-	190
2014	26	627
2015	-	710
2016	49	5
2017	-	216
Bezterminowo	33 111	33 111
Razem	**33 186**	**34 859**

21. Zysk netto z działalności kontynuowanej i zaniechanej przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

Zysk przypadający na jedną akcję

	2013	2012
Zysk netto	2 784 779	2 942 801
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	262 470 034	262 394 506
Zysk przypadający na jedną akcję (w złotych na jedną akcję)	10,61	11,22

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu, skorygowaną o wpływ wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku w Grupie nie występują instrumenty rozwadniające w postaci obligacji zamiennych na akcje.

	2013	2012
Zysk netto	2 784 779	2 942 801
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	262 470 034	262 394 506
Średnia ważona liczba akcji zwykłych do wyliczenia zysku rozwodnionego	262 470 034	262 394 506
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (w złotych na jedną akcję)	10,61	11,22

22. Dywidendy zaproponowane do wypłaty

Zarząd Banku Polska Kasa Opieki S.A. postanowił przedłożyć Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy propozycję wypłaty dywidendy za 2013 rok w wysokości 9,96 zł na 1 akcję. Łączna wartość proponowanej dywidendy do wypłaty wynosi 2 614 202 tys. złotych. Proponowana dywidenda nie została ujęta w sprawozdaniu finansowym jako zobowiązanie, a jej wypłata nie będzie miała żadnych skutków podatkowych dla Banku.

Ostateczna wysokość wypłaty dywidendy podlega akceptacji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

23. Kasa i operacje z Bankiem Centralnym

KASA I NALEŻNOŚCI OD BANKU CENTRALNEGO	31.12.2013	31.12.2012
Gotówka	2 104 608	2 228 394
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	2 086 608	6 978 878
Lokaty	-	-
Inne środki	13	13
Razem	**4 191 229**	**9 207 285**

ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKU CENTRALNEGO	31.12.2013	31.12.2012
Depozyty terminowe	985	-
Razem	**985**	**-**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kasa i operacje z Bankiem Centralnym według walut

31.12.2013	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
PLN	3 637 608	985
EUR	271 158	-
USD	162 712	-
CHF	33 382	-
Pozostałe waluty	86 369	-
Razem	**4 191 229**	**985**

31.12.2012	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
PLN	8 530 306	-
EUR	336 426	-
USD	192 204	-
CHF	30 915	-
Pozostałe waluty	117 434	-
Razem	**9 207 285**	**-**

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli wynoszącej na dzień 31 grudnia 2013 roku 2,75 % (na dzień 31 grudnia 2012 roku 4,50 %).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

24. Należności od banków

Należności od banków według struktury produktowej

	31.12.2013	31.12.2012
Rachunki bieżące i lokaty overnight	1 566 990	1 653 695
Lokaty międzybankowe	1 356 616	608 961
Kredyty i pożyczki	122 357	138 963
Zabezpieczenia pieniężne	1 094 355	1 333 086
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	3 119 010	190 118
Dłużne papiery wartościowe	-	-
Środki pieniężne w drodze	314 178	199 157
Razem brutto	**7 573 506**	**4 123 980**
Odpisy aktualizujące wartość należności	-25 721	-70 132
Razem netto	**7 547 785**	**4 053 848**

Należności od banków według struktury jakościowej

	31.12.2013	31.12.2012
Należności od banków, w tym:		
należności brutto bez utraty wartości	7 539 755	4 045 173
należności brutto z utratą wartości	33 751	78 807
odpisy aktualizujące utworzone indywidualnie	-9 788	-54 000
odpisy aktualizujące utworzone grupowo(*)	-15 933	-16 132
Razem	**7 547 785**	**4 053 848**

(*) Pozycja obejmuje szacowaną utratę wartości, która nastąpiła, ale nie została jeszcze zaraportowana (IBNR).

Należności od banków według umownych terminów zapadalności

	31.12.2013	31.12.2012
Należności od banków, w tym:		
do 1 miesiąca	6 554 525	3 030 251
od 1 do 3 miesięcy	185 922	778 342
od 3 miesięcy do 1 roku	392 700	77 413
od 1 do 5 lat	352 332	80 913
powyżej 5 lat	54 105	78 065
dla których termin zapadalności upłynął	33 922	78 996
Razem brutto	**7 573 506**	**4 123 980**
Odpisy aktualizujące wartość należności	-25 721	-70 132
Razem netto	**7 547 785**	**4 053 848**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności od banków według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	3 884 267	1 155 757
CHF	23 506	31 500
EUR	2 254 636	2 048 093
USD	1 199 699	657 147
Pozostałe waluty	185 677	161 351
Razem	**7 547 785**	**4 053 848**

Zmiany poziomu odpisów aktualizujących w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku prezentowane są w Nocie 17.

25. Aktywa oraz zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu według struktury produktowej

31.12.2013	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	188 377	309 742
bony skarbowe	-	-
obligacje skarbowe	188 377	309 742
Papiery wartościowe emitowane przez banki	-	-
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	-	-
Razem	**188 377**	**309 742**

31.12.2012	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	293 566	246 578
bony skarbowe	1 204	-
obligacje skarbowe	292 362	246 578
Papiery wartościowe emitowane przez banki	147 489	-
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	159 488	-
Razem	**600 543**	**246 578**

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu według terminów wymagalności

31.12.2013	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	76 898	-
od 1 do 3 miesięcy	1 993	-
od 3 miesięcy do 1 roku	-	163 892
od 1 do 5 lat	55 544	93 692
powyżej 5 lat	53 942	52 158
Razem	**188 377**	**309 742**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu według terminów wymagalności

31.12.2012	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	161 555	-
od 1 do 3 miesięcy	975	-
od 3 miesięcy do 1 roku	175 674	37 496
od 1 do 5 lat	160 512	131 160
powyżej 5 lat	101 827	77 922
Razem	**600 543**	**246 578**

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu według walut

31.12.2013	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
PLN	141 482	309 742
EUR	8 349	-
USD	38 546	-
Razem	**188 377**	**309 742**

31.12.2012	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
PLN	566 180	246 578
EUR	6 651	-
USD	27 712	-
Razem	**600 543**	**246 578**

26. Aktywa oraz zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)

Instrumenty pochodne stosowane przez Grupę
W ramach swojej działalności Grupa wykorzystuje różnego typu pochodne instrumenty finansowe służące do celów zarządzania ryzykiem związanym z prowadzoną działalnością. Większość instrumentów pochodnych stosowanych przez Grupę stanowią kontrakty pozagiełdowe (tzw. over-the-counter). Nieznaczną część instrumentów pochodnych stanowią kontrakty zawierane na regulowanych rynkach giełdowych (głównie kontrakty futures).

Pochodne transakcje walutowe wymiany stanowią zobowiązanie bądź prawo do zakupu lub sprzedaży waluty. Terminowe operacje wymiany walutowej (operacje typu forward) oparte są na określonym w momencie zawarcia kursie waluty na określoną datę w przyszłości. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku.

Transakcje swap walutowy są kombinacją wymiany określonych walut na datę spot oraz transakcji odwrotnej na datę forward, przy czym odpowiednie kursy wymiany są ustalone z góry w momencie zawarcia kontraktu. Przy rozliczaniu tych transakcji następuje przepływ środków. Transakcje swap walutowy są zawierane głównie w procesie zarządzania płynnością walutową Grupy. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Opcje walutowe z dostawą są kontraktami, w ramach których jedna ze stron, nabywca opcji, nabywa za cenę tzw. premii od drugiej ze stron, wystawcy opcji, prawo, lecz nie obowiązek do nabycia (przy opcji call) bądź sprzedaży (przy opcji put) w określonym momencie w przyszłości, lub w określonym przedziale czasu, przewidzianej kontraktem sumy walut po określonym w momencie zawarcia opcji kursie.

W przypadku opcji rozliczanych netto, nabywca po uzyskaniu prawa otrzymuje kwotę w wysokości iloczynu sumy waluty i różnicy między bieżącym kursem rynkowym a kursem ustalonym przy zawarciu transakcji.

Opcje barierowe z jedną barierą to opcje, w których nabywane prawo jest prawem warunkowym zależnym od zdarzenia w określonym z góry przedziale czasowym polegającego na wzroście kursu powyżej ustalonego w dniu transakcji poziomu bariery (zdarzenie UP) lub zdarzenia spadku kursu poniżej bariery (zdarzenie DOWN). Dla bariery typu „wejście" (IN) po zajściu ustalonego zdarzenia prawo warunkowe staje się prawem bezwarunkowym natomiast dla bariery typu „wyjścia" (OUT) po zajściu ustalonego zdarzenia prawo wygasa.

Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Model jest parametryzowany na podstawie kwotowań rynkowych opcji plain vanilla at-the-money oraz spreadów dla opcji out-of-the money i in-the-money (volatility smile) na standardowe terminy.

Instrumenty pochodne dotyczące stóp procentowych, pozwalają Grupie i jej klientom przenosić, modyfikować lub ograniczać ryzyko stóp procentowych.

Transakcje swap stóp procentowych (IRS) to kontrakty, w których kontrahenci wymieniają między sobą strumienie płatności odsetkowych, naliczane od określonej w kontrakcie nominalnej kwoty waluty instrumentu bazowego. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przepływy zmienne są estymowane na podstawie odpowiednich stawek transakcji IRS. Do dyskontowania ustalonych w warunkach transakcji jak również implikowanych przepływów pieniężnych wykorzystywane są odpowiednie krzywe zerokuponowe.

Forward Rate Agreement (FRA) to transakcje, w których strony zobowiązują się do zapłaty odsetek od ustalonej kwoty nominalnej, za określony okres rozpoczynający się w przyszłości i naliczonych według ustalonej w dniu zawarcia kontraktu stopy procentowej. Strony rozliczają się w dacie waluty zdyskontowaną stopą referencyjną różnicą odsetkową pomiędzy stawką FRA (stopą terminową w dniu zawarcia transakcji), a stopą referencyjną. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Swapy procentowo-walutowe (Cross currency IRS) to transakcje, w których strony wymieniają kapitał i strumienie odsetkowe w różnych walutach w określonym przedziale czasu. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W wycenie transakcji Basis Swap (swapy procentowo-walutowe o zmiennych kuponach) uwzględniane są również rynkowe kwotowania spreadu bazowego (tzw. Basis Swap spread).

Transakcje terminowe na papierach wartościowych to transakcje, w których strony zobowiązują się do zakupu lub sprzedaży papieru wartościowego w określonym terminie w przyszłości za określoną w dniu zawarcia transakcji płatność. Transakcje tego typu wyceniane są poprzez wycenę papieru wartościowego (mark-to-market lub mark-to-model) oraz wycenę przyszłej płatności za papier (metodą dyskontowania przepływu pieniężnego według stopy rynku pieniężnego).

Opcje na stopę procentową (cap/floor) to kontrakty, w ramach których jedna ze stron, nabywca opcji, nabywa za cenę tzw. premii od drugiej ze stron, wystawcy opcji, prawo, lecz nie obowiązek do pożyczenia (cap) bądź ulokowania (floor) na określone okresy (każdy z osobna) określone kwoty po ustalonej w momencie zawarcia transakcji stawce oprocentowania. Rozliczenie kontraktu następuje netto (bez lokowania środków) w ustalonych terminach. Transakcje tego typu wyceniane są w oparciu o model Blacka. Model jest parametryzowany na podstawie kwotowań rynkowych opcji at-the-money na standardowo kwotowane terminy.

Transakcje futures na stopę procentową dotyczą wystandaryzowanych kontraktów terminowych nabywanych na rynkach giełdowych. Kontrakty futures wyceniane są w oparciu o kwotowania dostępne bezpośrednio z giełd.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty
W Grupie występują instrumenty pochodne będące składnikami złożonych instrumentów finansowych, tj. takich które zawierają zarówno instrument pochodny, jak i umowę zasadniczą, co sprawia, iż część przepływów pieniężnych połączonego instrumentu zmienia się w sposób zbliżony do przepływów wynikających z niezależnego instrumentu pochodnego. Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty powodują, że część lub całość przepływów środków pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej, jest modyfikowana w oparciu o określoną stopę procentową, cenę papieru wartościowego, kurs wymiany waluty obcej, indeks cen lub stóp procentowych.

Instrumentami pochodnymi wbudowanymi w bilansowe instrumenty finansowe są między innymi opcje wcześniejszego wykupu w niektórych obligacjach korporacyjnych lub komunalnych lub też emisji własnych. W tym przypadku wbudowane instrumenty pochodne są ściśle powiązane z kontraktem głównym, zatem wbudowany instrument pochodny nie wymaga wydzielenia, odrębnego ujęcia i wyceny.

Grupa posiada w swojej ofercie depozyty oraz certyfikaty depozytowe, których składnikiem jest wbudowany instrument pochodny. Ponieważ charakter tego instrumentu nie jest ściśle powiązany z charakterem umowy depozytowej instrument wbudowany został wydzielony i zaklasyfikowany do portfela przeznaczonego do obrotu. Wycena tego instrumentu odnoszona jest do rachunku zysków i strat. Instrumentami wbudowanymi są proste opcje (plain vanilla) oraz opcje egzotyczne na pojedyncze akcje, indeksy, towary oraz inne wskaźniki rynkowe, w tym indeksy stóp procentowych oraz kursy walutowe i ich koszyki.

Wszystkie wydzielone opcje są na bieżąco domykane na rynku międzybankowym.

Opcje walutowe wbudowane w umowy depozytowe wyceniane są opisaną powyżej metodą wyceny dla opcji walutowych.
Pozostałe opcje proste oraz opcje egzotyczne wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka. Parametry modelu ustalane są w pierwszej kolejności na podstawie kwotowań opcji oraz kontraktów terminowych a przy ich braku na podstawie miar statystycznych dynamiki instrumentu bazowego.

Grupa przeanalizowała portfel umów kredytowych i zwykłych pod kątem konieczności wydzielenia wbudowanych instrumentów pochodnych i stwierdziła, że nie wymagają one wydzielenia i odrębnego ujęcia instrumentów wbudowanych.

Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi
Podstawowymi rodzajami ryzyka związanymi z instrumentami pochodnymi są ryzyko rynkowe i ryzyko kredytowe.

W momencie początkowego ujęcia pochodne instrumenty finansowe zwykle nie posiadają żadnej bądź posiadają znikomą wartość rynkową. Wynika to z tego, że instrumenty pochodne nie wymagają żadnej inwestycji początkowej netto, bądź wymagają tylko niewielkiej początkowej inwestycji netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych.

Instrumenty pochodne uzyskują dodatnią lub ujemną wartość wraz ze zmianami określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego, ceny towaru, kursu wymiany waluty obcej, indeksu ceny, klasyfikacji kredytowej lub indeksu kredytowego czy też innego parametru rynkowego. W wyniku tych zmian posiadane instrumenty pochodne stają się bardziej lub mniej korzystne od instrumentów o takim samym rezydualnym okresie zapadalności dostępnych w danym momencie na rynku.

Ryzyko kredytowe związane z kontraktami pochodnymi stanowi potencjalny koszt zawarcia nowego kontraktu na warunkach pierwotnych w przypadku, gdy druga strona uczestnicząca w pierwotnym kontrakcie nie spełni swojego obowiązku. Aby ocenić wielkość potencjalnego kosztu zastąpienia Grupa wykorzystuje takie same metody jak do oceny ponoszonego ryzyka rynkowego. Aby kontrolować poziom podejmowanego ryzyka kredytowego, Grupa dokonuje oceny pozostałych uczestników kontraktów wykorzystując takie same metody, jak przy decyzjach kredytowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższe tabele prezentują nominalne kwoty pochodnych instrumentów finansowych oraz wartości godziwe instrumentów. Nominalne kwoty pewnych typów instrumentów finansowych stanowią podstawę do porównań z instrumentami ujmowanymi w bilansie, lecz niekoniecznie wskazują, jakie będą kwoty przyszłych przepływów środków pieniężnych lub jaka jest bieżąca wartość godziwa tych instrumentów, w związku z czym nie określają stopnia narażenia Grupy na ryzyko kredytowe lub cenowe.

Wartości godziwe handlowych instrumentów pochodnych

31.12.2013	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Transakcje stopy procentowej		
swapy stopy procentowej (IRS)	1 694 485	1 738 511
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	12 574	10 365
opcje	16 742	16 359
pozostałe	724	863
Transakcje walutowe i na złoto		
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	14 258	34 061
forwardy walutowe	56 872	100 451
swapy walutowe (fx-swap)	122 157	72 206
opcje walutowe i na złoto	58 259	58 287
Transakcje oparte towarach i na kapitałowych papierach wartościowych		
opcje	5 817	5 818
swapy	15 046	14 580
Razem	**1 996 934**	**2 051 501**

Wartości godziwe handlowych instrumentów pochodnych

31.12.2012	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Transakcje stopy procentowej		
swapy stopy procentowej (IRS)	2 368 230	2 345 059
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	10 007	13 582
opcje	18 316	17 647
pozostałe	82	48
Transakcje walutowe i na złoto		
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	12 947	69 715
forwardy walutowe	77 355	76 742
swapy walutowe (fx-swap)	80 527	17 502
opcje walutowe i na złoto	74 759	73 629
Transakcje oparte na towarach i kapitałowych papierach wartościowych		
opcje	6 874	6 874
Razem	**2 649 097**	**2 620 798**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości nominalne handlowych instrumentów pochodnych

31.12.2013	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Transakcje stopy procentowej						
swapy stopy procentowej (IRS)	2 173 596	4 125 633	13 639 298	50 222 424	10 386 886	80 547 837
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	1 075 000	14 750 000	12 850 000	-	-	28 675 000
opcje	-	233 753	352 550	2 638 436	195 996	3 420 735
pozostałe	762 979	-	-	-	-	762 979
Transakcje walutowe i na złoto	-	-	-	-	-	-
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) - waluta zakupiona	-	-	1 070 560	786 610	-	1 857 170
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) - waluta sprzedana	-	-	1 079 424	786 622	-	1 866 046
forwardy walutowe - waluta zakupiona	3 962 295	2 804 293	1 536 061	483 306	-	8 785 955
forwardy walutowe - waluta sprzedana	3 955 527	2 851 408	1 541 763	510 350	-	8 859 048
swapy walutowe (fx-swap) - waluta zakupiona	4 623 300	1 942 043	1 108 129	-	-	7 673 472
swapy walutowe (fx-swap) - waluta sprzedana	4 630 185	1 935 766	1 049 208	-	-	7 615 159
opcje kupione	565 212	767 503	1 583 012	-	-	2 915 727
opcje sprzedane	566 726	762 267	1 577 828	-	-	2 906 821
Transakcje oparte na towarach i kapitałowych papierach wartościowych	-	-	-	-	-	-
opcje	-	176 615	55 877	82 020	-	314 512
swapy	-	-	-	748 698	-	748 698
Razem	**22 314 820**	**30 349 281**	**37 443 710**	**56 258 466**	**10 582 882**	**156 949 159**

Wartości nominalne handlowych instrumentów pochodnych

31.12.2012	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Transakcje stopy procentowej						
swapy stopy procentowej (IRS)	3 691 426	8 470 978	19 639 614	43 212 120	10 401 416	85 415 554
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	11 850 000	7 450 000	4 375 000	-	-	23 675 000
opcje	-	-	259 240	2 537 027	265 538	3 061 805
pozostałe	194 475	-	-	-	-	194 475
Transakcje walutowe i na złoto						
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) - waluta zakupiona	-	-	1 533 075	1 507 670	-	3 040 745
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) - waluta sprzedana	-	-	1 606 232	1 476 461	-	3 082 693
forwardy walutowe - waluta zakupiona	3 331 741	1 252 226	1 994 962	544 358	-	7 123 287
forwardy walutowe - waluta sprzedana	3 321 476	1 250 173	1 991 940	577 191	-	7 140 780
swapy walutowe (fx-swap) - waluta zakupiona	4 317 071	2 971 247	880 609	224 375	-	8 393 302
swapy walutowe (fx-swap) - waluta sprzedana	4 301 362	2 963 036	851 853	204 410	-	8 320 661
opcje kupione	405 506	327 895	420 723	1 969 096	-	3 123 220
opcje sprzedane	400 215	316 689	423 854	1 969 096	-	3 109 854
Transakcje oparte na towarach i kapitałowych papierach wartościowych						
opcje	-	-	352 722	228 712	-	581 434
Razem	**31 813 272**	**25 002 244**	**34 329 824**	**54 450 516**	**10 666 954**	**156 262 810**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

27. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury produktowej

	31.12.2013	31.12.2012
Kredyty na nieruchomości	37 094 691	33 204 613
Kredyty w rachunku bieżącym	10 868 100	10 870 979
Kredyty operacyjne	13 364 851	14 368 906
Kredyty na inwestycje	19 233 353	18 408 669
Należności z tytułu kart płatniczych	778 736	747 985
Skupione wierzytelności	2 892 760	2 882 026
Pozostałe kredyty i pożyczki	9 682 090	9 455 254
Dłużne papiery wartościowe	9 473 835	6 844 725
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	2 581 676	2 694 482
Środki pieniężne w drodze	70 600	27 985
Razem brutto	**106 040 692**	**99 505 624**
Odpisy aktualizujące wartość należności	-5 028 177	-4 665 033
Razem netto	**101 012 515**	**94 840 591**

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury podmiotowej

	31.12.2013	31.12.2012
Należności od przedsiębiorstw	49 865 877	47 896 155
Należności od ludności	44 592 881	40 551 471
Należności od jednostek budżetowych	11 581 934	11 057 998
Razem brutto	**106 040 692**	**99 505 624**
Odpisy aktualizujące wartość należności	-5 028 177	-4 665 033
Razem netto	**101 012 515**	**94 840 591**

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury jakościowej

	31.12.2013	31.12.2012
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
należności brutto bez utraty wartości	98 334 335	92 299 235
należności brutto z utratą wartości	7 706 357	7 206 389
odpisy aktualizujące utworzone indywidualnie	-2 677 820	-2 201 789
odpisy aktualizujące utworzone grupowo (*)	-2 350 357	-2 463 244
Razem	**101 012 515**	**94 840 591**

(*) Pozycja obejmuje szacowaną utratę wartości, która nastąpiła, ale nie została jeszcze zaraportowana (IBNR).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według umownych terminów zapadalności

	31.12.2013	31.12.2012
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
do 1 miesiąca	14 620 744	15 243 043
od 1 do 3 miesięcy	2 902 893	3 648 403
od 3 miesięcy do 1 roku	10 315 304	10 983 127
od 1 do 5 lat	33 406 176	29 576 266
powyżej 5 lat	39 629 626	34 940 786
dla których termin zapadalności upłynął	5 165 949	5 113 999
Razem brutto	**106 040 692**	**99 505 624**
Odpisy aktualizujące wartość należności	-5 028 177	-4 665 033
Razem netto	**101 012 515**	**94 840 591**

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	82 906 418	76 634 062
CHF	5 208 473	5 870 827
EUR	10 861 533	10 510 432
USD	1 986 642	1 794 904
Pozostałe waluty	49 449	30 366
Razem	**101 012 515**	**94 840 591**

Zmiany poziomu odpisów aktualizujących w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku oraz w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku prezentowane są w Nocie 17.

28. Należności z tytułu leasingu finansowego

Grupa prowadzi działalność leasingową poprzez spółkę zależną Pekao Leasing Sp. z o.o.

Wartość kwot inwestycji leasingowej brutto oraz minimalnych opłat leasingowych należnych wynosiła:

31.12.2013	INWESTYCJA LEASINGOWA BRUTTO	WARTOŚĆ BIEŻĄCA MINIMALNYCH OPŁAT LEASINGOWYCH
Do roku	1 311 189	1 179 567
Od roku do 5 lat	1 861 633	1 704 660
Powyżej 5 lat	284 419	222 132
Razem	**3 457 241**	**3 106 359**
Niezrealizowane przychody finansowe	-350 882	
Inwestycja leasingowa netto	**3 106 359**	
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	-	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	3 106 359	
Wartość rezerw	-175 111	
Wartość bilansowa	**2 931 248**	

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2012	INWESTYCJA LEASINGOWA BRUTTO	WARTOŚĆ BIEŻĄCA MINIMALNYCH OPŁAT LEASINGOWYCH
Do roku	1 369 550	1 220 143
Od roku do 5 lat	1 720 003	1 570 143
Powyżej 5 lat	131 031	120 330
Razem	**3 220 584**	**2 910 616**
Niezrealizowane przychody finansowe	-309 968	
Inwestycja leasingowa netto	**2 910 616**	
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	-	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	2 910 616	
Wartość rezerw	-192 685	
Wartość bilansowa	**2 717 931**	

Grupa zawiera jako leasingodawca transakcje leasingu finansowego, których głównym przedmiotem są środki transportu, maszyny i urządzenia techniczne.

Ponadto, gdy Grupa Kapitałowa jest leasingobiorcą, jeśli leasing finansowy odbywa się między spółkami Grupy, wzajemne transakcje z tytułu leasingu finansowego podlegają eliminacji.

Należności z tytułu leasingu finansowego od banków według struktury jakościowej

	31.12.2013	31.12.2012
Należności od banków, w tym:		
należności brutto bez utraty wartości	6 770	204
należności brutto z utratą wartości	-	-
odpisy aktualizujące utworzone indywidualnie	-28	-31
odpisy aktualizujące utworzone grupowo (*)	-1	-1
Razem	**6 741**	**172**

(*) Pozycja obejmuje szacowaną utratę wartości, która nastąpiła, ale nie została jeszcze zaraportowana (IBNR).

Należności z tytułu leasingu finansowego od klientów według struktury jakościowej

	31.12.2013	31.12.2012
Należności od klientów, w tym:		
należności brutto bez utraty wartości	2 859 194	2 622 002
należności brutto z utratą wartości	240 395	288 410
odpisy aktualizujące utworzone indywidualnie	-40 991	-38 740
odpisy aktualizujące utworzone grupowo (*)	-134 091	-153 913
Razem	**2 924 507**	**2 717 759**

(*) Pozycja obejmuje szacowaną utratę wartości, która nastąpiła, ale nie została jeszcze zaraportowana (IBNR).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu leasingu finansowego według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	1 995 032	2 036 287
CHF	5 752	19 199
EUR	922 159	649 163
USD	8 305	13 282
Razem	**2 931 248**	**2 717 931**

Zmiany poziomu odpisów aktualizujących w roku 2013 i 2012 prezentowane są w Nocie 17.

29. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa na dzień 31 grudnia 2013 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*) oraz przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku Grupa kontynuowała następujące powiązania zabezpieczające:

- rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge)* dla stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych do portfela dostępnego do sprzedaży zabezpieczonych instrumentami typu interest rate swap (IRS) – opis w punkcie 29.1,
- rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych o zmiennym oprocentowaniu, zabezpieczonych instrumentami typu cross-currency interest rate swap (CIRS) – opis w punkcie 29.2,
- zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) z tytułu aktywów finansowych o zmiennym oprocentowaniu instrumentami typu interest rate swap (IRS) – opis w punkcie 29.3,
- rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*) przed ryzykiem stopy procentowej dla portfela depozytów w EUR, zabezpieczonego instrumentami typu cross-currency interest rate swap (CIRS) – opis w punkcie 29.4,
- rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) dla portfela zmiennokuponowych depozytów w EUR zabezpieczonych instrumentami typu interest rate swap (IRS) – opis w punkcie 29.5,
- rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) dla portfela zmiennokuponowych kredytów w EUR i USD zabezpieczonych instrumentami typu fx-swap – opis w punkcie 29.6.

W 2013 roku Grupa zakończyła stosowanie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) dla wysoce prawdopodobnego przepływu środków pieniężnych w USD (pozycja długa w USD dla Banku) zabezpieczonego instrumentami typu fx-forward (zawartymi jako seria transakcji fx-spot i fx-swap). Ostatnie przepływy pieniężne dla tej rachunkowości zabezpieczeń zostały wygenerowane przez pozycję zabezpieczaną w dniu 24 września 2013 roku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości godziwe instrumentów pochodnych zabezpieczających

31.12.2013	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*)		
swapy stopy procentowej (IRS)	1 460	158 856
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	84 232	-
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)		
swapy stopy procentowej (IRS)	51 928	14 472
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	24 183	834 556
swapy walutowe (fx-swap)	88 383	-
Razem	**250 186**	**1 007 884**

31.12.2012	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*)		
swapy stopy procentowej (IRS)	-	270 343
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	180 042	-
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)		
swapy stopy procentowej (IRS)	68 317	69 097
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	75 036	887 341
swapy walutowe (fx-swap)	44 495	-
Razem	**367 890**	**1 226 781**

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zabezpieczających

31.12.2013	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*)						
swapy stopy procentowej (IRS)	466 860	-	-	633 400	1 183 635	2 283 895
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	-	-	1 510 424	-	-	1 510 424
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)						
swapy stopy procentowej (IRS)	-	90 000	371 659	620 000	-	1 081 659
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	419 560	323 880	1 343 052	6 222 935	9 606 150	17 915 577
swapy walutowe (fx-swap)	1 151 720	3 898 788	2 610 695	-	-	7 661 203
Razem	**2 038 140**	**4 312 668**	**5 835 830**	**7 476 335**	**10 789 785**	**30 452 758**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2012	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*)						
swapy stopy procentowej (IRS)	-	167 616	-	1 391 311	937 938	2 496 865
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	-	-	771 340	1 499 179	-	2 270 519
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)						
swapy stopy procentowej (IRS)	-	70 000	1 312 080	1 076 585	-	2 458 665
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	-	-	4 274 170	6 722 953	5 197 026	16 194 149
swapy walutowe (fx-swap)	-	1 752 975	2 005 060	-	-	3 758 035
Razem	**-**	**1 990 591**	**8 362 650**	**10 690 028**	**6 134 964**	**27 178 233**

Kwoty rozpoznane w rachunku zysków i strat i na kapitale z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*).

	2013	2012
Kapitał z aktualizacji wyceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie - brutto)	-29 487	-64 318
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	207 273	316 954
Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w rachunku zysków i strat	673	6 687

Zmiany stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*).

	2013	2012
Stan na początek okresu	**-64 318**	**-24 199**
Odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie	34 779	-40 171
Kwota odroczonej zmiany wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie usunięta z kapitału z aktualizacji wyceny i wykazana w zysku lub stracie netto	52	52
Stan na koniec okresu	**-29 487**	**-64 318**

Kwoty rozpoznane w rachunku zysków i strat z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*).

RODZAJ WYNIKU	2013	2012
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego	45 259	-76 484
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej związanej z zabezpieczanym ryzykiem	-62 682	40 733
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	**-17 423**	**-35 751**
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	-50 134	-55 078

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

29.1 Zabezpieczenie wartości godziwej (*fair value hedge*) stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych

Opis relacji zabezpieczającej
Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającą ze zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej ze zmienności rynkowych swapowych stóp procentowych poprzez transakcje IRS.

Pozycja zabezpieczana
Pozycję zabezpieczaną stanowią stałokuponowe dłużne papiery wartościowe zaklasyfikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży (AFS), denominowane w PLN, EUR i USD.

Instrumenty zabezpieczające
Pozycje zabezpieczającą stanowią transakcje pochodne IRS w walutach PLN, EUR i USD (krótka pozycja w stałej stopie procentowej), w których Grupa otrzymuje zmienne przepływy, a płaci stałe.

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym
Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka – odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Pozostała część zmiany wyceny do wartości godziwej (wynikająca ze spreadu pomiędzy krzywą swapową a krzywą obligacji) księgowana jest zgodnie z ogólnymi zasadami dla instrumentów AFS (tj. w kapitale z aktualizacji wyceny). Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Odsetki od instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujmowane są w wyniku odsetkowym.

29.2 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) kredytów i depozytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej
Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej oraz ryzyko walutowe wynikające ze zmienności przepływów pieniężnych na aktywach i zobowiązaniach o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje CIRS (basis swap).

Pozycje zabezpieczane
Pozycja zabezpieczana składa się z dwóch odrębnych komponentów, które stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela aktywów oraz portfela zobowiązań o zmiennej stopie procentowej.

Instrumenty zabezpieczające
Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji CIRS (basis swap), w których Grupa płaci zmiennoprocentowe przepływy walutowe, a otrzymuje zmiennoprocentowe przepływy złotowe/walutowe. Transakcje CIRS podlegają dekompozycji na składnik zabezpieczający portfel aktywów oraz składnik zabezpieczający portfel zobowiązań.

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym
Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu. Odsetki od transakcji CIRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych
Oczekuje się, że pozycja zabezpieczana będzie generować przepływy pieniężne w okresie do 18 września 2028 roku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

29.3 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) kredytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej

Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającej ze zmienności przepływów pieniężnych na aktywach o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje IRS.

Pozycje zabezpieczane

Pozycję zabezpieczaną stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela aktywów o zmiennej stopie procentowej.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji IRS (krótka pozycja w zmiennej stopie – Grupa otrzymuje stałe przepływy, a płaci zmienne).

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych

Oczekuje się, że pozycja zabezpieczana będzie generować przepływy pieniężne w okresie do 20 listopada 2017 roku.

29.4 Zabezpieczenie wartości godziwej (*fair value hedge*) przed ryzykiem stopy procentowej dla portfela depozytów

Opis relacji zabezpieczającej

Grupa zabezpiecza ryzyko stopy procentowej wynikającej ze zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej ze zmienności rynkowych stóp procentowych poprzez transakcje CIRS.

Pozycja zabezpieczana

Pozycję zabezpieczaną stanowi portfel depozytów w EUR o oprocentowaniu nie wrażliwym na zmiany stóp procentowych.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje pochodne CIRS, w których Grupa otrzymuje stałą stopę w EUR, a płaci zmienną w złotych.

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka – odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej i jako osobny tytuł w pozycji zobowiązań. Odsetki od depozytów ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Odsetki od instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

29.5 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) depozytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej

Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającej ze zmienności przepływów pieniężnych z depozytów o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje IRS.

Pozycje zabezpieczane

Pozycję zabezpieczaną stanowią przepływy pieniężne z tytułu depozytów o zmiennej stopie procentowej w EUR.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji IRS – (krótka pozycja w stałej stopie - Grupa otrzymuje zmienne przepływy a płaci stałe).

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych

Oczekuje się, że pozycja zabezpieczana będzie generować przepływy pieniężne w okresie do 5 grudnia 2014 roku.

29.6 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) zmiennoprocentowych aktywów walutowych zabezpieczonych transakcjami fx-swap z tytułu ryzyka walutowego i stopy procentowej

Opis relacji zabezpieczającej

Grupa zabezpiecza zmienność przepływów pieniężnych stanowiących zmiennoprocentowe aktywa finansowe (udzielone kredyty w EUR i USD) poprzez transakcje fx-swap. Zabezpieczane jest ryzyko walutowe i stopy procentowej.

Pozycje zabezpieczane

Pozycję zabezpieczaną stanowią udzielone kredyty o zmiennym oprocentowaniu denominowane w EUR i USD.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji fx-swap.

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu.

Rozliczona część punktów swap na instrumencie zabezpieczającym przenoszona jest z kapitału z aktualizacji wyceny i ujmowana w przychodach odsetkowych. Rewaluacja walutowa dotycząca pierwszej wymiany kapitału na instrumencie zabezpieczającym przenoszona jest z kapitału z aktualizacji wyceny i ujmowana w wyniku z pozycji wymiany.

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych

Oczekuje się, że pozycja zabezpieczana będzie generować przepływy pieniężne w okresie do 8 grudnia 2014 roku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

30. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe

	31.12.2013	31.12.2012
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)	33 015 387	25 869 334
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)	18 580	18 325
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności (HTM)	1 961 770	2 847 783
Razem	**34 995 737**	**28 735 442**

Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)

	31.12.2013	31.12.2012
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	17 929 548	15 600 595
bony skarbowe	-	199
obligacje skarbowe	17 929 548	15 600 396
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	14 159 186	9 320 660
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	248 865	248 995
Papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządowe	677 788	699 084
Razem	**33 015 387**	**25 869 334**
w tym utrata wartości aktywów	-	-

Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)

	31.12.2013	31.12.2012
Akcje	18 580	18 325
Razem	**18 580**	**18 325**
w tym utrata wartości aktywów	-123	-123

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności (HTM)

	31.12.2013	31.12.2012
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	1 124 015	2 173 002
bony skarbowe	-	116 604
obligacje skarbowe	1 124 015	2 056 398
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	837 755	674 781
Razem	**1 961 770**	**2 847 783**
w tym utrata wartości aktywów	-	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dłużne papiery wartościowe inwestycyjne (lokacyjne) według umownych terminów zapadalności

	31.12.2013	31.12.2012
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	15 476 130	11 073 994
od 1 do 3 miesięcy	-	261 985
od 3 miesięcy do 1 roku	461 915	841 723
od 1 do 5 lat	12 787 788	12 077 182
powyżej 5 lat	6 251 324	4 462 233
Razem	**34 977 157**	**28 717 117**

Dłużne papiery wartościowe inwestycyjne (lokacyjne) według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	31 932 448	26 391 921
EUR	1 725 017	1 361 396
USD	1 319 692	963 800
Razem	**34 977 157**	**28 717 117**

Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych

	2013	2012
PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY (AFS)		
Stan na początek okresu	**25 887 288**	**25 324 803**
Zwiększenia (zakup)	400 589 361	248 783 649
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	-393 529 727	-250 015 507
Zmiany wartości godziwej	-651 263	833 196
Różnice kursowe	-37 279	-192 818
Odsetki naliczone	744 997	734 385
Inne zmiany	30 590	419 951
Stan na koniec okresu	**33 033 967**	**25 887 659**
DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAGALNOŚCI (HTM)		
Stan na początek okresu	**2 847 783**	**3 794 834**
Zwiększenia (zakup)	38 373 163	32 984 769
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	-39 342 141	-34 100 922
Odsetki naliczone	43 369	44 017
Inne zmiany	39 596	125 085
Stan na koniec okresu	**1 961 770**	**2 847 783**
Razem inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe netto	**34 995 737**	**28 735 442**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31. Reklasyfikacja papierów wartościowych

MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena" oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji", umożliwia pod pewnymi warunkami przekwalifikowanie instrumentów finansowych do innych kategorii.

W 2013 i 2012 roku Grupa nie dokonała przekwalifikowania instrumentów finansowych do innych kategorii.

Natomiast 1 października 2008 roku Grupa skorzystała z możliwości reklasyfikacji, ze względu na wyjątkową sytuację związaną z występującym w tym okresie kryzysem na rynkach finansowych.

Wartości bilansowe i wartości godziwe wszystkich składników aktywów finansowych, które zostały reklasyfikowane

	KWOTA REKLASYFIKACJI	31.12.2013		31.12.2012	
		WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	1 331 580	78 527	73 941	245 391	239 075
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	602 507	675 946	695 183	672 816	708 233
Razem	**1 934 087**	**754 473**	**769 124**	**918 207**	**947 308**

W przypadku gdyby Grupa nie dokonała reklasyfikacji, wynik oraz kapitał z aktualizacji wyceny zmieniłby się następująco:

31.12.2013	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	-39
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	-23 296	-
Razem	**-23 296**	**-39**

31.12.2012	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	1 981
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	-5 543	-
Razem	**-5 543**	**1 981**

Wynik odsetkowy reklasyfikowanych składników aktywów finansowych

	2013	2012
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	7 376	17 477
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	20 996	29 299
Razem	**28 372**	**46 776**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

32. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana", Grupa wyodrębniła w pozycji „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży" aktywa trwałe spełniające odpowiednie wymogi MSSF 5 dotyczące klasyfikacji do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży oraz działalności zaniechanej zakwalifikowano zidentyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży:

- nieruchomości , oraz
- pozostałe aktywa rzeczowe będące własnością Grupy.

Poniżej przedstawiono aktywa przeznaczone do sprzedaży i zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży:

	31.12.2013	31.12.2012
AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY		
Aktywa PJSC UniCredit Bank	-	2 265 490
Rzeczowe aktywa trwałe	23 349	86 168
Inne aktywa	22 515	22 515
Razem aktywa	**45 864**	**2 374 173**
ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z AKTYWAMI PRZEZNACZONYMI DO SPRZEDAŻY		
Zobowiązania PJSC UniCredit Bank	-	891 007
Razem zobowiązania	**-**	**891 007**

W 2013 roku Bank sprzedał na rzecz UniCredit S.p.A. (podmiot dominujący Banku) wszystkie udziały w spółce zależnej PJSC UniCredit Bank.

Transakcja sprzedaży Spółki została zakwalifikowana jako transakcja wewnątrzgrupowa, w efekcie czego wynik zrealizowany na tej transakcji został ujęty w kapitałach Grupy.

Powyżej przedstawione ujęcie księgowe transakcji sprzedaży jest zbieżne z polityką Grupy UniCredit, przyjętą przez Bank i stosowaną dla transakcji nabycia i sprzedaży jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniżej przedstawiono Sprawozdanie z sytuacji finansowej PJSC UniCredit Bank:

	15.07.2013	31.12.2012
AKTYWA		
Kasa, należności od Banku Centralnego (*)	44 039	34 320
Należności od banków	944 380	953 056
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	131
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 105 510	1 205 385
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	10	33 029
Wartości niematerialne	1 433	1 831
Rzeczowe aktywa trwałe	14 673	14 424
Inne aktywa	13 406	14 553
AKTYWA RAZEM	**2 123 451**	**2 256 729**
PASYWA		
ZOBOWIĄZANIA		
Zobowiązania wobec innych banków	794 915	956 129
Zobowiązania wobec klientów	774 424	792 045
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	26 026	27 007
Pozostałe zobowiązania	19 395	16 662
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	**1 614 760**	**1 791 843**
KAPITAŁ WŁASNY	**508 691**	**464 886**
PASYWA RAZEM	**2 123 451**	**2 256 729**

(*)Wartość prezentowana na 15 lipca 2013 r. to kwota środków pieniężnych i ekwiwalentów pieniężnych w PJSC UniCredit Bank, nad którą utracono kontrolę.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniżej przedstawiono Rachunek zysków i strat PJSC UniCredit Bank:

	1.01.2013-15.07.2013	2012
Przychody z tytułu odsetek	93 348	190 878
Koszty z tytułu odsetek	-31 674	-63 789
Wynik z tytułu odsetek	**61 674**	**127 089**
Przychody z tytułu prowizji i opłat	19 175	41 095
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-8 003	-15 062
Wynik z tytułu prowizji i opłat	**11 172**	**26 033**
Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	**-2 350**	**9 641**
Zyski (straty) na sprzedaży :	**-**	**-21**
aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności	-	-21
Dochody z działalności operacyjnej	**70 496**	**162 742**
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	**-5 215**	-33 980
kredytów i innych należności finansowych	-5 215	**-33 980**
Wynik z działalności finansowej	**65 281**	**128 762**
Ogólne koszty administracyjne	**-42 459**	-77 609
wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	-21 145	-39 829
pozostałe koszty administracyjne	-21 314	**-37 780**
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	**-2 696**	**-6 460**
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	**1 210**	**200**
Koszty z działalności operacyjnej	**-43 945**	**-83 869**
Zysk brutto	**21 336**	44 893
Podatek dochodowy	-3 854	**-8 288**
Zysk netto	**17 482**	**36 605**

Poniżej przedstawiono Rachunek przepływów pieniężnych PJSC UniCredit Bank:

	1.01.2013-15.07.2013	2012
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-31 011	146 423
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	32 103	-32 501
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-	-
Przepływy pieniężne netto razem	**1 092**	**113 922**

Rozliczenie sprzedaży aktywów netto PJSC UniCredit Bank ujęte w kapitałach Grupy:

	2013
Przychody ze sprzedaży	671 287
Wartość bilansowa zbytych aktywów netto (łącznie z kosztami sprzedaży)	-531 286
Wynik brutto na sprzedaży	**140 001**
Podatek dochodowy	-26 600
Wynik netto na sprzedaży	**113 401**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiany stanu aktywów przeznaczonych do sprzedaży oraz zobowiązań związanych z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży przedstawia tabela poniżej:

AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	2013	2012
Stan na początek okresu	**2 374 173**	**2 931 575**
Zwiększenia, w tym:	8 553	90 815
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	1 581	27 324
przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych	3 254	24 541
inne zmiany	3 718	38 950
Zmniejszenia, w tym:	-2 336 862	-648 217
aktywa PJSC UniCredit Bank	-2 265 490	-635 227
przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-2 681	-
zbycie aktywów	-64 044	-10 427
inne zmiany	-4 647	-2 563
Stan na koniec okresu	**45 864**	**2 374 173**
ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z AKTYWAMI PRZEZNACZONYMI DO SPRZEDAŻY		
Stan na początek okresu	**891 007**	**999 985**
Zwiększenia, w tym:	-	-
zobowiązania PJSC UniCredit Bank	-	-
Zmniejszenia, w tym:	-891 007	-108 978
zobowiązania PJSC UniCredit Bank	-891 007	-108 978
Stan na koniec okresu	**-**	**891 007**

Rozliczenie sprzedaży innych aktywów przedstawia się następująco:

	2013	2012
Przychody ze sprzedaży	90 827	29 579
Wartość bilansowa zbytych aktywów netto (łącznie z kosztami sprzedaży)	67 932	10 427
Zysk/strata brutto na sprzedaży	**22 895**	**19 152**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

33. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Skrócone informacje o jednostkach stowarzyszonych ujętych metodą praw własności:

NAZWA JEDNOSTKI	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	PRZYCHODY	ZYSK LUB (STRATA) NETTO	% UDZIAŁÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW
31.12.2013						
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	114 568	18 086	113 276	29 527	34,44	33 228
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	329 296	52 462	402 877	98 781	49,00	135 649
Dom Inwestycyjny Xelion Sp.z o.o.	46 917	32 664	44 507	2 138	50,00	7 125
Razem						**176 002**
31.12.2012						
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	117 310	24 914	108 710	25 444	34,44	31 821
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	321 098	54 651	364 109	92 419	49,00	130 559
Dom Inwestycyjny Xelion Sp.z o.o.	25 391	13 279	26 877	1 422	50,00	6 056
Razem						**168 436**

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Zmiany wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych

	2013	2012
Stan na początek okresu	**168 436**	**186 252**
Udział w zyskach / stratach	59 425	53 263
Dywidendy	-51 859	-65 256
Sprzedaż	-	-4 960
Likwidacja	-	-942
Inne	-	79
Stan na koniec okresu	**176 002**	**168 436**

34. Wartości niematerialne

	31.12.2013	31.12.2012
Wartości niematerialne, w tym:	572 011	614 827
koszty prac rozwojowych	12 031	15 858
patenty i licencje	447 917	452 599
inne	1 035	2 460
nakłady na wartości niematerialne	111 028	143 910
Wartość firmy	54 560	54 560
Razem	**626 571**	**669 387**

Wartość firmy – to wartość powstała w związku z przeniesieniem części majątku Banku BPH S.A., w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa, na Bank Pekao S.A. Wartość firmy przeniesiona na Bank Pekao S.A. jest częścią wartości firmy powstałej w wyniku nabycia przez Bank BPH S.A. Pierwszego Komercyjnego Banku S.A. „PKBL" w Lublinie i dotyczy tylko tych oddziałów Banku PKBL, które zostały przeniesione do Banku Pekao S.A. w ramach integracji banków. Ustalono najmniejsze możliwe do zidentyfikowania ośrodki wypracowujące środki pieniężne, do których przypisano wartość firmy PKBL w kwocie 51 675 tys. złotych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ponadto w tej pozycji znajduje się wartość firmy powstała w wyniku nabycia spółki Pekao Leasing i Finanse S.A. (d. BPH Leasing S.A.) przez Pekao Leasing Holding S.A. (d. BPH PBK Leasing S.A.). Ustalono najmniejsze możliwe do zidentyfikowania ośrodki wypracowujące środki pieniężne, do których przypisano wartość firmy w kwocie 2 885 tys. złotych.

W odniesieniu do wartości firmy test na utratę wartości jest przeprowadzany corocznie bez względu na to, czy istnieją przesłanki, które wskazują, iż nastąpiła utrata wartości.

Test na utratę wartości przeprowadza się poprzez porównanie wartości bilansowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU"), łącznie z wartością firmy, z ich wartością odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna szacowana jest na podstawie wartości użytkowej CGU. Wartość użytkowa to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów pieniężnych za okres 5 lat z uwzględnieniem wartości rezydualnej CGU. Wartość rezydualna CGU została skalkulowana poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu stopy wzrostu przyjętej na poziomie 2,5%. Prognozy przepływów pieniężnych opierają się na założeniach zawartych w budżecie Grupy na rok 2014 oraz planie finansowym na lata 2015-2018. Do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych zastosowano stopę dyskonta w wysokości 8,59%, uwzględniającą stopę wolną od ryzyka oraz premię za ryzyko.

Test na utratę wartości przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2013 roku wykazał nadwyżkę wartości odzyskiwalnej nad wartością bilansową CGU i w związku z tym nie stwierdzono utraty wartości CGU.

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji wartości niematerialnych w ciągu okresu sprawozdawczego:

2013	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	PATENTY I LICENCJE	INNE	NAKŁADY NA WARTOŚCI NIEMATERIALNE	RAZEM
WARTOŚĆ BRUTTO					
Stan na początek okresu	**90 934**	**1 929 766**	**38 649**	**144 348**	**2 203 697**
Zwiększenia, w tym:	-	133 652	68	99 673	233 393
nabycie	-	3 754	-	98 214	101 968
inne	-	3 097	-	1 459	4 556
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	-	126 801	68	-	126 869
Zmniejszenia, w tym:	-450	-28 706	-49	-132 993	-162 198
likwidacja	-450	-28 704	-49	-	-29 203
inne	-	-2	-	-6 124	-6 126
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	-	-	-	-126 869	-126 869
Stan na koniec okresu	**90 484**	**2 034 712**	**38 668**	**111 028**	**2 274 892**
UMORZENIE					
Stan na początek okresu	**75 076**	**1 477 167**	**25 228**	**-**	**1 577 471**
Amortyzacja	3 827	138 031	1 493	-	143 351
Likwidacja	-450	-28 436	-49	-	-28 935
Pozostałe	-	33	-	-	33
Stan na koniec okresu	**78 453**	**1 586 795**	**26 672**	**-**	**1 691 920**
ODPISY AKTUALIZUJĄCE					
Stan na początek okresu	**-**	**-**	**10 961**	**438**	**11 399**
Stan na koniec okresu	**-**	**-**	**10 961**	**-**	**10 961**
WARTOŚĆ NETTO					
Stan na początek okresu	**15 858**	**452 599**	**2 460**	**143 910**	**614 827**
Stan na koniec okresu	**12 031**	**447 917**	**1 035**	**111 028**	**572 011**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2012	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	PATENTY I LICENCJE	INNE	NAKŁADY NA WARTOŚCI NIEMATERIALNE	RAZEM
WARTOŚĆ BRUTTO					
Stan na początek okresu	**89 780**	**1 826 203**	**38 110**	**148 967**	**2 103 060**
Zwiększenia, w tym:	1 848	109 055	584	107 410	218 897
nabycie	-	1 106	-	105 701	106 807
inne	-	802	-	1 709	2 511
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	1 848	107 147	584	-	109 579
Zmniejszenia, w tym:	-694	-5 492	-45	-112 029	-118 260
likwidacja	-694	-5 293	-45	-	-6 032
inne	-	-199	-	-2 450	-2 649
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	-	-	-	-109 579	-109 579
Stan na koniec okresu	**90 934**	**1 929 766**	**38 649**	**144 348**	**2 203 697**
UMORZENIE					
Stan na początek okresu	**70 237**	**1 349 729**	**23 338**	**-**	**1 443 304**
Amortyzacja	5 533	134 586	1 935	-	142 054
Likwidacja	-694	-5 133	-45	-	-5 872
Pozostałe	-	-2 015	-	-	-2 015
Stan na koniec okresu	**75 076**	**1 477 167**	**25 228**	**-**	**1 577 471**
ODPISY AKTUALIZUJĄCE					
Stan na początek okresu	**-**	**-**	**10 961**	**-**	**10 961**
Stan na koniec okresu	**-**	**-**	**10 961**	**438**	**11 399**
WARTOŚĆ NETTO					
Stan na początek okresu	**19 543**	**476 474**	**3 811**	**148 967**	**648 795**
Stan na koniec okresu	**15 858**	**452 599**	**2 460**	**143 910**	**614 827**

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku nabyte przez Grupę wartości niematerialne wynoszą 101 969 tys. złotych (w roku 2012 nabyte wartości wynoszą 106 807 tys. złotych).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku i w 2012 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do wartości niematerialnych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Zobowiązania umowne

Na dzień 31 grudnia 2013 roku jednostki wchodzące w skład Grupy zawarły umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości wartości niematerialnych w kwocie 21 501 tys. złotych (na 31 grudnia 2012 roku - 41 841 tys. złotych).

35. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2013	31.12.2012
Środki trwałe, w tym:	1 496 630	1 579 886
grunty i budynki	1 131 656	1 159 929
maszyny i urządzenia	291 519	334 837
środki transportu	35 999	49 475
inne	37 456	35 645
Środki trwałe w budowie oraz zaliczki na środki trwałe w budowie	93 006	90 658
Razem	**1 589 636**	**1 670 544**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji rzeczowych środków trwałych w ciągu okresu sprawozdawczego:

2013	GRUNTY I BUDYNKI	MASZYNY I URZĄDZENIA	ŚRODKI TRANSPORTU	INNE	ŚRODKI TRWAŁE . W BUDOWIE I ZALICZKI	RAZEM
WARTOŚĆ BRUTTO						
Stan na początek okresu	**2 265 408**	**1 557 279**	**91 977**	**355 089**	**90 658**	**4 360 411**
Zwiększenia, w tym:	121 791	61 875	6 445	10 814	114 402	315 327
nabycie	77 808	2 963	4 357	336	112 744	198 208
inne	1 608	537	2 088	85	1 658	5 976
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	42 375	58 375	-	10 393	-	111 143
Zmniejszenia, w tym:	-109 492	-118 184	-12 255	-22 601	-112 054	-374 586
likwidacja i sprzedaż	-31 368	-118 002	-11 345	-22 552	-	-183 267
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-2 462	-	-	-	-	-2 462
inne	-75 662	-182	-910	-49	-911	-77 714
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-111 143	-111 143
Stan na koniec okresu	**2 277 707**	**1 500 970**	**86 167**	**343 302**	**93 006**	**4 301 152**
UMORZENIE						
Stan na początek okresu	**1 104 277**	**1 216 454**	**42 483**	**319 016**	**-**	**2 682 230**
Zwiększenia, w tym:	69 688	104 451	15 012	8 740	-	197 891
amortyzacja	68 896	104 103	14 909	8 683	-	196 591
inne	792	348	103	57	-	1 300
Zmniejszenia, w tym:	-30 479	-115 542	-7 327	-22 087	-	-175 435
likwidacja i sprzedaż	-29 223	-115 376	-6 757	-22 066	-	-173 422
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-1 074	-	-	-	-	-1 074
inne	-182	-166	-570	-21	-	-939
Stan na koniec okresu	**1 143 486**	**1 205 363**	**50 168**	**305 669**	**-**	**2 704 686**
ODPISY AKTUALIZUJĄCE						
Stan na początek okresu	**1 202**	**5 988**	**19**	**428**	**-**	**7 637**
Zwiększenia	1 527	55	1	-	-	1 583
Zmniejszenia	-164	-1 955	-20	-251	-	-2 390
Stan na koniec okresu	**2 565**	**4 088**	**-**	**177**	**-**	**6 830**
WARTOŚĆ NETTO						
Stan na początek okresu	**1 159 929**	**334 837**	**49 475**	**35 645**	**90 658**	**1 670 544**
Stan na koniec okresu	**1 131 656**	**291 519**	**35 999**	**37 456**	**93 006**	**1 589 636**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2012	GRUNTY I BUDYNKI	MASZYNY I URZĄDZENIA	ŚRODKI TRANSPORTU	INNE	ŚRODKI TRWAŁE . W BUDOWIE I ZALICZKI	RAZEM
WARTOŚĆ BRUTTO						
Stan na początek okresu	**2 284 178**	**1 578 310**	**95 895**	**365 669**	**87 715**	**4 411 767**
Zwiększenia, w tym:	43 420	79 940	15 428	7 834	133 484	280 106
nabycie	38	1 874	6 538	214	133 178	141 842
inne	643	296	8 890	15	306	10 150
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	42 739	77 770	-	7 605	-	128 114
Zmniejszenia, w tym:	-62 190	-100 971	-19 346	-18 414	-130 541	-331 462
likwidacja i sprzedaż	-16 624	-93 813	-18 159	-18 241	-4	-146 841
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-43 575	-78	-	-	-	-43 653
inne	-1 991	-7 080	-1 187	-173	-2 423	-12 854
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-128 114	-128 114
Stan na koniec okresu	**2 265 408**	**1 557 279**	**91 977**	**355 089**	**90 658**	**4 360 411**
UMORZENIE						
Stan na początek okresu	**1 070 561**	**1 192 605**	**37 635**	**328 376**	**-**	**2 629 177**
Zwiększenia, w tym:	70 765	123 338	19 048	10 286	-	223 437
amortyzacja	70 482	121 648	18 384	10 253	-	220 767
inne	283	1 690	664	33	-	2 670
Zmniejszenia, w tym:	-37 049	-99 489	-14 200	-19 646	-	-170 384
likwidacja i sprzedaż	-15 623	-93 424	-12 910	-18 131	-	-140 088
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-18 761	-26	-	-	-	-18 787
inne	-2 665	-6 039	-1 290	-1 515	-	-11 509
Stan na koniec okresu	**1 104 277**	**1 216 454**	**42 483**	**319 016**	**-**	**2 682 230**
ODPISY AKTUALIZUJĄCE						
Stan na początek okresu	**81**	**7 381**	**1 657**	**448**	**83**	**9 650**
Zwiększenia	1 121	138	2	-	-	1 261
Zmniejszenia	-	-1 531	-1 640	-20	-83	-3 274
Stan na koniec okresu	**1 202**	**5 988**	**19**	**428**	**-**	**7 637**
WARTOŚĆ NETTO						
Stan na początek okresu	**1 213 536**	**378 324**	**56 603**	**36 845**	**87 632**	**1 772 940**
Stan na koniec okresu	**1 159 929**	**334 837**	**49 475**	**35 645**	**90 658**	**1 670 544**

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku wartość nabytych przez Grupę składników „Rzeczowych aktywów trwałych" wynosi 198 208 tys. złotych (w roku 2012 wyniosła 141 845 tys. złotych), natomiast wartość składników zbytych wynosi 4 861 tys. złotych (w roku 2012 wyniosła 5 395 tys. złotych).

Kwota otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku zysków i strat w 2013 roku wyniosła 2 318 tys. złotych (w 2012 roku 1 505 tys. złotych).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku i w 2012 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Zobowiązania umowne

Na dzień 31 grudnia 2013 roku jednostki wchodzące w skład Grupy zawarły umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 68 267 tys. złotych (na 31 grudnia 2012 roku 64 840 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

36. Nieruchomości inwestycyjne

Grupa stosuje do wyceny nieruchomości inwestycyjnych model ceny nabycia.

Nie występują ograniczenia prawa do zbycia nieruchomości inwestycyjnych i praw do przekazania przychodu i zysku z tego tytułu.

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji nieruchomości inwestycyjnych w ciągu okresu sprawozdawczego:

	2013	2012
WARTOŚĆ BRUTTO		
Stan na początek okresu	**56 290**	**106 001**
Zwiększenia, w tym:	1 632	4 403
nabycie nieruchomości	24	1 811
przeniesienie z nieruchomości własnych	1 608	-
inne	-	2 592
Zmniejszenia, w tym:	-1 868	-54 114
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-1 608	-51 276
inne	-260	-2 838
Stan na koniec okresu	**56 054**	**56 290**
ODPISY AMORTYZACYJNE		
Stan na początek okresu	**20 915**	**41 523**
Zwiększenia, w tym:	2 007	4 142
amortyzacja	1 215	2 722
inne	792	1 420
Zmniejszenia, w tym:	-1 079	-24 750
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-819	-22 647
inne	-260	-2 103
Stan na koniec okresu	**21 843**	**20 915**
ODPISY AKTUALIZUJĄCE		
Stan na początek okresu	**2 154**	**550**
Zwiększenia, w tym:	926	1 604
utworzenie odpisów	926	1 604
Stan na koniec okresu	**3 080**	**2 154**
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO		
Stan na początek okresu	**33 221**	**63 928**
Stan na koniec okresu	**31 131**	**33 221**

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na 31 grudnia 2013 roku wynosiła 44 877 tys. złotych (na 31 grudnia 2012 roku wynosiła 52 911 tys. zł). Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została zaklasyfikowana do Poziomu 3 hierarchii wartości godziwej. Wartość godziwą ustalono w oparciu o wyceny zewnętrznych, niezależnych rzeczoznawców majątkowych, posiadających odpowiednie kwalifikacje i aktualne doświadczenie w takich wycenach, dokonywanych w lokalizacjach, w których znajdują się nieruchomości Grupy. Wyceny nieruchomości inwestycyjnych opierają się na metodzie inwestycyjnej bądź zysków, z uwzględnieniem takich nieobserwowalnych danych wejściowych jak spodziewana stopa wzrostu czynszów, okresy pustostanu, obłożenie, stopa dyskonta.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty przychodów i kosztów związanych z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	2013	2012
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	2 820	4 361
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych (w tym: koszty napraw i utrzymania), które w danym okresie przyniosły przychody z czynszów	-999	-1 373
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych (w tym: koszty napraw i utrzymania), które nie przyniosły w danym okresie przychodów z czynszów	-223	-178

37. Inne aktywa

	31.12.2013	31.12.2012
Koszty do rozliczenia w czasie	101 469	91 840
Prawo użytkowania wieczystego gruntu	15 706	15 965
Dochody do otrzymania	38 077	37 316
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	2 056	3 821
Należności od dłużników różnych	228 724	266 165
Rozrachunki kartowe	1 556 469	1 376 709
Razem	**1 942 501**	**1 791 816**

Koszty do rozliczenia w czasie dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Pozycja „Należności od dłużników różnych" zawiera aktywa do zbycia w kwocie 3 tys. złotych na 31 grudnia 2013 r. (na 31 grudnia 2012 r. – 279 tys. złotych). Aktywa do zbycia stanowią aktywa przejęte za długi, które wykazuje się według wartości stanowiącej kwotę długu, za który aktywa przejęto, pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość tych aktywów utworzony w wysokości różnicy pomiędzy kwotą długu a niższą od niej wartością godziwą przejętych aktywów. W przypadku nadwyżki między wartością godziwą przejętego aktywa a wartością długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

Grupa dokonuje sprzedaży aktywów przejętych za długi w przypadku nieruchomości w okresie nie dłuższym niż 5 lat oraz w okresie nie dłuższym niż 3 lata w odniesieniu do pozostałych składników przejętych za długi od daty przejęcia. Po upływie tego okresu Grupa przenosi wartość niesprzedanych aktywów przejętych za długi do odpowiednich pozycji rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych przez Grupę.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

38. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa posiadała w swoim portfelu aktywa finansowe, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań

RODZAJ TRANSAKCJI	PRZEDMIOT ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ NOMINALNA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	obligacje	4 553 357	4 251 825	4 563 231
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje	603 467	575 120	-
Kredyt lombardowy i techniczny	obligacje	5 379 355	5 271 118	-
Inne kredyty	obligacje, wierzytelności z tytułu umów leasingu	1 045 089	1 057 224	918 812
Depozyty	obligacje	216 628	206 450	205 894
Emisja hipotecznych listów zastawnych	wierzytelności zabezpieczone hipoteką, obligacje	1 213 544	1 221 631	823 285
Pokrycie Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych	obligacje, depozyty pieniężne	38 343	38 069	-

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa posiadała w swoim portfelu aktywa finansowe, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań

RODZAJ TRANSAKCJI	PRZEDMIOT ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ NOMINALNA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	obligacje	5 608 203	5 249 834	5 600 698
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje, bony	613 330	560 120	-
Kredyt lombardowy i techniczny	obligacje, bony	7 102 603	6 656 034	-
Inne kredyty	obligacje, wierzytelności z tytułu umów leasingu	777 561	759 254	794 765
Depozyty	obligacje	147 251	152 095	142 490
Emisja hipotecznych listów zastawnych	wierzytelności zabezpieczone hipoteką, obligacje	1 241 535	1 257 630	792 588

Blokowanie papierów wartościowych wynika:

- w transakcjach Repo i Sell-buy-back – z obowiązujących standardów na rynku pieniężnym dla tego rodzaju transakcji,
- w przypadku blokady na rzecz BFG – z obowiązujących przepisów Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym,
- dla kredytu lombardowego i technicznego – z polityki i standardów stosowanych przez Narodowy Bank Polski,
- w przypadku pozycji Inne kredyty oraz Depozyty– z warunków umów zawartych pomiędzy Bankiem Pekao S.A. a jego klientami,
- dla emisji hipotecznych listów zastawnych – z obowiązujących przepisów Ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych,
- w przypadku blokady na rzecz KDPW – z posiadania statusu uczestnika rozliczającego transakcje giełdowe.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

39. Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec banków według struktury produktowej

	31.12.2013	31.12.2012
Rachunki bieżące i depozyty overnight	1 160 683	1 278 116
Depozyty innych banków i pozostałe zobowiązania	1 282 795	1 162 737
Otrzymane kredyty i pożyczki	3 048 343	2 692 738
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	905 238	2 608 219
Środki pieniężne w drodze	20 598	40 862
Razem	**6 417 657**	**7 782 672**

Zobowiązania wobec banków według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	3 058 551	4 488 972
CHF	814 849	1 008 560
EUR	2 410 773	1 898 819
USD	69 488	272 713
Pozostałe waluty	63 996	113 608
Razem	**6 417 657**	**7 782 672**

40. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów według struktury podmiotowej i produktowej

	31.12.2013	31.12.2012
Zobowiązania wobec przedsiębiorstw, w tym:	59 214 508	48 208 966
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	22 708 969	19 287 856
depozyty terminowe oraz pozostałe zobowiązania	36 505 539	28 921 110
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych, w tym:	5 822 211	5 642 509
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	4 893 773	4 614 266
depozyty terminowe i pozostałe zobowiązania	928 438	1 028 243
Zobowiązania wobec ludności, w tym:	50 912 985	48 908 199
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	27 993 266	26 755 210
depozyty terminowe i pozostałe zobowiązania	22 919 719	22 152 989
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	3 668 011	5 094 347
Środki pieniężne w drodze	178 991	138 587
Razem	**119 796 706**	**107 992 608**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania wobec klientów według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	101 473 042	91 928 090
CHF	173 571	187 052
EUR	10 434 337	9 405 046
USD	7 078 537	5 882 785
Pozostałe waluty	637 219	589 635
Razem	**119 796 706**	**107 992 608**

41. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według rodzaju

	31.12.2013	31.12.2012
Zobowiązania z tytułu emisji certyfikatów depozytowych	2 240 452	3 966 148
Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych	823 285	792 588
Razem	**3 063 737**	**4 758 736**

Grupa terminowo wywiązuje się z zobowiązań z tytułu wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według walut

	31.12.2013	31.12.2012
PLN	3 003 425	4 678 440
EUR	60 312	58 072
USD	-	22 224
Razem	**3 063 737**	**4 758 736**

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	2013	2012
Stan na początek okresu	**4 758 736**	**3 043 919**
Zwiększenia (emisja)	3 667 197	5 327 751
Zmniejszenia (wykup)	- 4 300 519	-3 451 775
Zmniejszenia (częściowa spłata)	-1 022 028	-222 870
Różnice kursowe	2 344	-3 673
Inne zmiany	-41 993	65 384
Stan na koniec okresu	**3 063 737**	**4 758 736**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

42. Rezerwy

Zmiany w ciągu okresu sprawozdawczego

2013	REZERWY NA SPRAWY SPORNE	REZERWY NA PROGRAMY OKREŚLONYCH ŚWIADCZEŃ	REZERWY NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE	INNE REZERWY	RAZEM
Stan na początek okresu	**56 795**	**154 281**	**106 406**	**42 024**	**359 506**
Utworzenie/aktualizacja rezerw	8 057	16 727	74 688	15 587	115 059
Wykorzystanie rezerw	-8 305	-5 919	-	-20 454	-34 678
Rozwiązanie rezerw	-21 346	-	-67 152	-379	-88 877
Różnice kursowe	-275	-	-10	87	-198
Inne zmiany	60	42 208	-	457	42 725
Stan na koniec okresu	**34 986**	**207 297**	**113 932**	**37 322**	**393 537**
Krótkoterminowe	7 277	11 029	63 713	9 713	91 732
Długoterminowe	27 709	196 268	50 219	27 609	301 805

2012	REZERWY NA SPRAWY SPORNE	REZERWY NA PROGRAMY OKREŚLONYCH ŚWIADCZEŃ	REZERWY NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE	INNE REZERWY	RAZEM
Stan na początek okresu	**47 315**	**149 981**	**79 140**	**37 444**	**313 880**
Utworzenie/aktualizacja rezerw	24 509	13 834	75 207	13 230	126 780
Wykorzystanie rezerw	-5 740	-57	-	-11 363	-17 160
Rozwiązanie rezerw	-8 775	-713	-48 375	-708	-58 571
Różnice kursowe	-27	-	434	-476	-69
Inne zmiany	-487	-8 764	-	3 897	-5 354
Stan na koniec okresu	**56 795**	**154 281**	**106 406**	**42 024**	**359 506**
Krótkoterminowe	22 069	6 762	63 378	28 652	120 861
Długoterminowe	34 726	147 519	43 028	13 372	238 645

Rezerwy na sprawy sporne
Rezerwy na sprawy sporne dotyczą spraw toczących się w postępowaniach sądowych, administracyjnych oraz innych sporów o charakterze prawnym. Rezerwy na sprawy sporne zostały oszacowane przy uwzględnieniu kwoty prawdopodobnej do zapłaty.

Rezerwy na programy określonych świadczeń
Szczegółowe informacje dotyczące rezerw na programy określonych świadczeń zostały przedstawione w Nocie 44.

Inne rezerwy
Inne rezerwy obejmują w szczególności wynikające z MSR19 rezerwy na długoterminowe świadczenia pracownicze oraz rezerwę na restrukturyzację zatrudnienia w związku z planowaną likwidacją działalności Oddziału w Paryżu.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

43. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2013	31.12.2012
Przychody przyszłych okresów	111 631	139 957
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	55 608	54 732
Rezerwy na pozostałe zobowiązania pracownicze	199 266	170 319
Rezerwa na koszty rzeczowe	92 847	53 964
Pozostałe koszty do zapłacenia	63 889	34 542
Wierzyciele różni	284 946	258 319
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	983 497	592 621
Rozrachunki kartowe	167 008	213 946
Razem	**1 958 692**	**1 518 400**

44. Programy określonych świadczeń

Na mocy postanowień wewnętrznych regulacji dotyczących wynagradzania, pracownikom Grupy bądź ich rodzinom przysługują określone świadczenia z innych tytułów niż wynagrodzenie za pracę:

a) odprawy emerytalne i rentowe,
b) odprawy pośmiertne.

Wartość bieżąca tego typu zobowiązań jest ustalana przez niezależnego aktuariusza za pomocą metody prognozowanych uprawnień jednostkowych („Projected Unit Credit Method").

Wysokość odpraw emerytalnych i rentowych oraz pośmiertnych jest uzależniona od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Przewidywana kwota odpraw jest dyskontowana aktuarialnie, uwzględniając dyskonto finansowe oraz prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby odpowiednio do wieku emerytalnego bądź momentu, w którym może nastąpić zgon. Dyskonto finansowe jest ustalane na podstawie aktualnych na dzień bilansowy rynkowych stopach zwrotu z obligacji skarbowych. Prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby odpowiednio do wieku emerytalnego bądź momentu, w którym może nastąpić zgon, jest ustalane metodą ryzyk współzawodniczących („Multiple Decrement Model"), gdzie pod uwagę bierze się następujące ryzyka: możliwość zwolnienia z pracy, ryzyko całkowitej niezdolności do pracy oraz ryzyko śmierci.

Programy określonych świadczeń narażają Grupę na ryzyko aktuarialne, obejmujące:

- ryzyko stopy procentowej – spadek rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych spowoduje zwiększenie zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń,
- ryzyko wynagrodzeń – wzrost wynagrodzeń pracowników Grupy spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń,
- ryzyko długowieczności – zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia pracowników Grupy spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń.

Do głównych założeń, przyjętych przez niezależnego aktuariusza na dzień 31 grudnia 2013 r., należą:

- stopa procentowa do dyskontowania przyszłych świadczeń w wysokości 4,48% (na dzień 31 grudnia 2012 r. - 5,50%),
- długookresowa roczna stopa wzrostu wynagrodzeń na poziomie 2,50% (na dzień 31 grudnia 2012 r. - 2,80%),
- prawdopodobieństwo odejść pracowników obliczone na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Grupie,
- umieralność przyjęta zgodnie z Tablicami Trwania Życia dla mężczyzn i kobiet, publikowanymi przez GUS, odpowiednio skorygowanymi na podstawie historycznych danych Grupy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Uzgodnienie wartości bieżącej zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń.

	2013	2012
Stan na początek okresu	**154 281**	**149 981**
Koszty bieżącego zatrudnienia	8 218	7 247
Koszty z tytułu odsetek	8 509	8 554
Ponowna wycena zobowiązania:	41 524	-2 674
zyski i straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	12 421	-13 482
zyski i straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń finansowych	15 484	4 870
zyski i straty aktuarialne powstałe na skutek korekty założeń ex-post	13 619	5 938
Wypłacone świadczenia	-5 235	-8 827
Stan na koniec okresu	**207 297**	**154 281**

Analiza wrażliwości

Poniższa tabela pokazuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń miałyby zmiany w odpowiednich założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31 grudnia 2013 r.

	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU PROGRAMÓW OKREŚLONYCH ŚWIADCZEŃ	
	WZROST O 1 PUNKT PROCENTOWY	SPADEK O 1 PUNKT PROCENTOWY
Stopa dyskontowa	-20 255	24 267
Stopa wzrostu wynagrodzeń	25 594	-21 652

Zapadalność zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

Poniższa tabela przedstawia profil zapadalności zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń.

	31.12.2013	31.12.2012
Średni ważony okres obowiązywania zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń (w latach)	13,5	13,6

45. Płatności na bazie akcji

Program motywacyjny Grupy UniCredit

W bieżącym i porównywalnych okresach sprawozdawczych występowały następujące programy motywacyjne przyznane pracownikom Grupy Banku Pekao przez Grupę UniCredit:

- Długoterminowy Program Motywacyjny Grupy UniCredit 2007 w zakresie opcji na akcje. Uprawnienia do realizacji opcji zostały nabyte w 2011 roku. Cena realizacji opcji 7,094 EUR. Termin realizacji opcji upływa w 2017 roku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- Długoterminowy Program Motywacyjny Grupy UniCredit 2008 w zakresie opcji na akcje. Uprawnienia do realizacji opcji zostały nabyte w 2012 roku. Cena realizacji opcji 4,185 EUR. Termin wykonania opcji upływa w roku 2018.
- Plan Nabywania Akcji, w ramach którego pracownicy Grupy UniCredit mają możliwość nabywania akcji zwykłych UniCredit na preferencyjnych warunkach poprzez uzyskanie akcji zwykłych („Akcji rabatowych" i „Akcji odpowiadających" bądź praw dla „Akcji odpowiadających") przyznanych nieodpłatnie na podstawie liczby akcji nabytych przez uczestnika. Przyznanie akcji bezpłatnych jest zależne od warunków ich nabywania określonych w zasadach Planu.
- Długoterminowy Program Motywacyjny Grupy UniCredit 2011-2013 przyznany w kwietniu 2011 roku w zakresie akcji zwykłych i opcji na akcje. W związku z niespełnieniem warunków Programu, prawa do akcji oraz opcji na akcje nie zostały przyznane.

Wartość godziwa przyznanych opcji na akcje oraz akcje Banku UniCredit S.p.A. została oszacowana na dzień przyznania praw na podstawie modelu Hull and White. Wartość godziwa praw pierwszeństwa do objęcia akcji podmiotu dominującego Banku przyznanych w okresie do 31 grudnia 2012 roku, na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 4 883 tys. złotych.

Wartość godziwa przyznanych praw do akcji w ramach Planu Nabywania Akcji w okresie do 31 grudnia 2013 roku, na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła 332 tys. złotych.

Koszty wynagrodzeń w 2013 roku z tytułu programów motywacyjnych przyznanych pracowników Grupy Banku Pekao przez Grupę UniCredit wyniosły 379 tys. złotych (w 2012 roku – 3 242 tys. złotych).

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje i akcji UniCredit S.p.A. oraz średnie ważone ceny wykonania:

2013	OPCJE NA AKCJE		AKCJE	
	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA (*)	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA
Występujące na początek okresu	6 448 634	17,36/29,42	317 240	-
Przyznane w danym okresie	-			-
Umorzone w danym okresie	4 103 071	17,36/29,42	317 240	-
Wykonane w danym okresie	-	-	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	2 345 563	17,36/29,42	-	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Wartość 17,36 zł dotyczy programu opcji na akcje z 2008 roku, natomiast wartość 29,42 zł dotyczy programu opcji na akcje z roku 2007.

2012	OPCJE NA AKCJE		AKCJE	
	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA (*)	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA
Występujące na początek okresu	6 448 634	7,39/17,11/29,00	270 094	-
Przyznane w danym okresie	-	-	140 010	-
Umorzone w danym okresie	-	-	92 864	-
Wykonane w danym okresie	-	-	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	6 448 634	7,39/17,11/29,00	317 240	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Wartość 7,39 zł dotyczy programu opcji na akcje z 2011 roku, natomiast wartość 17,11 zł dotyczy programu opcji na akcje z roku 2008, a 29,00 zł - programu opcji na akcje z roku 2007.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia warunki Planu Nabywania Akcji.

	AKCJE BEZPŁATNE W RAMACH PIERWSZEGO OKRESU SKŁADANIA OFERT	AKCJE BEZPŁATNE W RAMACH DRUGIEGO OKRESU SKŁADANIA OFERT
Data Dostarczenia Akcji Bezpłatnych pracownikom Grupy	5 luty 2013	5 sierpnia 2013
Data Rozpoczęcia Przyznania Akcji Bezpłatnych	31 stycznia 2013	31 lipca 2013
Data Zakończenia Przyznania Akcji Bezpłatnych	31 stycznia 2014	31 lipca 2014
Wartość godziwa „Akcji rabatowych" (za akcję w EUR)	4,35	3,78

System zmiennego wynagradzania dla Kadry Zarządzającej Banku Pekao S.A.

System dedykowany jest osobom kluczowym dla realizacji strategii Banku, zarządzania ryzykiem i długoterminowego wzrostu wyniku Banku oraz osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu Uchwały KNF nr 258/2011, które są uwzględnione w wykazie stanowisk kierowniczych Banku. Celem niniejszego Systemu jest wspieranie realizacji strategii działalności Banku, zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie konfliktów interesów.

W ramach Systemu uczestnik może otrzymać premię, która składa się z części wypłacanej w gotówce oraz z części przyznanej w formie akcji fantomowych, jako ekwiwalent pieniężny o wartości odpowiadającej przyznanym akcjom.

W ciągu okresu sprawozdawczego kończącego się w dniu 31 grudnia 2013 roku Bank posiadał następujące transakcje płatności w formie akcji własnych:

	SYSTEM 2011, SYSTEM 2012 ORAZ SYSTEM DLA ROKU 2013
Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych (Cash-settled share based payments)
Data rozpoczęcia okresu oceny	System 2011: 1 stycznia 2011 System 2012: 1 stycznia 2012 System 2013: 1 stycznia 2013
Data ogłoszenia programu	System 2011: kwiecień 2011 System 2012: kwiecień 2012 System 2013: kwiecień 2013
Data przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2	System 2011: 1 czerwca 2012 System 2012: 12 czerwca 2012 System 2013:Data Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok 2013
Liczba instrumentów przyznanych	System 2011: 87 901 sztuk System 2012: 80 003 sztuk System 2013: Zostanie ustalona w dacie przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2
Data zapadalności	System 2011: 31lipca 2016 System 2012: 31lipca 2017 System 2013: 31lipca 2018
Data nabycia uprawnień dla Systemu 2011	Dla uczestników na stanowiskach poniżej Zarządu Banku: ● 50% po 2 latach od daty przyznania ● 50% po 3 latach od daty przyznania Dla uczestników na stanowiskach Zarządu Banku: ● 40% po 2 latach od daty przyznania ● 40% po 3 latach od daty przyznania ● 20% po 4 latach od daty przyznania
Data nabycia uprawnień dla Systemu 2012	Dla uczestników na stanowiskach poniżej Zarządu Banku: ● 20% po 2 latach od daty przyznania ● 40% po 3 latach od daty przyznania ● 40% po 4 latach od daty przyznania Dla uczestników na stanowiskach Zarządu Banku: ● 40% po 2 latach od daty przyznania ● 40% po 3 latach od daty przyznania ● 20% po 4 latach od daty przyznania

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	SYSTEM 2011, SYSTEM 2012 ORAZ SYSTEM DLA ROKU 2013
Data nabycia uprawnień dla Systemu 2013	Dla uczestników na stanowiskach poniżej Zarządu Banku: • 20% po 2 latach od daty przyznania • 40% po 3 latach od daty przyznania • 40% po 4 latach od daty przyznania Dla uczestników na stanowiskach Zarządu Banku: • 40% po 2 latach od daty przyznania • 40% po 3 latach od daty przyznania • 20% po 4 latach od daty przyznania
Warunki nabycia uprawnień	Ocena zgodności Ciągłość zatrudnienia Spełnienie warunku opartego na wynikach finansowych Banku za zadany okres
Rozliczenie programu	W dniu nabycia uprawnień uczestnikowi zostanie wypłacona kwota środków pieniężnych stanowiąca iloczyn posiadanych przez uczestnika akcji fantomowych oraz średniej arytmetycznej ceny akcji Banku na GPW w miesiącu kalendarzowym poprzedzającym miesiąc wypłaty środków pieniężnych.

Dla systemu 2011 i dla systemu 2012 wartość godziwa programu została oszacowana na podstawie ceny akcji Banku na GPW na dzień bilansowy oraz oczekiwanej liczby akcji fantomowych do których zostaną nabyte uprawnienia.

Dla systemu 2013 na datę 31 grudnia 2013 roku Bank sporządził wycenę programu, zakładając, że data przyznania akcji fantomowych wystąpiła w dniu 31 grudnia 2013 roku. Wartość ta zostanie zmieniona w rzeczywistej dacie przyznania programu.

System Zmiennego Wynagradzania w części przyznanej w formie akcji fantomowych to program rozliczany w środkach pieniężnych, i dlatego jego wartość godziwa jest korygowana na każdą datę bilansową aż do momentu rozliczenia programu, który w tym programie pokrywa się z dniem nabycia uprawnień.

Wartość bilansowa zobowiązań wynikających z akcji fantomowych rozliczanych w środkach pieniężnych wyniosła 25 909 tys. złotych na dzień 31 grudnia 2013 roku (na 31 grudnia 2012 roku – 12 301 tys. złotych). Łączna wartość wewnętrzna zobowiązań z tytułu nabytych praw do akcji fantomowych wyniosła 21 765 tys. złotych na dzień 31 grudnia 2013 roku (na 31 grudnia 2012 roku – 8 227 tys. złotych).

Koszty wynagrodzeń w 2013 roku z tego tytułu wynosiły 15 111 tys. złotych (w 2012 roku – 9 026 tys. złotych).

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie akcji fantomowych Banku:

	2013	2012
Występujące na początek okresu	87 901	-
Przyznane w danym okresie	80 003	87 901
Umorzone w danym okresie	-	-
Wykonane w danym okresie	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-
Występujące na koniec okresu	167 904	87 901

Powyższa tabela nie zawiera ilości akcji przyznanych dla Systemu 2013. Ilość ta zostanie ustalona w roku 2014 po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego Banku za rok 2013. Hipotetyczna ilość akcji wyznaczona w oparciu o kwotę podstawową przyznanego bonusu poszczególnym uczestnikom programu oraz średnią arytmetyczną cen akcji Banku na GPW w grudniu 2013 roku wynosi 75 224 sztuk.

Program motywacyjny Banku Pekao S.A.

W roku 2012 zakończono realizację Programu Motywacyjnego przyznającego członkom organów zarządzających, członkom kadry kierowniczej i pracownikom Grupy Kapitałowej Banku, kluczowym dla realizacji strategii Banku, prawo do nabycia akcji Banku na zasadach określonych w Regulaminie Programu Motywacyjnego w Banku Pekao S.A.

Program Motywacyjny realizowany był od 1 stycznia 2006 roku do 31 grudnia 2012 roku. Wszystkie prawa do objęcia akcji zostały zrealizowane.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji:

	2013		2012	
	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA (*)	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA (*)
Występujące na początek okresu	-	-	87 905	123,06
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie	-	-	87 905	160,14
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	-	-	-	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Średnia ważona cena wykonania opcji dla roku 2012 wyniosła 160,14 zł.

System zmiennego wynagradzania dla Kadry Zarządzającej Spółek

W celu wypełnienia wymogów dotyczących zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze (uchwała Komisji Nadzoru Finansowego nr 258/2011 z dnia 4 października 2011 oraz Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2011(Dz. U. Nr 263, poz. 1569) - spółki Centralny Dom Maklerski Pekao S.A. oraz Pekao Bank Hipoteczny S.A. wprowadziły system zmiennego wynagradzania dla kadry zarządzającej.

W ramach niniejszego systemu uczestnik może otrzymać bonus uzależniony od osiągniętych wyników i efektów pracy uczestnika. Otrzymany składnik zmiennego wynagrodzenia jest wypłacany w formie pieniężnej i w akcjach fantomowych w proporcjach określonych przepisami przywołanymi powyżej oraz wewnętrznymi regulacjami.

Co najmniej 40% składników zmiennych wynagrodzeń jest rozliczane i wypłacane w okresie od trzech do pięciu lat od momentu ich przyznania.

Określenie liczby akcji fantomowych następuje na podstawie sprawozdania finansowego danej spółki zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie. Realizacja praw z akcji fantomowych polega na wypłacie kwoty pieniężnej odzwierciedlającej ich wartość. Wartość akcji fantomowej jest zależna od wartości księgowej danej Spółki określonej w sprawozdaniu finansowym za dany rok zatwierdzonym przez Walne Zgromadzenie przed dniem realizacji praw.

Spółki wyceniają wartość przyszłych świadczeń pracowniczych w wartości godziwej przyjętego na siebie zobowiązania, zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze". Skutki wyceny zobowiązań do wartości godziwej ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty wynagrodzeń.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

46. Leasing operacyjny

Grupa jako leasingodawca

Grupa jest leasingodawcą w ramach zaklasyfikowanych jako leasing operacyjny umów najmu budynków stanowiących nieruchomości inwestycyjne.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	31.12.2013	31.12.2012
Do 1 roku	12 435	15 505
Od 1 roku do 5 lat	20 962	13 496
Powyżej 5 lat	17 522	7 360
Razem	**50 919**	**36 361**

Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako przychód w 2013 roku wyniosła 25 242 tys. złotych (przychód w 2012 roku wyniósł 28 544 tys. złotych).

Grupa jako leasingobiorca

Grupa jest leasingobiorcą w ramach zaklasyfikowanych jako leasing operacyjny umów najmu budynków.

Kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawia się następująco:

	31.12.2013	31.12.2012
Do 1 roku	121 577	138 168
Od 1 roku do 5 lat	266 527	284 393
Powyżej 5 lat	194 561	219 874
Razem	**582 665**	**642 435**

Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako koszt 2013 roku wyniosła 231 200 tys. złotych (koszt w 2012 roku wyniósł 240 472 tys. złotych).

Umowy najmu są zwykle zawarte na czas nieokreślony. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe minimalne opłaty leasingowe ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 3 lub 6 miesięcy. Umowy najmu zawierane są zarówno w złotych, jak i w walutach obcych. Płatności dokonywane są w złotych niezależnie od waluty umowy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

47. Zobowiązania warunkowe

Sprawy sądowe

W całym 2013 roku łączna wartość przedmiotu sporu w toczących się postępowaniach sądowych przeciwko Grupie wynosiła 19 056 219 tys. złotych (w 2012 roku wynosiła 18 716 622 tys. złotych).

W 2013 roku nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku oraz jednostek od niego zależnych, w których wysokość dochodzonego roszczenia (zapłaty kwoty pieniężnej) stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

Najistotniejsze, według kryterium wartości przedmiotu sporu postępowanie sądowe przeciwko podmiotom Grupy toczące się na dzień 31 grudnia 2013 roku to postępowanie z powództwa osób fizycznych przeciwko Bankowi oraz Centralnemu Domowi Maklerskiemu Pekao S.A. o zapłatę kwoty 306 622 tys. złotych tytułem szkody wyrządzonej w związku z nabyciem akcji oraz zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę wywołaną prowadzeniem postępowania egzekucyjnego. W ocenie pozwanych powództwo jest bezpodstawne.

Przeciwko grupie toczy się – wszczęte w 2013 roku – postępowanie z powództwa beneficjenta gwarancji o zapłatę kwoty 43 760 tys. złotych z tytułu realizacji gwarancji bankowej. Na podstawie oceny stanu faktycznego i prawnego sprawy nie utworzono rezerw na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Nadal przedmiotem sporu sądowego jest –prezentowane w sprawozdaniach finansowych za rok 2011 i 2012 – postępowanie z powództwa akcjonariusza mniejszościowego Banku o uchylenie uchwał Nr 8 oraz Nr 24 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 19 kwietnia 2011 roku w przedmiocie zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku za rok 2010 oraz udzielenia Członkowi Zarządu absolutorium. Stosownie do prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 listopada 2013 roku obecna wartość przedmiotu sporu tego postępowania wynosi 692 złote, zamiast wskazywanej przez powoda kwoty 18 000 000 tys. złotych.

Po dniu 31 grudnia 2013 roku, a przed dniem zatwierdzenia sprawozdania finansowego, Grupa otrzymała pozew beneficjentów gwarancji o zapłatę kwoty 32 750 tys. złotych z tytułu realizacji gwarancji bankowej. Na podstawie oceny stanu faktycznego i prawnego sprawy nie utworzono rezerw na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa utworzyła rezerwy na sprawy sporne prowadzone przeciwko podmiotom Grupy, które w opinii prawnej wiążą się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia obowiązku. Wartość rezerw utworzonych na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosi 34 986 tys. złotych, (na 31 grudnia 2012 roku 56 795 tys. złotych).

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa utworzyła rezerwy na sprawy sporne prowadzone przeciwko podmiotom Grupy, które w opinii prawnej wiążą się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia obowiązku. Wartość rezerw utworzonych na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosi 34 986 tys. złotych, (na 31 grudnia 2012 roku 56 795 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Udzielone pozabilansowe zobowiązania finansowe

Udzielone zobowiązania finansowe według podmiotów

	31.12.2013	31.12.2012
Udzielone zobowiązania finansowe, w tym:		
na rzecz podmiotów finansowych	2 497 373	1 441 529
na rzecz podmiotów niefinansowych	23 208 164	21 415 681
na rzecz podmiotów budżetowych	1 392 162	744 940
Razem	**27 097 699**	**23 602 150**

Udzielone pozabilansowe zobowiązania gwarancyjne

Udzielone zobowiązania gwarancyjne według podmiotów

	31.12.2013	31.12.2012
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów finansowych, w tym:	832 166	964 391
gwarancje	785 796	889 107
poręczenia	43 754	60 824
potwierdzone akredytywy eksportowe	2 616	14 460
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów niefinansowych, w tym:	10 145 187	9 284 016
gwarancje	4 938 747	5 506 620
gwarancje submisji papierów wartościowych	5 146 660	3 775 430
poręczenia	59 780	1 966
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów budżetowych, w tym:	99 950	69 901
gwarancje	17 740	3 401
gwarancje submisji papierów wartościowych	82 210	66 500
Razem	**11 077 303**	**10 318 308**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Usługi subemisji papierów wartościowych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją:

NAZWA EMITENTA	RODZAJ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	POZOSTAŁA KWOTA SUBEMISJI DO JAKIEJ BANK ZOBOWIĄZAŁ SIĘ ZAANGAŻOWAĆ	OKRES OBOWIĄZYWANIA GWARANCJI
Klient 1	obligacje	1 150 000	23.07.10 - 30.06.15
Klient 2	obligacje	540 000	29.07.12 - 15.12.17
Klient 3	obligacje	60 000	29.07.12 - 15.12.17
Klient 4	obligacje	4 400	19.12.13 - 30.06.14
Klient 5	obligacje	1 020 000	21.06.12 - 31.12.17
Klient 6	obligacje	7 500	13.09.12 - 31.12.14
Klient 7	obligacje	186 720	06.12.12 - 31.03.16
Klient 8	obligacje	185 100	28.12.12 - 31.03.15
Klient 9	obligacje	72 300	28.12.12 - 31.03.15
Klient 10	obligacje	200 000	01.07.11 - 20.12.14
Klient 11	obligacje	105 130	19.03.13 - 30.06.15
Klient 12	obligacje	20 000	19.03.13 - 30.06.15
Klient 13	obligacje	39 780	06.05.13 - 30.09.14
Klient 14	obligacje	12 310	06.05.13 - 30.09.14
Klient 15	obligacje	25 767	24.05.13 - 31.01.15
Klient 16	obligacje	72 780	29.04.13 - 30.12.14
Klient 17	obligacje	20 000	29.04.13 - 31.03.15
Klient 18	obligacje	174 060	20.05.13 - 30.12.15
Klient 19	obligacje	3 450	16.08.13 - 31.12.15
Klient 20	obligacje	16 000	09.09.13 - 31.12.14
Klient 21	obligacje	80 000	16.09.13 - 10.06.16
Klient 22	obligacje	100 000	23.09.13 - 30.06.14
Klient 23	obligacje	84 500	28.10.13 - 30.12.16
Klient 24	obligacje	96 860	31.10.13 - 30.06.15
Klient 25	obligacje	19 070	31.10.13 - 30.06.15
Klient 26	obligacje	565 000	22.10.13 - 30.12.15
Klient 27	obligacje	50 000	22.10.13 - 30.11.15
Klient 28	obligacje	2 600	07.11.13 - 31.12.14
Klient 29	obligacje	20 000	22.11.13 - 31.12.15
Klient 30	obligacje	45 010	28.11.13 - 30.09.14
Klient 31	obligacje	1 770	28.11.13 - 30.09.14
Klient 32	obligacje	5 000	03.12.13 - 31.12.14
Klient 33	obligacje	2 000	12.12.13 - 31.12.14
Klient 34	obligacje	2 600	11.12.13 - 31.12.14
Klient 35	obligacje	2 000	23.12.13 - 31.12.14
Klient 36	obligacje	9 700	20.12.13 - 31.12.14
Klient 37	obligacje	6 960	20.12.13 - 31.12.15
Klient 38	obligacje	4 400	19.12.13 - 31.12.14
Klient 39	obligacje	47 655	23.12.13 - 31.03.14
Klient 40	obligacje	8 448	23.12.13 - 31.10.14
Klient 41	obligacje	160 000	17.12.13 - 23.07.15

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Papiery wartościowe objęte przez Bank subemisją, zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nie notowanych na giełdach i nie znajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją:

NAZWA EMITENTA	RODZAJ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	POZOSTAŁA KWOTA SUBEMISJI DO JAKIEJ BANK ZOBOWIĄZAŁ SIĘ ZAANGAŻOWAĆ	OKRES OBOWIĄZYWANIA GWARANCJI
Klient 1	obligacje	772 000	23.07.10 - 30.06.15
Klient 2	obligacje	410 900	15.11.10 - 31.10.13
Klient 3	obligacje	540 000	29.07.12 - 15.12.17
Klient 4	obligacje	60 000	29.07.12 - 15.12.17
Klient 5	obligacje	71 710	25.08.11 - 30.06.13
Klient 6	obligacje	13 500	22.08.11 - 31.12.13
Klient 7	obligacje	2 500	19.08.11 - 30.12.13
Klient 8	obligacje	10 000	27.09.11 - 31.12.13
Klient 9	obligacje	58 770	20.12.11 - 30.03.13
Klient 10	obligacje	10 000	20.12.11 - 30.03.13
Klient 11	obligacje	2 310	20.12.11 - 31.03.13
Klient 12	obligacje	37 000	03.01.12 - 15.08.13
Klient 13	obligacje	3 440	19.01.12 - 30.12.13
Klient 14	obligacje	22 850	15.05.12 - 30.12.13
Klient 15	obligacje	22 000	07.03.12 - 30.03.13
Klient 16	obligacje	1 020 000	21.06.12 - 31.12.17
Klient 17	obligacje	4 000	10.09.12 - 30.09.13
Klient 18	obligacje	21 000	13.09.12 - 31.12.14
Klient 19	obligacje	241 150	06.12.12 - 31.03.16
Klient 20	obligacje	318 800	28.12.12 - 31.03.15
Klient 21	obligacje	200 000	01.07.11 - 20.12.14

Papiery wartościowe objęte przez Bank subemisją, zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nie notowanych na giełdach i nie znajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Otrzymane zobowiązania pozabilansowe

Otrzymane zobowiązania według podmiotów

	31.12.2013	31.12.2012
Finansowe, w tym:	111 792	1 160 255
od podmiotów finansowych	111 792	1 160 255
od podmiotów niefinansowych	-	-
od podmiotów budżetowych	-	-
Gwarancyjne, w tym:	9 124 950	10 226 535
od podmiotów finansowych	1 113 604	514 238
od rzecz podmiotów niefinansowych	7 302 774	9 014 735
od podmiotów budżetowych	708 572	697 562
Razem	**9 236 742**	**11 386 790**

Ponadto Grupa ma możliwość uzyskania finansowania w Narodowym Banku Polskim pod zastaw posiadanych rządowych papierów wartościowych.

48. Kapitał zakładowy

Struktura kapitału zakładowego

SERIA / EMISJA	RODZAJ AKCJI	LICZBA AKCJI	WARTOŚĆ SERII / EMISJI WG WARTOŚCI NOMINALNEJ	SPOSÓB POKRYCIA KAPITAŁU	DATA REJESTRACJI	PRAWO DO DYWIDENDY (OD DATY)
A	zwykłe na okaziciela	137 650 000	137 650	w całości opłacony	21.12.1997	01.01.1998
B	zwykłe na okaziciela	7 690 000	7 690	w całości opłacony	06.10.1998	01.01.1998
C	zwykłe na okaziciela	10 630 632	10 631	w całości opłacony	12.12.2000	01.01.2000
D	zwykłe na okaziciela	9 777 571	9 777	w całości opłacony	12.12.2000	01.01.2000
E	zwykłe na okaziciela	373 644	374	w całości opłacony	29.08.2003	01.01.2003
F	zwykłe na okaziciela	621 411	621	w całości opłacony	29.08.2003	19.05.2006 16.05.2007
G	zwykłe na okaziciela	603 377	603	w całości opłacony	29.08.2003	15.05.2008
H	zwykłe na okaziciela	359 840	360	w całości opłacony	12.08.2004	01.01.2004
I	zwykłe na okaziciela	94 763 559	94 764	w całości opłacony	29.11.2007	01.01.2008
Liczba akcji razem w szt.		**262 470 034**				
Kapitał zakładowy razem w tys. złotych			**262 470**			
Wartość nominalna jednej akcji = 1,00 zł						

Zmiana liczby akcji (w sztukach):

2013	AKCJE WYEMITOWANE I W PEŁNI OPŁACONE	RAZEM
Stan na początek okresu	262 470 034	262 470 034
Stan na koniec okresu	262 470 034	262 470 034

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana liczby akcji (w sztukach):

2012	AKCJE WYEMITOWANE I W PEŁNI OPŁACONE	RAZEM
Stan na początek okresu	**262 382 129**	**262 382 129**
Emisja akcji serii G (realizacja programu opcji menedżerskich Banku Pekao S.A.)	87 905	87 905
Stan na koniec okresu	**262 470 034**	**262 470 034**

49. Pozostałe kapitały, zysk z lat ubiegłych i roku bieżącego

Struktura kapitału własnego Grupy przypadająca na akcjonariuszy Banku Pekao S.A. przedstawia się następująco:

	31.12.2013	31.12.2012
Kapitał zapasowy, w tym:	9 460 689	9 475 495
ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	9 137 221	9 137 221
pozostały	323 468	338 274
Kapitał z aktualizacji wyceny, w tym:	50 117	508 021
przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych	-55 314	-13 791
podatek odroczony	10 510	2 620
wycena portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	146 674	705 296
podatek odroczony	-27 868	-134 006
wycena portfela instrumentów finansowych zabezpieczających	-29 487	-64 318
podatek odroczony	5 602	12 220
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą, w tym:	1 238	-128 768
różnice kursowe	1 238	-158 382
podatek odroczony	-	29 614
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 937 850	1 737 850
Pozostałe kapitały rezerwowe	9 070 200	8 364 152
Obligacje zamienne na akcje – składnik kapitałowy	29 185	33 558
Rezerwa na zobowiązanie z tytułu wykupu akcji podmiotu dominującego – składnik kapitałowy	332	6 662
Fundusz na prowadzenie działalności maklerskiej	15 000	15 000
Pozostałe kapitały razem	**20 564 611**	**20 011 970**
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-191 977	-45 826
Zysk netto za rok bieżący	2 784 779	2 942 801
Wynik z lat ubiegłych i roku bieżącego razem	**2 592 802**	**2 896 975**
Razem	**23 157 413**	**22 908 945**

Od 1982 roku do 1984 roku oraz od 1988 roku do 1996 roku Grupa funkcjonowała w warunkach hiperinflacji.

MSR 29 „Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji" wymaga przekształcenia każdego składnika kapitału akcjonariuszy (z wyjątkiem niepodzielonych zysków i nadwyżki z przeszacowania) przez ogólną indeksację cen w okresie hiperinflacji. Takie retrospektywne zastosowanie skutkowałoby wzrostem kapitału akcyjnego i wzrostem pozostałych funduszy oraz spadkiem niepodzielonego zysku w tych okresach w ekwiwalentnych kwotach. Ujęcie takiej korekty nie miałoby wpływu na łączną wartość kapitałów Grupy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

50. Informacje dodatkowe do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2013	31.12.2012
Kasa, należności od Banku Centralnego	4 191 229	9 207 285
Należności od banków z terminem wymagalności do 3 miesięcy	6 424 633	3 607 505
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych prezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	**10 615 862**	**12 814 790**

Wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o ograniczonej możliwości dysponowania wyniosła na dzień 31 grudnia 2013 roku 3 661 336 tys. złotych (na dzień 31 grudnia 2012 roku 3 601 110 tys. złotych).

51. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi są transakcjami typowymi dla bieżącej działalności operacyjnej prowadzonej przez Bank. Obejmują one głównie kredyty, depozyty, transakcje w walutach obcych oraz gwarancje.

Znaczące transakcje z podmiotami powiązanymi

W 2013 roku Bank Pekao S.A. sprzedał na rzecz UniCredit S.p.A. (podmiot dominujący Banku) wszystkie udziały w spółce zależnej PJSC UniCredit Bank. Transakcja ta została szczegółowo opisana w Nocie 32.

Proces kredytowy w odniesieniu do Kierownictwa Banku oraz podmiotów powiązanych z Bankiem

Zgodnie z ustawą Prawo Bankowe, zawieranie transakcji o charakterze kredytowym z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku oraz podmiotami z nimi powiązanymi kapitałowo lub organizacyjnie, następuje na podstawie Regulaminu uchwalonego przez Radę Nadzorczą Banku.
Regulamin określa szczególne zasady podejmowania decyzji o zawarciu transakcji z wyżej wymienionymi osobami i podmiotami, w tym szczeble decyzyjne uprawnione do podejmowania decyzji. W szczególności zawarcie transakcji z członkiem Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku lub podmiotem z nimi powiązanym kapitałowo lub organizacyjnie wymaga podjęcia decyzji przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.
Członkowie Kierownictwa Banku i podmioty z nimi powiązane kapitałowo lub organizacyjnie mogą korzystać z oferowanych przez Bank produktów kredytowych według zasad i na warunkach standardowo oferowanych przez Bank. W szczególności w odniesieniu do tych osób i podmiotów Bank nie stosuje korzystniejszych stóp oprocentowania kredytów.
Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest zgodnie z metodologią stosowaną przez Bank, adekwatnie do segmentu klienta i rodzaju transakcji.

W odniesieniu do podmiotów powiązanych z Bankiem stosowany jest standardowy proces kredytowy, przy czym decyzje o zawarciu transakcji podejmowane są wyłącznie przez szczeble decyzyjne na poziomie Centrali Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami powiązanymi

Transakcje z jednostkami powiązanymi na 31 grudnia 2013 roku

NAZWA JEDNOSTKI	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KREDYTÓW I LOKAT	NALEŻNOŚCI Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I DEPOZYTÓW	ZOBOWIĄZANIA Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA
UniCredit S.p.A. - jednostka dominująca wobec Banku	4 812		29	52 758		830
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	1 151 416	303 574	4 177	1 620 185	772 939	1 954
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.						
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	-	-	3	22 905	-	8
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-	-	148 571	-	3
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	-	-	16 145	133 659	-	22
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-	3	13 176	-	-
Razem jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.	**-**	**-**	**16 151**	**318 311**	**-**	**33**
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	6 924	-	-	22 990	-	-
Razem	**1 163 152**	**303 574**	**20 357**	**2 014 244**	**772 939**	**2 817**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu kredytów i lokat według umownych terminów zapadalności

31.12.2013	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	4 812	-	-	-	-	-	4 812
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	481 281	14 171	953	302 393	352 618	-	1 151 416
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.	-	-	-	-	-	-	-
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	2	6 514	-	-	54	354	6 924
Razem	**486 095**	**20 685**	**953**	**302 393**	**352 672**	**354**	**1 163 152**

(*) Należności bieżące obejmują rachunki Nostro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według umownych terminów zapadalności

31.12.2013	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	52 758	-	-	-	-	-	52 758
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	281 448	357 478	469 833	21 502	75 687	414 237	1 620 185
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.	20 132	36 011	126 286	135 882	-	-	318 311
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	1 409	18 316	2 565	600	100	-	22 990
Razem	**355 747**	**411 805**	**598 684**	**157 984**	**75 787**	**414 237**	**2 014 244**

(*) Zobowiązania bieżące obejmują rachunki Loro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu kredytów i lokat według walut

31.12.2013	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	3 521	1 291	-	-	-	4 812
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	517 811	614 246	6	-	19 353	1 151 416
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.	-	-	-	-	-	-
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	-	-	6 924	-	6 924
Razem	**521 332**	**615 537**	**6**	**6 924**	**19 353**	**1 163 152**

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według walut

31.12.2013	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	169	-	-	52 589	-	52 758
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	583 161	5 240	422 910	600 684	8 190	1 620 185
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.	-	-	-	318 311	-	318 311
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	2 447	500	-	13 456	6 587	22 990
Razem	**585 777**	**5 740**	**422 910**	**985 040**	**14 777**	**2 014 244**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z jednostkami powiązanymi na 31 grudnia 2012 roku

NAZWA JEDNOSTKI	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KREDYTÓW I LOKAT	NALEŻNOŚCI Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I DEPOZYTÓW	ZOBOWIĄZANIA Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA
UniCredit S.p.A. - jednostka dominująca wobec Banku	425 754	-	596	57 621	-	13 928
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	1 252 269	375 503	4 662	1 808 236	929 295	1 210
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.						
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	-	-	6	8 155	-	12
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-	81	142 481	-	19
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	2	-	17 630	103 914	-	21
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-	-	19 700	-	-
Razem jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.	**2**	**-**	**17 717**	**274 250**	**-**	**52**
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	7 361	-	-	12 675	-	-
Razem	**1 685 386**	**375 503**	**22 975**	**2 152 782**	**929 295**	**15 190**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu kredytów i lokat według umownych terminów zapadalności

31.12.2012	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	425 754	-	-	-	-	-	425 754
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	1 207 510	1 392	671	1 497	41 199	-	1 252 269
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.	-	-	-	-	2	-	2
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	6 950	-	6	36	369	7 361
Razem	**1 633 264**	**8 342**	**671**	**1 503**	**41 237**	**369**	**1 685 386**

(*) Należności bieżące obejmują rachunki Nostro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według umownych terminów zapadalności

31.12.2012	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	57 621	-	-	-	-	-	57 621
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	294 699	296 456	18 055	504 749	219 230	475 047	1 808 236
Jednostki stowarzyszone	7 711	82 393	43 445	140 701	-	-	274 250
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	487	10 094	40	2 054	-	-	12 675
Razem	**360 518**	**388 943**	**61 540**	**647 504**	**219 230**	**475 047**	**2 152 782**

(*) Zobowiązania bieżące obejmują rachunki Loro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu kredytów i lokat według walut

31.12.2012	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	366 990	58 764	-	-	-	425 754
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	577 094	3 906	265	228 250	442 754	1 252 269
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	2	-	2
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	-	-	7 361	-	7 361
Razem	**944 084**	**62 670**	**265**	**235 613**	**442 754**	**1 685 386**

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według walut

31.12.2012	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	-	-	57 621	-	57 621
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	196 468	46 414	601 426	949 594	14 334	1 808 236
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	274 250	-	274 250
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	539	515	-	11 618	3	12 675
Razem	**197 007**	**46 929**	**601 426**	**1 293 083**	**14 337**	**2 152 782**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przychody i koszty dotyczące transakcji z podmiotami powiązanymi za okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku

NAZWA JEDNOSTKI	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI	KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI	PRZYCHODY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE	KOSZTY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	84	-151	1 152	-2 530	1 975	-11 534
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	91 862	-38 640	9 337	-1 440	40 362	-8 646
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.						
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-4 716	544	-	76	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	-	-3 923	243 262	-	-	-
Dom Inwestycyjny Xelion Sp.z o.o.	-	-393	43	-26	262	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-207	107	-	-	-9 369
Razem jednostki stowarzyszone Grupy Pekao S.A.	**-**	**-9 239**	**243 956**	**-26**	**338**	**-9 369**
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	297	-573	8	-	-	-
Razem	**92 243**	**-48 603**	**254 453**	**-3 996**	**42 675**	**-29 549**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przychody i koszty dotyczące transakcji z podmiotami powiązanymi za okres od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku

NAZWA JEDNOSTKI	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI	KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI	PRZYCHODY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE	KOSZTY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	580	-469	1 072	-3 993	2 817	-10 675
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	155 266	-72 071	11 868	-3 886	7 058	-101 408
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.						
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-471	529	-	127	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	-	-2 534	209 690	-	33	-4
Dom Inwestycyjny Xelion Sp.z o.o.	-	-309	45	-44	268	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-828	65	-	-	-9 853
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	-	-116	16	-	-	-
Razem jednostki stowarzyszone Grupy Pekao S.A.	**-**	**-4 258**	**210 345**	**-44**	**428**	**-9 857**
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	209	-695	3	-	-	-12
Razem	**156 055**	**-77 493**	**223 288**	**-7 923**	**10 303**	**-121 952**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe finansowe i gwarancyjne na dzień 31 grudnia 2013 roku

NAZWA JEDNOSTKI	UDZIELONE		OTRZYMANE
	FINANSOWE	GWARANCYJNE	GWARANCYJNE
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	62 569	353 654	48 345
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostekGrupy Pekao S.A.	732 287	273 410	113 807
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.			
Dom Inwestycyjny Xelion Sp.z o.o.	30	-	-
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	15	-	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	61	-	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	500	-
Razem jednostki stowarzyszone Grupy Pekao S.A.	**106**	**500**	**-**
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	261	-	-
Razem	**795 223**	**627 564**	**162 152**

Na 31 grudnia 2013 roku Bank nie posiadał finansowych pozycji pozabilansowych otrzymanych od podmiotów powiązanych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe wg umownych terminów zapadalności

31.12.2013	BIEŻĄCE	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE FINANSOWE							
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	24 000	-	-	38 569	-	-	62 569
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	362 120	180 829	-	189 123	215	-	732 287
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.	-	-	-	-	106	-	106
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	20	-	5	-	226	10	261
Razem	**386 140**	**180 829**	**5**	**227 692**	**547**	**10**	**795 223**
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE GWARANCYJNE							
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	67 076	76 743	-	-	99 139	110 696	353 654
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	-	641	-	44 397	37 951	190 421	273 410
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.	-	-	-	500	-	-	500
Razem	**67 076**	**77 384**	**-**	**44 897**	**137 090**	**301 117**	**627 564**
ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE GWARANCYJNE							
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	3 000	-	-	13 904	11 742	19 699	48 345
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	29 967	463	980	65 182	14 768	2 447	113 807
Razem	**32 967**	**463**	**980**	**79 086**	**26 510**	**22 146**	**162 152**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe wg walut

31.12.2013	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE FINANSOWE						
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	38 569	-	-	24 000	-	62 569
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	29 652	-	-	702 635	-	732 287
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.	-	-	-	106	-	106
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	-	-	261	-	261
Razem	**68 221**	**-**	**-**	**727 002**	**-**	**795 223**
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE GWARANCYJNE						
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	11 872	-	-	341 782	-	353 654
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	15 342	-	-	258 068	-	273 410
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.	-	-	-	500	-	500
Razem	**27 214**	**-**	**-**	**600 350**	**-**	**627 564**
ZOBOWIĄZANIA OTRZYMANE GWARANCYJNE						
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	44 895	-	-	3 450	-	48 345
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	20 728	-	-	86 510	6 569	113 807
Razem	**65 623**	**-**	**-**	**89 960**	**6 569**	**162 152**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe finansowe i gwarancyjne na dzień 31 grudnia 2012 roku

NAZWA JEDNOSTKI	UDZIELONE	
	FINANSOWE	GWARANCYJNE
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	38 181	273 072
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	54 363	380 850
Jednostki stowarzyszone Grupy Pekao S.A.		
Dom Inwestycyjny Xelion Sp.z o.o.	30	-
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	32	-
Pioneer Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PPIM S.A.)	136	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	500
Razem jednostki stowarzyszone Grupy Pekao S.A.	**198**	**500**
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	184	-
Razem	**92 926**	**654 422**

Na 31 grudnia 2012 roku Bank nie posiadał finansowych i gwarancyjnych pozycji pozabilansowych otrzymanych od podmiotów powiązanych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe wg umownych terminów zapadalności

31.12.2012	BIEŻĄCE	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE FINANSOWE							
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	-	-	38 181	-	-	38 181
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	818	-	-	52 693	852	-	54 363
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A	-	-	-	44	154		198
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	30		55	9	90	-	184
RAZEM	**848**	**-**	**55**	**90 927**	**1 096**	**-**	**92 926**
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE GWARANCYJNE							
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	51	1 362	26 381	136 408	108 870	273 072
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	-	2 152	19 990	21 449	27 117	310 142	380 850
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A	-	-	-	500	-	-	500
Razem	**-**	**2 203**	**21 352**	**48 330**	**163 525**	**419 012**	**654 422**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe wg walut

31.12.2012	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE FINANSOWE						
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	38 181	-	-	-	-	38 181
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	12 878	-	-	41 485	-	54 363
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A	-	-	-	198	-	198
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A. i UniCredit S.p.A.	-	-	-	184	-	184
Razem	**51 059**	**-**	**-**	**41 867**	**-**	**92 926**
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE GWARANCYJNE		-	-			
UniCredit S.p.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	14 719	-	-	258 353	-	273 072
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	27 119	-	-	353 681	50	380 850
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A	-	-	-	500	-	500
Razem	**41 838**	**-**	**-**	**612 534**	**50**	**654 422**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

	WARTOŚĆ ŚWIADCZEŃ	
	2013	2012
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (*)	14 359	15 087
Świadczenia długoterminowe (**)	2 245	2 250
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Płatności na bazie akcji (***)	7 011	5 857
Razem	**23 615**	**23 194**
Rada Nadzorcza Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (*)	835	931
Płatności na bazie akcji (***)	-	-
Razem	**835**	**931**

(*) Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się: wynagrodzenie zasadnicze, premie oraz inne świadczenia, rozliczenie których nastąpi w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.
(**) W pozycji "Świadczenia długoterminowe" ujęto rezerwy na długoterminowy program motywacyjny oraz na odroczone wypłaty premii.
(***) Wartość płatności na bazie akcji stanowi część kosztów wynagrodzeń, ujętych zgodnie z MSSF 2 w okresie sprawozdawczym w rachunku zysków i strat Banku, stanowiących rozliczenie w czasie wartości godziwej instrumentów przypadające na opcje na akcje oraz akcje, w tym akcje fantomowe, przyznane członkom Zarządu Banku.

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku w 2013 oraz w 2012 roku nie otrzymywali wynagrodzeń – w jakiejkolwiek formie, ani nie mieli żadnych należności z tego tytułu od spółek zależnych oraz stowarzyszonych.

Wynagrodzenia Członków Zarządów i Rad Nadzorczych spółek zależnych

	WARTOŚĆ ŚWIADCZEŃ	
	2013	2012
Zarządy Spółek		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	12 205	17 385
Pozostałe świadczenia długoterminowe	178	453
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	315
Płatności w formie akcji	-	234
Razem	**12 383**	**18 387**
Rady Nadzorcze Spółek		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	38	38
Razem	**38**	**38**

52. Transakcje repo oraz reverse repo

Grupa pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości (transakcje repo oraz sell-buy back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Przedmiotem transakcji repo i sell-buy back mogą być papiery wartościowe stanowiące portfel bilansowy Grupy lub papiery wartościowe zakupione w ramach transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży (transakcje reverse repo, buy-sell back).

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji repo oraz sell-buy back stanowiące portfel bilansowy Grupy, nie są usuwane z bilansu, gdyż Grupa zachowuje znacząco wszystkie korzyści i ryzyka wynikające z tych aktywów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	31.12.2013		31.12.2012	
	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA ODPOWIADAJĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA ODPOWIADAJĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu				
do 1 miesiąca	-	-	55 553	55 606
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	**-**	**-**	**55 553**	**55 606**
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
do 1 miesiąca	4 025 978	4 038 319	4 833 622	4 830 418
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	527 379	524 912	702 569	698 212
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	**4 553 357**	**4 563 231**	**5 536 191**	**5 528 630**
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności				
do 1 miesiąca	-	-	16 459	16 462
Razem aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	**-**	**-**	**16 459**	**16 462**
Aktywa finansowe zakupione w ramach transakcji reverse-repo oraz buy-sell back				
do 1 miesiąca	10 021	10 018	2 079 999	2 081 794
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	20 122	20 073
Razem aktywa finansowe zakupione w ramach transakcji reverse-repo oraz buy-sell back	**10 021**	**10 018**	**2 100 121**	**2 101 867**
Razem	**4 563 378**	**4 573 249**	**7 708 324**	**7 702 565**

Grupa nabywa także instrumenty finansowe z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości (transakcje reverse-repo oraz buy-sell back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji reverse-repo oraz buy-sell back nie są ujmowane w bilansie, gdyż Grupa nie przyjmuje znacząco wszystkich korzyści i ryzyk wynikających z tych aktywów.

	31.12.2013		31.12.2012	
	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW BĘDĄCYCH ZABEZPIECZENIEM	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW BĘDĄCYCH ZABEZPIECZENIEM
Należności od banków				
do 1 miesiąca	3 119 010	3 115 331	190 118	190 058
Razem należności od banków	**3 119 010**	**3 115 331**	**190 118**	**190 058**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom				
do 1 miesiąca	2 581 676	2 579 440	2 694 481	2 697 472
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	**2 581 676**	**2 579 440**	**2 694 481**	**2 697 472**
Razem	**5 700 686**	**5 694 771**	**2 884 599**	**2 887 530**

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa finansowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell back stanowią zabezpieczenie przyjęte przez Grupę, które Grupa ma prawo sprzedać lub zastawić.

	31.12.2013	31.12.2012
Wartość godziwa aktywów będących zabezpieczeniem, w tym:	5 694 771	2 887 530
sprzedanych (tzw. „krótka sprzedaż")	309 742	246 578
sprzedanych z przyrzeczeniem odkupu	10 021	2 100 121

53. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFŚS")

Ustawa o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z dnia 4 marca 1994 roku, z późniejszymi zmianami, wprowadziła wymóg tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przez pracodawców zatrudniających co najmniej 20 pracowników. Bank Pekao S.A. oraz wszystkie spółki z Grupy zatrudniające co najmniej 20 pracowników utworzyły ZFŚS oraz dokonują corocznych odpisów na rzecz ZFŚS zgodnie z przepisami określonymi w Ustawie i Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy. Podstawowym celem Funduszu jest finansowanie przez pracodawcę pomocy socjalnej na rzecz pracowników, byłych pracowników (rencistów / emerytów) oraz uprawnionych członków ich rodzin.

Stan Funduszu stanowią zakumulowane odpisy dokonane przez spółkę na rzecz ZFŚS, zwiększone o odsetki od środków funduszu i wpływy z oprocentowanych pożyczek oraz pomniejszone o bezzwrotne wydatki z ZFŚS.

W skonsolidowanym bilansie Grupa dokonała kompensaty aktywów i zobowiązań Funduszu, ze względu na fakt, że aktywa ZFŚS nie stanowią aktywów Grupy. W związku z tym saldo z tytułu ZFŚS w skonsolidowanym bilansie Grupy na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosło zero.

W poniższym zestawieniu przedstawiono rodzaje oraz wartość księgową aktywów, stanu Funduszu i kosztów związanych z ZFŚS:

	31.12.2013	31.12.2012
Zadłużenie z tytułu udzielonych pożyczek	42 183	38 130
Środki pieniężne na rachunku ZFŚS	8 669	12 979
Aktywa ZFŚS	**50 852**	**51 109**
Stan ZFŚS	**50 852**	**51 109**
	2013	**2012**
Odpisy dokonane na rzecz ZFŚS	26 463	27 131

54. Zdarzenia po dacie bilansu

Po dniu 31 grudnia 2013 roku, a przed dniem zatwierdzenia sprawozdania finansowego, Grupa odmówiła realizacji wezwań beneficjenta gwarancji do zapłaty łącznie kwoty 85 200 tys. złotych z tytułu gwarancji bankowej. Na podstawie oceny stanu faktycznego i prawnego sprawy nie utworzono rezerw na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
10.03.2014	Luigi Lovaglio	Prezes Zarządu Banku, CEO	
10.03.2014	Diego Biondo	Wiceprezes Zarządu Banku	
10.03.2014	Andrzej Kopyrski	Wiceprezes Zarządu Banku	
10.03.2014	Grzegorz Piwowar	Wiceprezes Zarządu Banku	
10.03.2014	Stefano Santini	Wiceprezes Zarządu Banku	
10.03.2014	Marian Ważyński	Wiceprezes Zarządu Banku	

Załączniki do sprawozdania finansowego

Niniejsze Załączniki stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Załącznik nr 1

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską i weszły w życie od 1 stycznia 2013 roku.

- **MSSF 1 (zmiana)** „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy"

  Zmiany umożliwiają jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy zastosowanie prospektywne MSR 39 lub MSSF 9 oraz § 10A MSR 20 w odniesieniu do pożyczek udzielonych od rządu posiadanych na dzień przejścia na MSSF.

  Grupa uważa, że zmiana standardu nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSSF 1 (zmiana)** „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy**"**

  Zmiany dotyczą odniesienia do stałej daty „1 stycznia 2004" jako daty zastosowania MSSF po raz pierwszy i zmieniają ją na „dzień zastosowania MSSF po raz pierwszy" w celu wyeliminowania konieczności przekształcania transakcji, które miały miejsce przed dniem przejścia jednostki na stosowanie MSSF.
  Ponadto, do standardu zostają dodane wskazówki odnośnie ponownego zastosowania MSSF w okresach, które następują po okresach znaczącej hiperinflacji, uniemożliwiającej pełną zgodność z MSSF.

  Grupa uważa, że zmiana standardu nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSSF 7 (zmiana)** „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji"

  Standard określa wymagania dotyczące ujawniania informacji, które maja pomóc inwestorom oraz innym użytkownikom sprawozdań finansowych w lepszej ocenie wpływu lub potencjalnego wpływu kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych na sytuację finansową jednostki.

  Grupa uważa, że zmiana standardu, poza rozszerzeniem zakresu ujawnień w odniesieniu do potencjalnie kompensowanych aktywów i zobowiązań finansowych, nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSSF 13** „Ustalanie wartości godziwej"

  Standard określa ramy dla pomiaru wartości godziwej i wymaga ujawniania informacji na temat wyceny wartości godziwej. Standard nie określa, kiedy składnik aktywów, zobowiązanie lub posiadane własne instrumenty kapitałowe wycenia się w wartości godziwej. Przeciwnie, wyceny i ujawniania wymagane przez standard stosuje się wtedy, gdy inne standardy wymagają lub zezwalają na wycenę w wartości godziwej (z nielicznymi wyjątkami).

  Grupa uważa, że zmiana standardu, poza rozszerzeniem zakresu ujawnień w odniesieniu do wartości godziwej, nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

- **MSR 1 (zmiana)** „Prezentacja sprawozdań finansowych"

  Zmiany służą jaśniejszej prezentacji rosnącej liczby składników innych całkowitych dochodów oraz ułatwieniu użytkownikom sprawozdań finansowych odróżnienia tych składników innych całkowitych dochodów, które mogą następnie zostać przeklasyfikowane na zyski lub stratę, od składników, które nigdy nie zostaną w ten sposób przeklasyfikowane.

  Grupa uważa, że zmiana standardu, poza zmianami struktury prezentacji, nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSR 12 (zmiana)** „Podatek dochodowy"

  Zmiana doprecyzowuje m.in. sposób wyceny aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego w przypadku nieruchomości inwestycyjnych wycenianych zgodnie z modelem wartości godziwej określonym w MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne". Zmieniony standard wycofuje interpretację SKI-21 „Podatek dochodowy – odzyskiwalność przeszacowanych aktywów niepodlegających amortyzacji".

  Grupa uważa, że zmiana standardu nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSR 19 (zmiana)** „Świadczenia pracownicze"

  Zmiany powinny pomóc użytkownikom sprawozdań finansowych w lepszym zrozumieniu tego, w jaki sposób programy określonych świadczeń wpływają na sytuację finansową, wyniki finansowe oraz przepływy środków pieniężnych jednostki. Celem tego standardu jest uregulowanie rachunkowości świadczeń pracowniczych oraz ujawniania informacji na ich temat.

  Grupa uważa, że zmiana standardu, poza zmianami struktury prezentacji i rozszerzeniem zakresu ujawnień w odniesieniu do programów określonych świadczeń, nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **KIMSF 20** „Koszty prowadzenia wydobycia w kopalniach odkrywkowych"

  KIMSF 20 zawiera wytyczne odnośnie ujmowania kosztów usunięcia zewnętrznych warstw gruntu w celu uzyskania dostępu do wydobywanych surowców w kopalniach odkrywkowych.

  Grupa uważa, że nowa interpretacja nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **Coroczne zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (2013)**

  Zmiany mają na celu udoskonalenie i doprecyzowanie standardów.

  Grupa uważa, że zmiany nie miały znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich pierwszego zastosowania.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

Załącznik nr 2

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

- **MSSF 10** „Skonsolidowane sprawozdania finansowe"

  Data obowiązywania - pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

  Standard określa zasady prezentacji i przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli jednostka kontroluje jedną lub więcej innych jednostek. MSSF 10 zastępuje wymogi konsolidacji zawarte w interpretacji SKI-12 „Konsolidacja - jednostki specjalnego przeznaczenia" i standardzie MSR 27 "Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe". MSSF 10 opiera się na obowiązujących zasadach określających pojęcie kontroli jako czynnika decydującego, czy jednostka powinna być uwzględniona w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym spółki dominującej. Standard zawiera dodatkowe wytyczne, pomocne w ustaleniu występowania kontroli, gdy jest to trudne do oceny.

  Z przeprowadzonych analiz wynika, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSSF 11** „Wspólne ustalenia umowne"

  Data obowiązywania - pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

  Standard przewiduje bardziej realistyczne odzwierciedlenie wspólnych porozumień, koncentrując się na prawach i obowiązkach porozumień, a nie jego formie prawnej (jak ma to miejsce obecnie). Standard porządkuje nieścisłości w sprawozdawczości wspólnych porozumień poprzez wprowadzenie jednolitej metody księgowania udziałów we wspólnie kontrolowanych jednostkach.
  MSSF 11 wymaga rozliczania udziałów we wspólnych porozumieniach tylko metodą praw własności, co eliminuje metodę konsolidacji proporcjonalnej. Istnienie oddzielnego podmiotu prawnego nie jest już warunkiem podstawowym klasyfikacji. Postanowienia przejściowe różnią się w zależności od metody klasyfikacji wspólnych porozumień w ramach MSR 31.

  Z przeprowadzonych analiz wynika, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSSF 12** „Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach"

  Data obowiązywania - pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

  Standard jest nowym, kompleksowym zbiorem przepisów, określającym wymogi ujawniania informacji dla wszystkich form udziałów w innych podmiotach, w tym dla spółek zależnych, wspólnych porozumień, jednostek stowarzyszonych i innych jednostek nie konsolidowanych.

  Z przeprowadzonych analiz wynika, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania, poza rozszerzeniem zakresu ujawnień.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

- **MSR 27** „Jednostkowe sprawozdania finansowe"

  Data obowiązywania - pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

  Standard zawiera wymogi w zakresie prezentacji oraz ujawnień w jednostkowym sprawozdaniu finansowym inwestycji w jednostkach stowarzyszonych, zależnych oraz we wspólnych przedsięwzięciach. Standard zastąpi dotychczasowy MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe".

  Z przeprowadzonych analiz wynika, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSR 28** „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach"

  Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

  Nowy standard dotyczy rozliczania inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. Określa również wymogi stosowania metody praw własności w inwestycjach w jednostkach stowarzyszonych oraz we wspólnych przedsięwzięciach. Standard zastąpi dotychczasowy MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych".

  Z przeprowadzonych analiz wynika, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSR 32 (zmiana)** „Instrumenty finansowe: prezentacja"

  Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

  Celem wprowadzenia zmian jest wyeliminowanie niespójności w stosowaniu wymogów dotyczących zasad kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych.

  Grupa uważa, że zmiana standardu, poza rozszerzeniem zakresu ujawnień, nie będzie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSR 36 (zmiana)** „Utrata wartości aktywów"

  Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

  Przy opracowywaniu MSSF 13 „Wycena według wartości godziwej", Rada postanowiła wprowadzić zmianę do MSR 36, która wymaga ujawnienia informacji o wartości odzyskiwalnej aktywów zagrożonych.
  Opublikowana zmiana wyjaśnia pierwotny zamiar Rady: że zakres tych ujawnień jest ograniczony do wartości odzyskiwalnej aktywów zagrożonych, który jest oparty na wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

  Grupa jest w trakcie analizy wpływ zmian standardu na sprawozdanie finansowe. Z wstępnych ustaleń wynika, że zmiana standardu nie będzie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

- **MSR 39 (zmiana)** „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”

  Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

  Zmiana pozwala nadal stosować rachunkowość zabezpieczeń w sytuacji, gdy instrument pochodny wyznaczony jako instrument zabezpieczający, podlega nowacji w wyniku rozliczeń z kontrahentem centralnym w wyniku zmian prawa lub przepisów, przy spełnieniu określonych warunków.

  Grupa jest w trakcie analizy wpływ zmian standardu na sprawozdanie finansowe. Z wstępnych ustaleń wynika, że zmiana standardu nie będzie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

Załącznik nr 3

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską.

- **MSSF 9** „Instrumenty finansowe"

  Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2017 roku.

  Nowe przepisy są częścią zmian zastępujących dotychczasowy standard MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena".
  Główne zmiany wynikające z nowego standardu to między innymi:
  - nowe zasady kwalifikacji aktywów finansowych,
  - nowe kryteria kwalifikacji aktywów do grupy aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu,
  - nowe zasady rozpoznawania zmian wyceny do wartości godziwej inwestycji w kapitałowe instrumenty finansowe,
  - likwidacja konieczności wyodrębniania wbudowanych instrumentów pochodnych z aktywów finansowych.

  Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie.
  Standard będzie jeszcze rozszerzony o części dot. zasad wyceny wg zamortyzowanego kosztu oraz zasad stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

  Grupa jest w trakcie szacowania wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na sprawozdanie finansowe, aczkolwiek ze względu na specyfikę działalności Grupy, przewiduje się, iż zmiany te będą miały istotny wpływ na wycenę i prezentację instrumentów finansowych Grupy.
  Rzeczywisty wpływ pierwszego zastosowania MSSF 9 będzie możliwy do oszacowania po opublikowaniu ostatecznej, kompletnej wersji standardu.

- **MSSF 14** „Odroczone salda z regulowanej działalności"

  Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2015 roku.

  Celem wprowadzenia tego standardu jest zwiększenie porównywalności sprawozdań finansowych jednostek zaangażowanych w działalność podlegającą regulacji cen.

  Grupa uważa, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **MSR 19 (zmiana)** „Świadczenia pracownicze"

  Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 1 lipca 2014 roku

  Zmiana dotyczą składek wnoszonych do programów określonych świadczeń przez pracowników lub strony trzecie. Celem zmian jest uproszczenie ujęcia składek, które nie zależą od okresu zatrudnienia, na przykład składki pracownicze ustalone jako stały procent wynagrodzenia.

  Grupa uważa, że zmiana standardu nie będzie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

- **Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2010-2012**

  Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 1 lipca 2014 roku

  Doroczne ulepszenia MSSF 2010-2012 mają głównie na celu rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa.

  Grupa uważa, że wprowadzone zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2011-2013**

  Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 1 lipca 2014 roku

  Doroczne ulepszenia MSSF 2011-2013 mają głównie na celu rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa.

  Grupa uważa, że wprowadzone zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

- **KIMSF 21** „Opłaty publiczne"

  Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2013 roku.

  KIMSF 21 to interpretacja MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe". Interpretacja wyjaśnia co jest zdarzeniem powodującym powstanie zobowiązania do uiszczenia opłaty publicznej.

  Z przeprowadzonych analiz wynika, że nowa interpretacja nie będzie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

Załącznik nr 4

Słowniczek

MSSF – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (IFRS – International Financial Reporting Standards) to standardy, interpretacje i ich struktura przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości RMSR (IASB – International Accounting Standards Board).

MSR – Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (IAS – International Accounting Standards) – starsza nazwa standardów stanowiących część obecnych MSSF.

KIMSF – Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC – International Financial Reporting Interpretations Committee) komitet działający w ramach Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości publikujący interpretacje MSSF.

CIRS – ang. Currency Interest Rate Swap – swap walutowo-procentowy jest to transakcja wymiany kwot kapitału i płatności odsetkowych w różnych walutach pomiędzy dwoma partnerami.

IRS – ang. Interest Rate Swap – umowa pomiędzy dwiema stronami, na podstawie której strony wypłacają sobie wzajemnie (w określonych odstępach czasu w trakcie trwania kontraktu) odsetki od umownego nominału kontraktu, naliczane według odmiennej stopy procentowej.

FRA – ang. Forward Rate Agrement – umowa, w ramach której dwaj kontrahenci ustalają wysokość stopy procentowej, która będzie obowiązywała w przyszłości dla określonej kwoty wyrażonej w walucie transakcji dla z góry ustalonego okresu.

CAP – opcja cap na stopy procentowe to umowa finansowa, która ogranicza ryzyko, jakie ponosi pożyczający przy zmiennej stopie procentowej, narażający się na możliwość poniesienia strat w wyniku wzrostu stopy procentowej. Opcja cap to seria opcji call na stopy procentowe, w której wystawca gwarantuje nabywcy, że zrekompensuje mu dodatkowe koszty odsetkowe, które musi on płacić od swojego kredytu, jeśli oprocentowanie kredytu wzrośnie powyżej uzgodnionej stopy procentowej.

FLOOR – opcja floor na stopy procentowe, która ogranicza ryzyko poniesienia strat w wyniku spadku stopy procentowej przez kredytodawcę udzielającego kredytu przy zmiennej stopie oprocentowania. Opcja floor to seria opcji put na stopy procentowe, wystawca gwarantuje odsetki, które musi on zapłacić od kredytu, jeśli oprocentowanie od kredytu spadnie poniżej uzgodnionej stopy procentowej.

IBNR – ang. Incurred But Not Reported – rezerwa na poniesione lecz nieudokumentowane straty kredytowe.

PD – ang. Probability Default – parametr wykorzystywany przy Metodzie Wewnętrznych Ratingów oznaczający prawdopodobieństwo nie wywiązania się dłużnika ze spłaty swojego zobowiązania. PD mówi o tym, z jakim prawdopodobieństwem w horyzoncie jednego roku nastąpi strata kredytowa z nim związana.

LGD – ang. Loss Given Default – część ekspozycji kredytowej banku, która w przypadku zaistnienia zdarzenia niewypłacalności kredytobiorcy (default) zostanie utracona.

EAD – ang. Exposure At Default – wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewykonania zobowiązania (default).

EL – ang. Expected Loss – oczekiwana strata na portfelu kredytowym.

CCF – ang. Credit Conversion Factor – współczynnik konwersji kredytowej.

A-IRB – ang. Advanced Internal Ratings-Based Approach – zaawansowana metoda wewnętrznych ratingów, gdzie wszystkie parametry ryzyka (PD, LGD, EAD) są szacowane przez bank, za pomocą własnego modelu ilościowego, w celu wyznaczenia wielkości aktywów ważonych ryzykiem.

VaR – ang. Value at Risk – wartość zagrożona, miara o jaką wartość rynkowa aktywu lub portfela aktywów może się zmniejszyć przy określonych założeniach, w ustalonym czasie i z zadanym prawdopodobieństwem.

Załączniki do sprawozdania finansowego (cd.)

EaR – ang. Earnings at Risk – maksymalny spadek dochodów, względny do określonego celu, który może zaistnieć z powodu wpływu ryzyka rynkowego na określony zbiór czynników ryzyka dla danego przedziału czasu i poziomu ufności.

ICAAP – ang. Internal Capital Adeqacy Assessment Process – proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.